

Lagrådsremiss

Elektronisk ingivning för ekonomiska föreningar och vissa andra företag

---

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 29 november 2007

Beatrice Ask

Sten Andersson
(Justitiedepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås att det ska bli möjligt för bl.a. ekonomiska föreningar, handelsbolag och stiftelser att ge in registreringsanmälningar, ansökningar och årsredovisningshandlingar till respektive registreringsmyndighet på elektronisk väg.

Vidare föreslås att det i alla slag av företag ska vara möjligt att upprätta redovisningshandlingar elektroniskt och att elektroniskt upprättade redovisningshandlingar ska undertecknas med avancerad elektronisk signatur.

Det föreslås också att vissa andra handlingar som enligt lag ska upprättas i ett företag ska få undertecknas med avancerad elektronisk signatur.

Slutligen föreslås att, om en enskild näringsidkare eller en bolagsman i ett annat handelsbolag än kommanditbolag har fått näringsförbud, ska uppgift om detta antecknas i handelsregistret. Det föreslås också att vissa företrädare för näringsidkare ska avregistreras från handelsregistret om de har fått näringsförbud.

De föreslagna ändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 2008.

Innehållsförteckning

1	Beslut.....	5
2	Lagtext.....	6
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.....	6
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1975:417) om sambruksföreningar.....	9
2.3	Förslag till lag om ändring i bostadsrättslagen (1991:614).....	10
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt.....	12
2.5	Förslag till lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220).....	13
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.....	17
2.7	Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551).....	19
2.8	Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554).....	20
2.9	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.....	28
2.10	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.....	29
2.11	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.....	30
2.12	Förslag till lag om ändring i bokföringslagen (1999:1078).....	32
2.13	Förslag till lag om ändring i revisionslagen (1999:1079).....	34
2.14	Förslag till lag om ändring i handelsregisterlagen (1974:157).....	35
3	Ärendet och dess beredning.....	40
4	Bakgrund.....	40
4.1	Registrering av företag.....	40
4.2	Offentliggörande av räkenskapshandlingar och revisionsberättelse.....	44
4.3	Elektroniska ingivningsförfaranden.....	46
4.4	Elektronisk förvaltning m.m.....	47
5	Överväganden och förslag.....	48
5.1	Ett elektroniskt ingivningsförfarande bör införas.....	48
5.2	Ekonomiska föreningar.....	49
5.2.1	Bakgrund.....	49
5.2.2	En anmälan i elektronisk form bör undertecknas med en elektronisk signatur.....	51
5.2.3	Vissa frågor som aktualiseras vid elektronisk ingivning.....	52

5.2.4	Ansökningsärenden	53
5.2.5	Handlingar enligt föreningslagen ska kunna undertecknas med avancerad elektronisk signatur	54
5.2.6	Straffansvar vid oriktigt bestyrkande, m.m. 56	
5.2.7	Bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresrättsföreningar och sambruksföreningar	58
5.3	Handelsbolag och andra näringsidkare som registreras i handelsregistret	59
5.4	Stiftelser	63
5.4.1	Elektronisk ingivning för stiftelser	63
5.4.2	Straffansvar.....	66
5.5	Övriga företag.....	67
5.6	Skadeståndsfrågor	68
5.7	Ingivande av årsredovisning m.m.....	69
5.8	Registreringsmyndighetens behandling av personuppgifter.....	74
5.9	Registreringsåtgärder i handelsregistret efter beslut om näringsförbud	75
6	Ikraftträdande och övergångsfrågor	78
7	Konsekvenser	79
8	Författningskommentar	80
8.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar	80
8.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1975:417) om sambruksföreningar	84
8.3	Förslaget till lag om ändring i bostadsrättslagen (1991:614).....	85
8.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt.....	87
8.5	Förslaget till lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220)	88
8.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.	92
8.7	Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)	94
8.8	Förslaget till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)	94
8.9	Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.....	101
8.10	Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag	101
8.11	Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.....	102
8.12	Förslaget till lag om ändring i bokföringslagen (1999:1078)	104

8.13	Förslaget till lag om ändring i revisionslagen (1999:1079).....	105
8.14	Förslaget till lag om ändring i handelsregisterlagen (1974:157).....	106
Bilaga 1	Promemorians lagförslag.....	112
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanser	138

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar,
2. lag om ändring i lagen (1975:417) om sambruksföreningar,
3. lag om ändring i bostadsrättslagen (1991:614),
4. lag om ändring i lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt,
5. lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220),
6. lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.,
7. lag om ändring i aktieföretagslagen (2005:551),
8. lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554),
9. lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag,
10. lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag,
11. lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.,
12. lag om ändring i bokföringslagen (1999:1078),
13. lag om ändring i revisionslagen (1999:1079),
14. lag om ändring i handelsregisterlagen (1974:157).

2 Lagtext

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

dels att 5 kap. 4 § och 15 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 1 kap. 7 § och 16 kap. 1 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

7 §

En handling enligt denna lag som ska vara undertecknad får, om något annat inte anges, undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

5 kap.

4 §¹

För varje förlagsinsats *skall* föreningen utfärda ett förlagsandelsbevis. Beviset *skall* ställas till viss man, till innehavaren eller till viss man eller order och innehålla uppgift om

1. föreningens firma,
2. nummer eller annan beteckning för beviset,
3. insatsens storlek,
4. den rätt till utdelning som insatsen medför,
5. det sätt på vilket utdelning *skall* utbetalas och inlösen ske,
6. föreskrifter som avses i 2 § första stycket, samt
7. erinran enligt 2 § andra stycket.

Förlagsandelsbeviset *skall* undertecknas av föreningen. Styrelseledamöters eller firmatecknares

För varje förlagsinsats *ska* föreningen utfärda ett förlagsandelsbevis. Beviset *ska* ställas till viss man, till innehavaren eller till viss man eller order och innehålla uppgift om

1. föreningens firma,
2. nummer eller annan beteckning för beviset,
3. insatsens storlek,
4. den rätt till utdelning som insatsen medför,
5. det sätt på vilket utdelning *ska* utbetalas och inlösen ske,
6. föreskrifter som avses i 2 § första stycket, samt
7. erinran enligt 2 § andra stycket.

Förlagsandelsbeviset *ska* undertecknas av föreningen. Styrelseledamöters eller firmatecknares

¹ Senaste lydelse 2007:870.

namnteckning får återges genom tryckning eller på liknande sätt.

namnteckning får återges genom tryckning eller på liknande sätt.
Bestämmelsen i 1 kap. 7 § ska inte tillämpas.

I stadgarna kan det bestämmas att föreningen får registrera förlagsandelar hos en central värdepappersförvarare enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument i stället för att utfärda förlagsandelsbevis. Detta gäller dock inte förlagsandelar för vilka det gäller förvärvs begränsningar enligt 2 § första stycket första meningen.

Av 4 kap. 5 § lagen om kontoföring av finansiella instrument följer att förlagsandelsbevis inte får utfärdas för förlagsandelar som har registrerats enligt den lagen.

Ett beslut som innebär att en förlagsandel inte längre *skall* vara registrerad hos en central värdepappersförvarare blir giltigt endast om den som har panträtt i förlagsandelen skriftligen har samtyckt till beslutet.

Ett beslut som innebär att en förlagsandel inte längre *ska* vara registrerad hos en central värdepappersförvarare blir giltigt endast om den som har panträtt i förlagsandelen skriftligen har samtyckt till beslutet.

15 kap.

1 §²

Bolagsverket är registreringsmyndighet för en ekonomisk förening.

Registreringsmyndigheten *skall* föra ett föreningsregister för varje län för registreringar enligt denna lag eller andra författningar. En ekonomisk förening *skall* registreras för det län där styrelsen enligt stadgarna har sitt säte.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *meddelar* föreskrifter om avgifter i registreringsärenden enligt denna lag.

Registreringsmyndigheten *ska* föra ett föreningsregister för varje län för registreringar enligt denna lag eller andra författningar. En ekonomisk förening *ska* registreras för det län där styrelsen enligt stadgarna har sitt säte.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer

1. *får meddela* föreskrifter om avgifter i registreringsärenden enligt denna lag, och

2. *meddelar närmare föreskrifter om ingivning av anmälningar i registreringsärenden.*

16 kap.

1 a §

Den som

1. *lämnar osann uppgift i en handling enligt denna lag som upprättas i elektronisk form,*

2. *i ett ärende enligt denna lag*

² Senaste lydelse 2004:249.

oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet, eller

3. lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen i en försäkran som enligt förordning som ansluter till denna lag lämnas på heder och samvete och som upprättas i elektronisk form,

döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Det som sägs i första stycket gäller också den som begår en sådan gärning som avses i första stycket 3 av grov oaktsamhet.

Om brott som avses i första stycket är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1975:417) om sambruksföreningar

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1975:417) om sambruksföreningar

dels att 20 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 5 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Bestämmelserna i 16 kap. lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller i tillämpliga delar i fråga om sambruksföreningar. Vid tillämpningen av bestämmelserna skall hänvisningarna i 16 kap. 1 § till 3 kap. 6 § och 14 kap. 3 § avse 8 § respektive 18 § fjärde stycket denna lag.

Föreslagen lydelse

5 a §

Bestämmelsen i 1 kap. 7 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller i fråga om sambruksföreningar.

20 §¹

Bestämmelserna i 16 kap. lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller i tillämpliga delar i fråga om sambruksföreningar. Vid tillämpningen av bestämmelserna i 16 kap. 1 § ska hänvisningarna till 3 kap. 6 § och 14 kap. 3 § avse 8 § respektive 18 § fjärde stycket denna lag. Vid tillämpningen av bestämmelserna i 16 kap. 1 a § ska med handling eller ärende enligt lagen om ekonomiska föreningar jämföras handling eller ärende enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

¹ Senaste lydelse 1987:671.

2.3 Förslag till lag om ändring i bostadsrättslagen (1991:614)

Härigenom föreskrivs i fråga om bostadsrättslagen (1991:614) dels att 6 kap. 4 § och 10 kap. 2 § ska ha följande lydelse, dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 1 kap. 9 §, och närmast före 1 kap. 9 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Undertecknande med elektronisk signatur

9 §

Bestämmelsen i 1 kap. 7 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller i fråga om bostadsrättsföreningar.

6 kap.

4 §³

Ett avtal om överlåtelse av en bostadsrätt genom köp *skall* upprättas skriftligen och skrivas under av säljaren och köparen. Köpehandlingen *skall* innehålla uppgift om den lägenhet som överlåtelsen avser samt om ett pris. Motsvarande *skall gälla* vid byte eller gåva.

Om säljaren och köparen vid sidan av köpehandlingen har kommit överens om ett annat pris än det som anges i köpehandlingen, är den överenskommelsen ogiltig. Mellan säljaren och köparen gäller i stället det pris som anges i köpehandlingen. Priset får dock jämkas, om det är oskäligt att det *skall* vara bindande. Vid denna bedömning *skall* hänsyn tas till köpehandlingens innehåll, omstän-

Ett avtal om överlåtelse av en bostadsrätt genom köp *ska* upprättas skriftligen och skrivas under av säljaren och köparen. Köpehandlingen *ska* innehålla uppgift om den lägenhet som överlåtelsen avser samt om ett pris. Motsvarande *gäller* vid byte eller gåva. *Bestämmelsen i 1 kap. 7 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar ska inte tillämpas.*

Om säljaren och köparen vid sidan av köpehandlingen har kommit överens om ett annat pris än det som anges i köpehandlingen, är den överenskommelsen ogiltig. Mellan säljaren och köparen gäller i stället det pris som anges i köpehandlingen. Priset får dock jämkas, om det är oskäligt att det *ska* vara bindande. Vid denna bedömning *ska* hänsyn tas till köpehandlingens innehåll, omstän-

³ Senaste lydelse 1995:1464.

digheterna vid avtalets tillkomst, senare inträffade förhållanden och omständigheterna i övrigt.

digheterna vid avtalets tillkomst, senare inträffade förhållanden och omständigheterna i övrigt.

10 kap.

2 §

Bestämmelserna om straff och vite i 16 kap. lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar utom 1 § andra stycket 1 gäller i tillämpliga delar i fråga om bostadsrättsföreningar.

Bestämmelserna om straff och vite i 16 kap. lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar utom 1 § andra stycket 1 gäller i tillämpliga delar i fråga om bostadsrättsföreningar. *Vid tillämpningen av bestämmelserna i 16 kap. 1 a § ska med handling eller ärende enligt lagen om ekonomiska föreningar jämföras handling eller ärende enligt denna lag.*

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt

dels att 6 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 1 kap. 6 §, och närmast före 1 kap. 6 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Undertecknande med elektronisk signatur

6 §

Bestämmelsen i 1 kap. 7 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller också i fråga om kooperativa hyresrättsföreningar.

6 kap.

2 §

Vad som sägs i 16 kap. 1 § första och tredje styckena och 2 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller också i fråga om kooperativa hyresrättsföreningar.

Vad som sägs i 16 kap. 1 § första och tredje styckena, 1 a § och 2 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller också i fråga om kooperativa hyresrättsföreningar. *Vid tillämpningen av bestämmelserna i 16 kap. 1 a § ska med handling eller ärende enligt lagen om ekonomiska föreningar jämföras handling eller ärende enligt denna lag.*

Till böter döms den som uppsåtligt eller av oaktsamhet

1. underlåter att föra medlemsförteckning eller hålla sådan förteckning tillgänglig enligt 3 kap. 6 § lagen om ekonomiska föreningar,
2. tar emot förskott i strid med 2 kap. 12 §, eller
3. använder firma i strid med 2 kap. 26 §.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

2.5 Förslag till lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220)

Härigenom föreskrivs i fråga om stiftelselagen (1994:1220) dels att 1 kap. 3 §, 10 kap. 1 § och 11 kap. 1, 2 och 4 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 1 kap. 9 § och 9 kap. 12 §, och närmast före 9 kap. 12 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §

Ett stiftelseförordnande *skall* vara skriftligt och undertecknat av stiftaren eller stiftarna.

Ett giltigt testamentariskt förordnande *skall* godtas som ett stiftelseförordnande enligt denna lag utan hinder av *bestämmelsen* i första stycket.

Ett stiftelseförordnande *ska* vara skriftligt och undertecknat av stiftaren eller stiftarna. *Bestämmelsen i 9 § ska inte tillämpas.*

Ett giltigt testamentariskt förordnande *ska* godtas som ett stiftelseförordnande enligt denna lag utan hinder av första stycket.

9 §

En handling enligt denna lag som ska vara undertecknad får, om något annat inte anges, undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

9 kap.

Straff

12 §

Den som

1. lämnar osann uppgift i en handling enligt denna lag som upprättas i elektronisk form, eller

2. i ett ärende enligt denna lag oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet,

döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om brottet är att anse som

grovt, döms till fängelse i högst två år.

10 kap.

1 §¹

En stiftelse *skall* vara registrerad om

1. den enligt bokföringslagen (1999:1078) är skyldig att upprätta årsredovisning, eller

2. det följer av de av stiftaren i stiftelseförordnandet meddelade föreskrifterna att den *skall* vara registrerad.

Registreringsmyndighet för en stiftelse är den länsstyrelse som med tillämpning av bestämmelserna i 9 kap. 1 § första stycket *skall* vara tillsynsmyndighet för stiftelsen.

Ett stiftelseregister *skall* föras hos registreringsmyndigheten för registreringar enligt denna lag

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för registrering i stiftelseregistret.

En stiftelse *ska* vara registrerad om

1. den enligt bokföringslagen (1999:1078) är skyldig att upprätta årsredovisning, eller

2. det följer av de av stiftaren i stiftelseförordnandet meddelade föreskrifterna att den *ska* vara registrerad.

Registreringsmyndighet för en stiftelse är den länsstyrelse som med tillämpning av bestämmelserna i 9 kap. 1 § första stycket *ska* vara tillsynsmyndighet för stiftelsen.

Ett stiftelseregister *ska* föras hos registreringsmyndigheten för registreringar enligt denna lag

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer

1. får meddela föreskrifter om avgifter för registrering i stiftelseregistret, *och*

2. *meddelar närmare föreskrifter om ingivning av anmälningar i registreringsärenden.*

11 kap

1 §

En insamlingsstiftelse bildas genom att

1. en eller flera stiftare förordnar att pengar som inflyter efter ett upprop av dem, *skall* som en självständig förmögenhet främja ett bestämt och varaktigt ändamål, och

2. någon åtar sig att ta emot pengarna för förvaltning i enlighet med förordnandet.

Stiftelseförordnandet *skall* vara skriftligt och undertecknat av stiftaren eller stiftarna.

1. en eller flera stiftare förordnar att pengar, som inflyter efter ett upprop av dem, *ska* som en självständig förmögenhet främja ett bestämt och varaktigt ändamål, och

Stiftelseförordnandet *ska* vara skriftligt och undertecknat av stiftaren eller stiftarna. *Bestämmelsen*

¹ Senaste lydelse 1999:1106.

i 1 kap. 9 § ska inte tillämpas.

2 §²

För en insamlingsstiftelse gäller följande bestämmelser i

1 kap. (inledande bestämmelser): 4–5 b §§ *samt* 6 § första stycket första meningen, 1 kap. (inledande bestämmelser): 4–5 b §§, 6 § första stycket första meningen *och* 9 §,

2 kap. (förvaltning): samtliga bestämmelser,

3 kap. (bokföring och årsredovisning m.m.): 1 §,

4 kap. (revision): 1–4 §§, 6 §, 7 § första–fjärde styckena, 8–14 §§, 15 § första och andra styckena samt 16 §,

5 kap. (skadestånd): 1–3 §§, 4 § första–tredje styckena samt 5 §,

6 kap. (ändring m.m. av föreskrifter i ett stiftelseförordnande): samtliga bestämmelser,

7 kap. (likvidation och upplösning): samtliga bestämmelser,

8 kap. (stiftelses firma): samtliga bestämmelser,

9 kap. (tillsyn m.m.): 1–9 §§ *och* 11 §, samt 9 kap. (tillsyn m.m.): 1–9, 11 och 12 §§, samt

10 kap. (registrering): samtliga bestämmelser.

En insamlingsstiftelses namn *skall* innehålla ordet insamlingsstiftelse. En insamlingsstiftelses namn *ska* innehålla ordet insamlingsstiftelse.

En insamlingsstiftelse är upplöst om den har saknat tillgångar under en sammanhängande tid av två år.

Bestämmelserna i 1 kap. 5–5 b §§, 6 § första stycket, 2–10 kap. samt andra stycket i denna paragraf gäller inte i fråga om insamlingsstiftelser vilkas tillgångar enligt stiftelseförordnandet får användas endast till förmån för bestämda fysiska personer.

4 §³

För en kollektivavtalsstiftelse gäller följande bestämmelser i

1 kap. (inledande bestämmelser): 4–5 b §§ *och* 6 § första stycket första meningen, 1 kap. (inledande bestämmelser): 4–5 b §§, 6 § första stycket första meningen *och* 9 §,

2 kap. (förvaltning): samtliga bestämmelser,

3 kap. (bokföring och årsredovisning m.m.): 1 §,

4 kap. (revision): 1–4 §§, 6 §, 7 § första–tredje styckena och 8–16 §§,

5 kap. (skadestånd): 1–3 §§, 4 § första stycket 1–4, andra och tredje styckena och 5 §,

6 kap. (ändring m.m. av föreskrifter i ett stiftelseförordnande): samtliga bestämmelser,

7 kap. (likvidation och upplösning): samtliga bestämmelser,

8 kap. (stiftelses firma): samtliga bestämmelser,

9 kap. (tillsyn m.m.): 1 och 2 §§, 3 § andra stycket, 5 § första stycket 1, 6 § första och andra styckena, 7 och 8 §§, 10 § andra 9 kap. (tillsyn m.m.): 1 och 2 §§, 3 § andra stycket, 5 § första stycket 1, 6 § första och andra styckena, 7 och 8 §§, 10 § andra

² Senaste lydelse 1999:1106.

³ Senaste lydelse 1999:1106.

stycket och 11 §, samt

10 kap. (registrering): samtliga bestämmelser.

Utan hinder av bestämmelserna i 6 kap. får stiftarna och stiftelsen genom skriftlig överenskommelse ändra eller upphäva stiftelseförordnandet. Vad som anges i 2–10 kap. om föreskrifter i ett stiftelseförordnande *skall* i fråga om en kollektivavtalsstiftelse gälla även föreskrifter för stiftelsen som har meddelats genom en sådan överenskommelse.

En kollektivavtalsstiftelses namn *skall* innehålla ordet kollektivavtalsstiftelse.

Vid tillämpning av 4 kap. 15 § *skall* en kollektivavtalsstiftelse behandlas som en sådan stiftelse som avses i 9 kap. 10 § första stycket.

En kollektivavtalsstiftelse är upplöst om den har saknat tillgångar under en sammanhängande tid av två år.

stycket och 11 och 12 §§, samt

Utan hinder av bestämmelserna i 6 kap. får stiftarna och stiftelsen genom skriftlig överenskommelse ändra eller upphäva stiftelseförordnandet. Vad som anges i 2–10 kap. om föreskrifter i ett stiftelseförordnande *ska* i fråga om en kollektivavtalsstiftelse gälla även föreskrifter för stiftelsen som har meddelats genom en sådan överenskommelse.

En kollektivavtalsstiftelses namn *ska* innehålla ordet kollektivavtalsstiftelse.

Vid tillämpning av 4 kap. 15 § *ska* en kollektivavtalsstiftelse behandlas som en sådan stiftelse som avses i 9 kap. 10 § första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

dels att 31 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 37 §, och närmast före 37 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

31 §¹

Tillsynsmyndighet är länsstyrelsen i det län där arbetsgivaren har sitt hemvist.

Styrelsen för en pensions- eller personalstiftelse *skall* anmäla stiftelsen för tillsyn senast sex månader efter det att styrelsen har tagit emot sitt uppdrag. En pensionsstiftelse som avses i 9 a § första stycket *skall* dock anmälas för tillsyn genast efter det att uppdraget har tagits emot.

Anmälan enligt andra stycket *skall* innehålla uppgift om stiftelsens postadress och telefon samt om styrelseledamöternas namn, personnummer, bostadsadress, postadress och telefon. Till anmälan *skall* fogas bestyrkt kopia av de handlingar som arbetsgivaren upprättat avseende stiftelsen samt, om möjligt, uppgift om storleken och *beskaffenheten* av stiftelsens förmögenhet. När en ändring har inträtt i något förhållande som tidigare har anmälts, *skall* detta genast anmälas till tillsynsmyndigheten.

När en pensionsstiftelses verksamhet når den omfattning som anges i 9 a § första stycket, *skall* dess styrelse genast göra en anmälan till tillsynsmyndigheten. Det samma gäller när en pensionsstiftelse beslutat att tillämpa de bestämmelser som anges i nämnda stycke.

Styrelsen för en pensions- eller personalstiftelse *ska* anmäla stiftelsen för tillsyn senast sex månader efter det att styrelsen har tagit emot sitt uppdrag. En pensionsstiftelse som avses i 9 a § första stycket *ska* dock anmälas för tillsyn genast efter det att uppdraget har tagits emot.

Anmälan enligt andra stycket *ska* innehålla uppgift om stiftelsens postadress och telefon samt om styrelseledamöternas namn, personnummer, bostadsadress, postadress och telefon. Till anmälan *ska* fogas *en* bestyrkt kopia av de handlingar som arbetsgivaren upprättat avseende stiftelsen samt, om möjligt, uppgift om storleken och *arten* av stiftelsens förmögenhet. När en ändring har inträtt i något förhållande som tidigare har anmälts, *ska* detta genast anmälas till tillsynsmyndigheten.

När en pensionsstiftelses verksamhet når den omfattning som anges i 9 a § första stycket, *ska* dess styrelse genast göra en anmälan till tillsynsmyndigheten. Det samma gäller när en pensionsstiftelse har beslutat att tillämpa de bestämmelser som anges i nämnda stycke.

¹ Senaste lydelse 2005:1124.

Finansinspektionen får, om det finns särskilda skäl, efter ansökan från en pensionsstiftelse vars verksamhet inte längre har den omfattning som anges i 9 a § första stycket eller som inte längre vill tillämpa dessa bestämmelser i enlighet med vad som anges i 9 a § andra stycket besluta att stiftelsen inte längre *skall* tillämpa de regler som anges i det förstnämnda stycket.

Tillsynsmyndigheten *skall* föra ett register över anmälda stiftelser.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *meddelar* föreskrifter om avgifter för tillsyn och registrering enligt denna lag.

Tillsynsmyndigheten *skall* underrätta Finansinspektionen om en anmälan enligt andra stycket andra meningen eller fjärde stycket. Finansinspektionen *skall* underrätta tillsynsmyndigheten om en ansökan enligt femte stycket och om det beslut som inspektionen fattar med anledning av en sådan ansökan.

Finansinspektionen får, om det finns särskilda skäl, efter ansökan från en pensionsstiftelse vars verksamhet inte längre har den omfattning som anges i 9 a § första stycket eller som inte längre vill tillämpa dessa bestämmelser i enlighet med vad som anges i 9 a § andra stycket besluta att stiftelsen inte längre *ska* tillämpa de regler som anges i det förstnämnda stycket.

Tillsynsmyndigheten *ska* föra ett register över anmälda stiftelser.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer

1. *får meddela* föreskrifter om avgifter för tillsyn och registrering enligt denna lag, *och*

2. meddelar närmare föreskrifter om ingivning av anmälningar i registreringsärenden.

Tillsynsmyndigheten *ska* underrätta Finansinspektionen om en anmälan enligt andra stycket andra meningen eller fjärde stycket. Finansinspektionen *ska* underrätta tillsynsmyndigheten om en ansökan enligt femte stycket och om det beslut som inspektionen fattar med anledning av en sådan ansökan.

Straff

37 §

Den som i ett ärende enligt denna lag oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader. Om brottet är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

2.7 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Härigenom föreskrivs att 30 kap. 2 § aktiebolagslagen (2005:551) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

2 §¹

Den som

1. lämnar osann uppgift i ett sådant intyg eller sådan annan *urkund* enligt denna lag som upprättas i elektronisk form,

2. i ett ärende enligt denna lag oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet, eller

3. lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen i en försäkran som enligt *författning angående verkställighet* av denna lag lämnas på heder och samvete och som upprättas i elektronisk form, döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Vad som sägs i första stycket gäller också den som begår en sådan gärning som avses i första stycket 3 av grov oaktsamhet.

Om brott som avses i första stycket är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år.

Den som

1. lämnar osann uppgift i ett sådant intyg eller sådan annan *handling* enligt denna lag som upprättas i elektronisk form,

2. i ett ärende enligt denna lag oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet, eller

3. lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen i en försäkran som enligt *förordning som ansluter till* denna lag lämnas på heder och samvete och som upprättas i elektronisk form,

döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Det som sägs i första stycket gäller också den som begår en sådan gärning som avses i första stycket 3 av grov oaktsamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

¹ Senaste lydelse 2006:486.

2.8 Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)

Härigenom föreskrivs i fråga om årsredovisningslagen (1995:1554) dels att nuvarande 8 kap. 3 b § ska betecknas 8 kap. 3 c §, dels att 2 kap. 5 och 7 §§, 7 kap. 2 §, 8 kap. 3 och 3 a §§ och 9 kap. 1 och 2 §§ samt rubriken närmast före 2 kap. 5 § ska ha följande lydelse, dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 8 kap. 3 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

Språk och form

Form och språk

5 §¹

Årsredovisningen skall avfattas på svenska i vanlig läsbar form. I aktiebolag får den i stället upprättas i elektronisk form.

Årsredovisningen ska upprättas i vanlig läsbar form eller i elektronisk form. Den ska avfattas på svenska.

7 §²

I aktiebolag, ekonomiska föreningar och andra företag, som företräds av en styrelse, skall årsredovisningen skrivas under av samtliga styrelseledamöter. Om en verkställande direktör är utsedd, skall även denne skriva under årsredovisningen. I aktiebolag får årsredovisningen undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

I aktiebolag, ekonomiska föreningar och andra företag, som företräds av en styrelse, ska årsredovisningen skrivas under av samtliga styrelseledamöter. Om en verkställande direktör är utsedd, ska även denne skriva under årsredovisningen.

I handelsbolag skall årsredovisningen skrivas under av samtliga obegränsat ansvariga delägare.

I handelsbolag ska årsredovisningen skrivas under av samtliga obegränsat ansvariga delägare.

I stiftelser med anknuten förvaltning skall årsredovisningen skrivas under av förvaltaren eller, om ett handelsbolag är stiftelsens förvaltare, av samtliga bolagsmän som företräder bolaget.

I stiftelser med anknuten förvaltning ska årsredovisningen skrivas under av förvaltaren eller, om ett handelsbolag är stiftelsens förvaltare, av samtliga bolagsmän som företräder bolaget.

I övriga företag skall årsredo-

I övriga företag ska årsredo-

¹ Senaste lydelse 2006:487.

² Senaste lydelse 2006:487.

visningen skrivs under av den redovisningsskyldige eller dennes ställföreträdare.

Om någon av dem som undertecknar årsredovisningen har anmält en avvikande mening, *skall* yttrandet fogas till redovisningen. I fall som avses i första stycket gäller detta dock endast om den avvikande meningen har antecknats till styrelsens protokoll.

Årsredovisningen *skall* innehålla uppgift om den dag då den undertecknades.

visningen skrivs under av den redovisningsskyldige eller dennes ställföreträdare.

Om årsredovisningen upprättas i elektronisk form, ska den undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

Om någon av dem som undertecknar årsredovisningen har anmält en avvikande mening, *ska* yttrandet fogas till redovisningen. I fall som avses i första stycket gäller detta dock endast om den avvikande meningen har antecknats till styrelsens protokoll.

Årsredovisningen *ska* innehålla uppgift om den dag då den undertecknades.

7 kap.

2 §³

Ett moderföretag som är dotterföretag behöver inte upprätta koncernredovisning, om

1. företaget och dess samtliga dotterföretag omfattas av en koncernredovisning som upprättas av ett överordnat moderföretag, och

2. det överordnade moderföretagets koncernredovisning har upprättats och reviderats enligt lagstiftning som har tillkommit i enlighet med Europeiska gemenskapernas direktiv av den 13 juni 1983 om sammanställd redovisning (83/349/EEG) eller på likvärdigt sätt.

Första stycket gäller även om något dotterföretag av skäl som anges i 5 § andra eller tredje stycket inte omfattas av den upprättade koncernredovisningen.

Ett moderföretag som med stöd av första stycket inte självt har upprättat någon koncernredovisning *skall* ge in det överordnade moderföretagets koncernredovisning och koncernrevisionsberättelse till registreringsmyndigheten enligt bestämmelserna i 8 kap. 3-3 b §§. Registreringsmyndigheten *skall* på det sätt som anges i 8 kap. 4 § kungöra att handlingarna har getts in. Om handlingarna inte är avfattade på svenska, får regist-

Ett moderföretag som med stöd av första stycket inte självt har upprättat någon koncernredovisning *ska* ge in det överordnade moderföretagets koncernredovisning och koncernrevisionsberättelse till registreringsmyndigheten enligt bestämmelserna i 8 kap. 3-3 c §§. Registreringsmyndigheten *ska* på det sätt som anges i 8 kap. 4 § kungöra att handlingarna har getts in. Om handlingarna inte är avfattade på svenska, får regist-

³ Senaste lydelse 2007:541.

reringsmyndigheten förelägga moderföretaget att ge in en bestyrkt översättning till svenska. Sådant föreläggande *skall* utfärdas om någon begär det. Om moderföretaget, i fall det hade upprättat en koncernredovisning, enligt 8 kap. 3 och 16 §§ inte skulle ha varit skyldigt att ge in denna och koncernrevisionsberättelsen till registreringsmyndigheten, *skall* vad som i nämnda paragrafer sägs om att handlingarna *skall* hållas tillgängliga i stället tillämpas på det överordnade moderföretagets koncernredovisning och koncernrevisionsberättelse.

Första stycket gäller inte,

1. om delägare som har en kapitalandel i moderföretaget på minst tio procent senast sex månader före räkenskapsårets utgång hos moderföretagets styrelse eller motsvarande ledningsorgan har krävt att koncernredovisning *skall* upprättas, eller

2. om andelarna i moderföretaget eller skuldebrev som moderföretaget har utfärdat är upptagna till handel på en reglerad marknad.

Den som enligt första stycket inte upprättar någon koncernredovisning *skall* upplysa om detta i en not till årsredovisningen samt lämna uppgift om namn, organisationsnummer eller, i förekommande fall, personnummer samt säte för det överordnade moderföretag som upprättar den i stycket nämnda koncernredovisningen.

reringsmyndigheten förelägga moderföretaget att ge in en bestyrkt översättning till svenska. Sådant föreläggande *ska* utfärdas om någon begär det. Om moderföretaget, i fall det hade upprättat en koncernredovisning, enligt 8 kap. 3 och 16 §§ inte skulle ha varit skyldigt att ge in denna och koncernrevisionsberättelsen till registreringsmyndigheten, *ska* vad som i nämnda paragrafer sägs om att handlingarna *ska* hållas tillgängliga i stället tillämpas på det överordnade moderföretagets koncernredovisning och koncernrevisionsberättelse.

Första stycket gäller inte,

1. om delägare som har en kapitalandel i moderföretaget på minst tio procent senast sex månader före räkenskapsårets utgång hos moderföretagets styrelse eller motsvarande ledningsorgan har krävt att koncernredovisning *ska* upprättas, eller

2. om andelarna i moderföretaget eller skuldebrev som moderföretaget har utfärdat är upptagna till handel på en reglerad marknad.

Den som enligt första stycket inte upprättar någon koncernredovisning *ska* upplysa om detta i en not till årsredovisningen samt lämna uppgift om namn, organisationsnummer eller, i förekommande fall, personnummer samt säte för det överordnade moderföretag som upprättar den i stycket nämnda koncernredovisningen.

8 kap.

3 §⁴

Den skyldighet att offentliggöra årsredovisningen som följer av 6 kap. 2 § bokföringslagen (1999:1078) *skall* fullgöras på

Den skyldighet att offentliggöra årsredovisningen som följer av 6 kap. 2 § bokföringslagen (1999:1078) *ska* fullgöras på

⁴ Senaste lydelse 2006:871.

följande sätt. På samma sätt *skall* även revisionsberättelsen offentliggöras.

1. Aktiebolag

Bestyrkta kopior av handlingarna *skall* ha kommit in till registreringsmyndigheten inom en månad efter det att bolagsstämman fastställde balansräkningen och resultaträkningen.

På kopian av årsredovisningen *skall* en styrelseledamot eller den verkställande direktören teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts. Uppgift *skall* också lämnas om fastställsedagen. Beviset *skall* även innehålla uppgift om bolagsstämmans beslut beträffande bolagets vinst eller förlust.

Med bestyrkt kopia jämställs vid tillämpning av denna lag elektroniskt original.

2. Ekonomiska föreningar

Kopior av handlingarna *skall* hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från en månad efter det att föreningsstämman fastställde balansräkningen och resultaträkningen. Efter särskilt föreläggande av registreringsmyndigheten *skall* bestyrkta kopior av handlingarna ges in dit. Sådant föreläggande *skall* utfärdas när någon begär det. Föreningar som enligt 1 kap. 3 § utgör större företag och föreningar som är moderföretag i koncerner som enligt samma paragraf utgör större koncerner är skyldiga att ge in handlingarna till registreringsmyndigheten även om något föreläggande inte har utfärdats. Handlingarna *skall* i dessa fall ha kommit in till myndigheten inom en månad från fastställelsebeslutet.

På kopian av årsredovisningen *skall* en styrelseledamot eller den verkställande direktören teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts.

följande sätt. På samma sätt *ska* även revisionsberättelsen offentliggöras.

Bestyrkta kopior av handlingarna *ska* ha kommit in till registreringsmyndigheten inom en månad efter det att bolagsstämman fastställde balansräkningen och resultaträkningen.

På kopian av årsredovisningen *ska* en styrelseledamot eller den verkställande direktören teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts. Uppgift *ska* också lämnas om fastställsedagen. Beviset *ska* även innehålla uppgift om bolagsstämmans beslut beträffande bolagets vinst eller förlust.

Kopior av handlingarna *ska* hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från en månad efter det att föreningsstämman fastställde balansräkningen och resultaträkningen. Efter särskilt föreläggande av registreringsmyndigheten *ska* bestyrkta kopior av handlingarna ges in dit. Sådant föreläggande *ska* utfärdas när någon begär det. Föreningar som enligt 1 kap. 3 § utgör större företag och föreningar som är moderföretag i koncerner som enligt samma paragraf utgör större koncerner är skyldiga att ge in handlingarna till registreringsmyndigheten även om något föreläggande inte har utfärdats. Handlingarna *ska* i dessa fall ha kommit in till myndigheten inom en månad från fastställelsebeslutet.

På kopian av årsredovisningen *ska* en styrelseledamot eller den verkställande direktören teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts.

Uppgift *skall* också lämnas om fastställeledagen. Beviset *skall* även innehålla föreningsstämmans beslut beträffande föreningens vinst eller förlust.

3. Handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare

Kopior av handlingarna *skall* ha kommit in till registreringsmyndigheten inom sex månader efter räkenskapsårets utgång.

4. Stiftelser

Kopior av handlingarna *skall* ha kommit in till registreringsmyndigheten inom sex månader efter räkenskapsårets utgång. Beträffande kollektivavtalsstiftelser samt stiftelser som avses i 9 kap. 10 § första stycket stiftelselagen (1994:1220) gäller i stället att bestyrkta kopior *skall* hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från sex månader efter räkenskapsårets utgång.

5. Övriga företag

Kopior av handlingarna *skall* hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från sex månader efter räkenskapsårets utgång. Efter särskilt föreläggande av registreringsmyndigheten *skall* bestyrkta kopior av handlingarna ges in dit. Sådant föreläggande *skall* utfärdas när någon begär det. Större företag och moderföretag i större koncerner är skyldiga att ge in handlingarna till registreringsmyndigheten även om något föreläggande inte har meddelats. Handlingarna *skall* i dessa fall ha kommit in till myndigheten inom sex månader från räkenskapsårets utgång

Uppgift *ska* också lämnas om fastställeledagen. Beviset *ska* även innehålla föreningsstämmans beslut beträffande föreningens vinst eller förlust.

Kopior av handlingarna *ska* ha kommit in till registreringsmyndigheten inom sex månader efter räkenskapsårets utgång.

Kopior av handlingarna *ska* ha kommit in till registreringsmyndigheten inom sex månader efter räkenskapsårets utgång. Beträffande kollektivavtalsstiftelser samt stiftelser som avses i 9 kap. 10 § första stycket stiftelselagen (1994:1220) gäller i stället att bestyrkta kopior *ska* hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från sex månader efter räkenskapsårets utgång.

Kopior av handlingarna *ska* hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från sex månader efter räkenskapsårets utgång. Efter särskilt föreläggande av registreringsmyndigheten *ska* bestyrkta kopior av handlingarna ges in dit. Sådant föreläggande *ska* utfärdas när någon begär det. Större företag och moderföretag i större koncerner är skyldiga att ge in handlingarna till registreringsmyndigheten även om något föreläggande inte har meddelats. Handlingarna *ska* i dessa fall ha kommit in till myndigheten inom sex månader från räkenskapsårets utgång

Med en bestyrkt kopia jämföras vid tillämpningen av denna lag ett elektroniskt original.

3 a §⁵

Handlingar som avses i 3 § 1 om

Handlingar som avses i 3 § får

⁵ Senaste lydelse 2006:487.

aktiebolag får överföras elektroniskt till registreringsmyndigheten enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Ett bevis om fastställelse enligt 3 § 1 om aktiebolag får under-tecknas med en elektronisk signatur. Närmare föreskrifter om den elektroniska signaturen meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Om en handling som avses i första stycket ges in elektroniskt i form av en bestyrkt kopia, skall den elektroniska handlingens överensstämmelse med originalet vara bestyrkt enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Den som lämnar osann uppgift i ett bevis som avses i andra stycket eller oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet enligt tredje stycket döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader eller, om brottet är att anse som grovt, till fängelse i högst två år.

överföras elektroniskt till registreringsmyndigheten.

Ett bevis om fastställelse enligt 3 § första stycket 1 eller 2 får under-tecknas med en elektronisk signatur.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om

1. elektronisk överföring till registreringsmyndigheten av sådana handlingar som avses i 3 §,

2. bestyrkande av att en elektronisk kopia överensstämmer med originalet, och

3. den elektroniska signaturen enligt andra stycket.

3 b §⁶

Den som lämnar osann uppgift i ett sådant bevis om fastställelse enligt 3 § första stycket 1 eller 2 som upprättats i elektronisk form döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader. Detsamma gäller den som, i fråga om handling som avses i 3 §, oriktigt intygar att en elektronisk kopia överensstämmer med originalet och åtgärden innebär fara i bevishänseende.

⁶ Senaste lydelse av tidigare 8 kap. 3 b § 2006:487.

Om brott som avses i första stycket är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år.

9 kap.

1 §⁷

Ett företag som enligt 1 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller 1 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag är skyldigt att upprätta koncernredovisning, *skall* minst en gång under ett räkenskapsår som omfattar mer än tio månader lämna en särskild redovisning (delårsrapport).

Delårsrapporten *skall* upprättas för en period mellan räkenskapsårets början och delårsperiodens utgång. Minst en delårsrapport *skall*, om inte något annat följer av 16 kap. 6 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret. I 16 kap. lagen om värdepappersmarknaden finns ytterligare bestämmelser om vilka företag som *skall* lämna delårsrapport.

Delårsrapporten *skall avfattas på svenska* i vanlig läsbar form. *I aktiebolag får den i stället upprättas i elektronisk form.*

Ett företag som enligt 1 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller 1 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag är skyldigt att upprätta koncernredovisning, *ska* minst en gång under ett räkenskapsår som omfattar mer än tio månader lämna en särskild redovisning (delårsrapport).

Delårsrapporten *ska* upprättas för en period mellan räkenskapsårets början och delårsperiodens utgång. Minst en delårsrapport *ska*, om inte något annat följer av 16 kap. 6 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret. I 16 kap. lagen om värdepappersmarknaden finns ytterligare bestämmelser om vilka företag som *ska* lämna delårsrapport.

Delårsrapporten *ska upprättas* i vanlig läsbar form *eller* i elektronisk form. *Den ska avfattas på svenska.*

2 §⁸

Delårsrapporten *skall* hållas tillgänglig hos företaget för var och en som vill ta del av den. En kopia *skall* genast sändas till en sådan aktieägare, bolagsman eller medlem som begär det och uppger sin postadress. En delårsrapport som avses i 1 § andra stycket andra meningen och en delårsrapport

Delårsrapporten *ska* hållas tillgänglig hos företaget för var och en som vill ta del av den. En kopia *ska* genast sändas till en sådan aktieägare, bolagsman eller medlem som begär det och uppger sin postadress. En delårsrapport som avses i 1 § andra stycket andra meningen och en delårsrapport

⁷ Senaste lydelse 2007:541.

⁸ Senaste lydelse 2007:541.

som avses i 16 kap. 6 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden *skall* senast två månader efter rapportperiodens utgång lämnas till registreringsmyndigheten i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. 3-3 b §§.

som avses i 16 kap. 6 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden *ska* senast två månader efter rapportperiodens utgång lämnas till registreringsmyndigheten i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. 3-3 c §§.

Om delårsrapporten inte lämnas till registreringsmyndigheten i rätt tid, tillämpas 8 kap. 13 §.

Ytterligare bestämmelser om offentliggörande av delårsrapporter finns i 17 kap. lagen om värdepappersmarknaden, för sådana företag som är skyldiga att upprätta delårsrapport enligt den lagen.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §¹

Följande bestämmelser om årsredovisningens innehåll i 2 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *skall* tillämpas:

- 1 § om årsredovisningens delar,
- 2 § om överskådlighet och god redovisningssed,
- 3 § om rättvisande bild,
- 4 § om andra grundläggande redovisningsprinciper,
- 5 § om *språk* och *form*,
- 6 § om valuta, samt
- 7 § första, *femte* och *sjätte* styckena om årsredovisningens undertecknande.

Följande bestämmelser om årsredovisningens innehåll i 2 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *ska* tillämpas:

- 1 § om årsredovisningens delar,
- 2 § om överskådlighet och god redovisningssed,
- 3 § om rättvisande bild,
- 4 § om andra grundläggande redovisningsprinciper,
- 5 § om *form* och *språk*,
- 6 § om valuta, samt
- 7 § första och *femte-sjunde* styckena om årsredovisningens undertecknande.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

¹ Senaste lydelse 2006:872.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag ska ha följande lydelse.

2 kap.

2 §¹

Följande bestämmelser om årsredovisningens innehåll i 2 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *skall* tillämpas:

1 § första stycket om årsredovisningens delar,

2 § om överskådlighet och god redovisningssed,

3 § om rättvisande bild,

4 § om andra grundläggande redovisningsprinciper,

5 § om *språk* och *form*,

6 § om valuta, samt

7 § första, *femte* och *sjätte* styckena om årsredovisningens undertecknande.

Följande bestämmelser om årsredovisningens innehåll i 2 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *ska* tillämpas:

1 § första stycket om årsredovisningens delar,

2 § om överskådlighet och god redovisningssed,

3 § om rättvisande bild,

4 § om andra grundläggande redovisningsprinciper,

5 § om *form* och *språk*,

6 § om valuta, samt

7 § första och *femte–sjunde* styckena om årsredovisningens undertecknande.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

¹ Senaste lydelse 1999:1114.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

dels att 13 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 13 a och 29 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §¹

Verkställande direktören *skall* varje år till registreringsmyndigheten ge in en bestyrkt kopia av

Verkställande direktören *ska* varje år till registreringsmyndigheten ge in en bestyrkt kopia av

1. filialens redovisningshandlingar och revisionsberättelse för det senaste räkenskapsåret,

2. motsvarande handlingar för företaget i dess helhet, om de gjorts offentliga i företagens hemland.

Första stycket 1 gäller inte, om företaget lyder under lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och

1. har en rättslig form som är jämförbar med aktiebolaget,

2. är ett kreditinstitut eller värdepappersbolag av motsvarande slag som de företag som omfattas av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag,

3. är ett försäkringsföretag av motsvarande slag som de företag som omfattas av lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, eller

4. är ett europakooperativ.

Handlingar som avses i första stycket *skall* ges in inom tre månader efter det att det utländska företagens redovisningshandlingar och revisionsberättelse *har lagts* fram för företagens delägare, dock senast sju månader från det att filialens räkenskapsår *har utgått*. Handlingarna *skall* vara upprättade på eller översatta till svenska.

Handlingar som avses i första stycket *ska* ges in inom tre månader efter det att det utländska företagens redovisningshandlingar och revisionsberättelse *lades* fram för företagens delägare, dock senast sju månader från det att filialens räkenskapsår *gick ut*. Handlingarna *ska* vara upprättade på eller översatta till svenska.

Med en bestyrkt kopia jämföras vid tillämpningen av denna lag ett elektroniskt original.

13 a §

Handlingar som avses i 13 § får överföras elektroniskt till registreringsmyndigheten.

¹ Senaste lydelse 2006:604.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om

1. elektronisk överföring till registreringsmyndigheten av sådana handlingar som avses i 13 §, och

2. bestyrkande av att en elektronisk kopia överensstämmer med originalet.

29 a §

Den som

1. i ett ärende enligt denna lag oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet, eller

2. lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen i en försäkran som enligt förordning som ansluter till denna lag lämnas på heder och samvete och som upprättas i elektronisk form,

döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Det som sägs i första stycket gäller också den som begår en sådan gärning som avses i första stycket 2 av grov oaktsamhet.

Om brott som avses i första stycket är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

2.12 Förslag till lag om ändring i bokföringslagen (1999:1078)

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 4 och 10 §§ bokföringslagen (1999:1078) ska ha följande lydelse.

6 kap.

4 §¹

Ett årsbokslut *skall* bestå av en resultaträkning och en balansräkning. Årsbokslutet *skall* upprättas i vanlig läsbar form. Beloppen i årsbokslutet *skall* anges i svenska kronor.

När årsbokslutet upprättas, *skall* följande bestämmelser i årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

1 kap. 3 § om vad som avses med andelar och nettoomsättning samt om de tillägg som *skall* göras till nettoomsättningen,

1 kap. 4–6 §§ om koncern- och intresseföretagsdefinitioner,

2 kap. 2 § om överskådlighet och god redovisningssed,

2 kap. 4 § om andra grundläggande redovisningsprinciper,

2 kap. 7 § om undertecknande,

3 kap. 1 och 2 §§ om balans- och resultaträkningarnas innehåll,

3 kap. 3 och 4 §§ om uppställningsformer,

3 kap. 9 § om avsättningar,

3 kap. 13 § första stycket om extraordinära poster,

4 kap. 1 och 2 §§ om vad som är anläggningstillgångar och omsättningstillgångar,

4 kap. 3 § om anskaffningsvärdet för anläggningstillgångar,

4 kap. 4 § om avskrivning av anläggningstillgångar,

4 kap. 5 § om nedskrivning av anläggningstillgångar,

4 kap. 9 § om värdering av omsättningstillgångar,

4 kap. 10 § om värdering av pågående arbeten,

4 kap. 11 § om varulagrets anskaffningsvärde,

4 kap. 12 § om redovisning till bestämd mängd och fast värde,

4 kap. 13 § om omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta, och

4 kap. 15 § om periodisering av vissa belopp vid upptagande av lån.

10 §²

Ett förenklat årsbokslut *skall*

Ett förenklat årsbokslut *ska*

¹ Senaste lydelse 2007:134.

² Senaste lydelse 2006:874.

bestå av en resultaträkning och en balansräkning. Det *skall* upprättas enligt god redovisningssed och i vanlig läsbar form.

bestå av en resultaträkning och en balansräkning. Det *ska* upprättas enligt god redovisningssed och i vanlig läsbar form *eller i elektronisk form*.

I fråga om undertecknande av årsbokslutet gäller 2 kap. 7 § årsredovisningslagen (1995:1554) i tillämpliga delar.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

2.13 Förslag till lag om ändring i revisionslagen
(1999:1079)

Härigenom föreskrivs att det i revisionslagen (1999:1079) ska införas två nya paragrafer, 2 a och 40 a §§, samt närmast före 2 a och 40 a §§ två nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

*Undertecknande med elektronisk
signatur*

2 a §

*En handling enligt denna lag
som ska vara undertecknad får
undertecknas med avancerad elek-
tronisk signatur enligt lagen
(2000:832) om kvalificerade elek-
troniska signaturer.*

Straff

40 a §

*Den som lämnar osann uppgift i
en handling enligt denna lag som
upprättas i elektronisk form döms,
om åtgärden innebär fara i
bevishänseende, till böter eller
fängelse i högst sex månader. Om
brottet är att anse som grovt, döms
till fängelse i högst två år.*

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

2.14 Förslag till lag om ändring i handelsregisterlagen (1974:157)

Härigenom föreskrivs i fråga om handelsregisterlagen (1974:157) dels att 9, 16–19 och 21 §§ ska ha följande lydelse, dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 15 a och 23 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Ansökan om registrering av ett handelsbolag *skall* göras av samtliga bolagsmän.

Ansökan om registrering av en ideell förening eller ett registrerat trossamfund *skall* göras av styrelsen eller motsvarande organ i samfundet.

En prokura *skall* registreras på ansökan av huvudmannen. Om huvudmannen är ett handelsbolag, *skall* ansökan göras av samtliga bolagsmän.

Föreslagen lydelse

9 §¹

En ansökan om registrering av ett handelsbolag *ska* göras av samtliga bolagsmän.

En ansökan om registrering av en ideell förening eller ett registrerat trossamfund *ska* göras av en ledamot i föreningens eller samfundets styrelse eller motsvarande organ.

En prokura *ska* registreras på ansökan av huvudmannen. Om huvudmannen är ett handelsbolag, *ska* ansökan göras av samtliga bolagsmän.

15 a §

Om en firmatecknare för ett handelsbolag eller en ideell förening eller en ledamot eller suppleant i styrelsen för en ideell förening har fått näringsförbud ska registreringsmyndigheten avregistrera firmatecknaren, ledamoten eller suppleanten från handelsregistret.

Om en prokurist har fått näringsförbud, ska registreringsmyndigheten avregistrera prokuran från handelsregistret.

Om en enskild näringsidkare, en bolagsman i ett annat handelsbolag än ett kommanditbolag eller en komplementär i ett kommanditbolag har fått näringsförbud, ska registreringsmyndigheten göra en anteckning om näringsförbudet

¹ Senaste lydelse 2006:865.

i handelsregistret. En sådan anteckning ska tas bort när näringsförbudet har upphört att gälla.

Vid beslut om tillfälligt näringsförbud ska avregistrering enligt första eller andra stycket eller anteckning enligt tredje stycket ske omedelbart. I övrigt ska avregistrering eller anteckning ske när beslutet om näringsförbud har vunnit laga kraft.

16 §²

Om avförande av firma ur registret, sedan dom om hävande av firmaregistrering vunnit laga kraft, finns bestämmelser i firmalagen (1974:156).

Har i annat fall genom dom som vunnit laga kraft förklarats, att införelse i registret ej bort ske eller att beslut som registrerats är ogiltigt eller att i annat fall visst förhållande som registrerats ej föreligger, skall registreringen avföras ur registret. Dom i mål som här avses skall genom domstolens försorg i avskrift sändas till registreringsmyndigheten.

Om bolagsman genom dom skilts från rätten att teckna bolagets firma, skall uppgift härom registreras även om domen icke vunnit laga kraft.

Försätts en näringsidkare i konkurs, skall tingsrätten för registrering underrätta registreringsmyndigheten om beslutet och vem som har utsetts till konkursförvaltare. Har högre rätt upphävt ett beslut om konkurs, skall tingsrätten anmäla detta för registrering. När en konkurs har avslutats, skall rätten genast sända meddelande om detta för registrering.

Vad i föregående stycke föreskrivits äger motsvarande tillämpning, om ett beslut om före-

I firmalagen (1974:156) finns bestämmelser om avregistrering av firma ur handelsregistret sedan dom om hävande av firmaregistrering har vunnit laga kraft.

Om det i en dom som har vunnit laga kraft har förklarats, att registrering inte borde ha skett eller att det beslut som har registrerats är ogiltigt eller att i annat fall ett visst förhållande som har registrerats inte föreligger, ska avregistrering ske.

Om en bolagsman genom dom har skilts från rätten att teckna bolagets firma, ska uppgift om detta registreras även om domen inte har vunnit laga kraft.

Om en näringsidkare har försätts i konkurs, ska konkursbeslutet registreras i handelsregistret tillsammans med uppgift om vem som har utsetts till konkursförvaltare. Har konkursbeslutet upphävts eller har konkursen avslutats, ska även detta registreras.

Registrering ska också ske när det har meddelats ett beslut om företagsrekonstruktion som avser

² Senaste lydelse 2007:136.

tagsrekonstruktion enligt lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion har meddelats, högre rätt har upphävt ett sådant beslut eller en företagsrekonstruktion har upphört.

en näringsidkare. Har beslutet om företagsrekonstruktion upphävts eller har företagsrekonstruktionen upphört, ska även detta registreras.

17 §³

I följande fall *skall* registreringsmyndigheten undersöka om en i handelsregistret registrerad näringsidkare fortfarande utövar någon verksamhet:

1. näringsidkaren har under de senaste tio åren inte gett in någon anmälan till registret och det kan antas att han har upphört med sin verksamhet, eller

2. näringsidkaren är ett handelsbolag och antalet registrerade bolagsmän är sedan minst ett år mindre än två och någon uppgift om likvidation har inte registrerats.

Undersökningen enligt första stycket *skall* ske genom att registreringsmyndigheten skickar ett brev till den adress som finns registrerad för näringsidkaren i registret samt genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar.

Om det ännu två månader efter kungörandet i Post- och Inrikes Tidningar inte framgår att verksamheten fortfarande utövas eller att näringsidkaren avser att återuppta den, *skall* registreringsmyndigheten genast *avföra* näringsidkaren från registret. I fall som avses i första stycket 2 *skall* näringsidkaren dock inte *avföras från registret*, om antalet registrerade bolagsmän åter uppgår till två eller flera eller uppgift om likvidation har registrerats.

I följande fall *ska* registreringsmyndigheten undersöka om en i handelsregistret registrerad näringsidkare fortfarande utövar någon verksamhet:

1. näringsidkaren har under de senaste tio åren inte gett in någon anmälan till registret och det kan antas att han har upphört med sin verksamhet, eller

2. näringsidkaren är ett handelsbolag och antalet registrerade bolagsmän är sedan minst ett år mindre än två och någon uppgift om likvidation har inte registrerats.

Undersökningen enligt första stycket *ska* ske genom att registreringsmyndigheten skickar ett brev till den adress som finns registrerad för näringsidkaren i registret samt genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar.

Om det ännu två månader efter kungörandet i Post- och Inrikes Tidningar inte framgår att verksamheten fortfarande utövas eller att näringsidkaren avser att återuppta den, *ska* registreringsmyndigheten genast *avregistrera* näringsidkaren från registret. I fall som avses i första stycket 2 *ska* näringsidkaren dock inte *avregistreras*, om antalet registrerade bolagsmän åter uppgår till två eller flera eller uppgift om likvidation har registrerats.

³ Senaste lydelse 2003:866.

18 §⁴

Registrering eller *avförande ur registret skall* genom registreringsmyndighetens försorg utan dröjsmål kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Registrering eller *avförande* som sker efter anmälan av rätten behöver inte kungöras av *registreringsmyndigheten*.

En kungörelse som avser ändring i ett förhållande som tidigare *har införts* i registret *skall* endast ange ändringens art.

Registrering eller *avregistrering ska* genom registreringsmyndighetens försorg utan dröjsmål kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Registrering eller *avregistrering* som sker efter anmälan av rätten behöver inte kungöras.

En kungörelse som avser ändring i ett förhållande som tidigare *har förts in* i registret *ska* endast ange ändringens art.

19 §⁵

Registrering eller *avförande ur registret* som kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar *skall* anses ha kommit till tredje mans kännedom, om *ej* av omständigheterna framgår att han varken haft eller *bort* ha vetskap därom.

Registrering eller *avregistrering* som *har* kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar *ska* anses ha kommit till tredje mans kännedom, om *det inte* av omständigheterna framgår att han varken haft eller *borde* ha vetskap därom.

21 §⁶

Registreringsmyndighetens beslut, *varigenom* ansökan *om* eller anmälan *för* registrering *avskrivits* eller registrering *vägrats*, får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Detsamma gäller i fråga om beslut enligt 17 §.

Registreringsmyndighetens beslut *att skriva av en* ansökan eller anmälan *om* registrering *eller att vägra* registrering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Detsamma gäller i fråga om beslut enligt 15 a eller 17 §.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

23 §

Den som

1. *i ett ärende enligt denna lag oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet, eller*

2. *lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen i en försäkran som enligt förordning som ansluter till denna lag lämnas på heder och samvete och som upprättas i elektronisk form,*

⁴ Senaste lydelse 1992:1448.

⁵ Senaste lydelse 1977:707.

⁶ Senaste lydelse 1995:33.

döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Det som sägs i första stycket gäller också den som begår en sådan gärning som avses i första stycket 2 av grov oaktsamhet.

Om brott som avses i första stycket är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

3 Ärendet och dess beredning

Företag finns i stor utsträckning registrerade i olika slag av företagsregister. Dessa register förs av olika myndigheter, främst Bolagsverket. Samma myndigheter handlägger ansökningsärenden av olika slag. Registreringsanmälningar och ansökningar till dessa myndigheter har tidigare enbart kunnat göras skriftligen i pappersform. I ljuset av det alltmer utbredda användandet av datorer och Internet har en sådan ordning kommit att framstå som föråldrad.

År 2002 infördes en möjlighet för enskilda näringsidkare att göra registreringsanmälningar på elektronisk väg. Den 1 juli 2006 blev det möjligt för aktiebolag att ge in registreringsanmälningar, olika slag av ansökningar samt redovisningshandlingar till Bolagsverket på elektronisk väg (se prop. 2005/06:135, bet. 2005/06:LU37). Samtidigt infördes en möjlighet att upprätta och underteckna ett aktiebolags redovisningshandlingar elektroniskt med användande av en avancerad elektronisk signatur.

För andra företagsformer, t.ex. ekonomiska föreningar, handelsbolag och stiftelser, saknas det emellertid fortfarande möjligheter till elektronisk ingivning. I samband med införandet av ett elektroniskt ingivningsförfarande för aktiebolag efterfrågades motsvarande möjlighet för övriga företagsformer. Den dåvarande regeringen förklarade att frågan skulle övervägas i annat sammanhang (se prop. 2005/06:135 s. 25).

Inom Justitiedepartementet har därefter upprättats promemorian Elektronisk ingivning för ekonomiska föreningar och vissa andra företag (dnr Ju2007/753/L1). Promemorians lagförslag finns i *bilaga 1*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. Remissyttrandena finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (dnr Ju2007/753/L1).

I denna lagrådsremiss behandlar vi de frågor som har tagits upp i promemorian.

Frågan om finansiella företag bör ges möjlighet att ge in registreringsanmälningar m.m. i elektronisk form bereds i särskild ordning. Regeringen har den 1 november 2007 beslutat propositionen Elektronisk ingivning för vissa finansiella företag, m.m. (prop. 2007/08:35). De planerade lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 mars 2008.

4 Bakgrund

4.1 Registrering av företag

Inledning

Näringsverksamhet bedrivs ofta i form av en juridisk person, t.ex. ett aktiebolag eller ett handelsbolag. De olika slagen av juridiska personer skiljer sig åt, bl.a. i fråga om bildande och organisation. De flesta juridiska personer registreras i särskilda register över företag. Som exempel kan nämnas att aktiebolag registreras i aktiebolagsregistret, medan bl.a. handelsbolag registreras i handelsregistret. I samband med registreringen kontrolleras att vissa formkrav för den juridiska personen är uppfyllda.

För flertalet juridiska personer gäller att det är först genom registreringen som de får rättskapacitet och kan förvärva rättigheter och ikläda sig skyldigheter. Registreringen innebär också att var och en kan få tillgång till vissa uppgifter om den juridiska personen.

Också en del enskilda näringsidkare finns registrerade i handelsregistret

Bolagsverket ansvarar för de flesta företagsregistren. Verket har hand om registreringen av bl.a. aktiebolag, ekonomiska föreningar, handelsbolag, ideella föreningar som bedriver näringsverksamhet och utländska företags filialer i Sverige. Länsstyrelserna har hand om registreringen av stiftelser.

Aktiebolag och enskilda näringsidkare kan i dag göra registreringsanmälningar såväl skriftligen i pappersform som elektroniskt. Övriga företag kan göra registreringsanmälningar enbart i pappersform.

Registrering av ekonomiska föreningar

En ekonomisk förening karaktäriseras av att den har till ändamål att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom ekonomisk verksamhet. Verksamheten ska dessutom vara kooperativ, dvs. medlemmarna ska delta i verksamheten, exempelvis som konsumenter, leverantörer eller med egen arbetsinsats. Verksamheten bedrivs utan personligt ansvar för medlemmarna; medlemmarnas ansvar är begränsat till det kapital som de satsar i föreningen. En ekonomisk förening ska ha minst tre medlemmar, företrädas av en styrelse och ha minst en revisor. Styrelsen och revisorn väljs av föreningsstämman. Stadgarna anger den verksamhet som föreningen ska bedriva.

De grundläggande reglerna om ekonomiska föreningar finns i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar (i fortsättningen kallad föreningslagen).

En ekonomisk förening ska anmälas för registrering hos Bolagsverket. En sådan anmälan ska som huvudregel ske senast sex månader efter det att ett beslut om att bilda föreningen har fattats (se 2 kap. 3 § föreningslagen). Om registreringsanmälan inte görs, faller frågan om bildande. En anmälan om registrering ska åtföljas av vissa handlingar, bl.a. föreningens stadgar och protokoll som visar att medlemmarna har antagit stadgarna. Till anmälan ska även fogas protokoll som visar vilka som har valts till styrelseledamöter, styrelsesuppleanter och revisorer (se 4 och 5 §§ förordningen [1987:978] om ekonomiska föreningar).

Kravet på registrering gäller inte bara i samband med att en förening bildas. Även vissa händelser i föreningens löpande verksamhet ska anmälas för registrering. Det gäller bl.a. beslut om ändring av föreningens stadgar och beslut om förändringar i föreningens ledning (se t.ex. 6 kap. 15 § och 7 kap. 14 § föreningslagen).

Bolagsverket för ett särskilt register för varje län, det s.k. föreningsregistret, i vilket uppgifter om ekonomiska föreningar förs in. Föreningsregistret förs med hjälp av automatiserad databehandling.

En registreringsanmälan ska göras skriftligen (se 2 § förordningen om ekonomiska föreningar). Sedan anmälan har kommit in till Bolagsverket, kontrollerar verket att de krav som gäller för registrering i det aktuella

ärendet är uppfyllda. Om så inte är fallet, förelägger verket sökanden att yttra sig eller vidta rättelse. Detsamma gäller bl.a. om verket finner att det beslut som anmäls för registrering eller en handling som bifogas anmälan inte har tillkommit i behörig ordning eller till sitt innehåll strider mot lag eller annan författning eller mot stadgarna. Om sökanden inte följer föreläggandet, skrivs anmälan av. Finns hindret mot registrering kvar, trots att sökanden har yttrat sig, kan verket vägra registrering (se 15 kap. 4 § föreningslagen).

Det är inte bara i samband med registreringsanmälningar som en ekonomisk förening kommunicerar med Bolagsverket. Verket fungerar också som prövningsmyndighet i vissa fall. Som exempel kan nämnas att en förening kan ansöka om dispens från det krav på bosättning som gäller för bl.a. den verkställande direktören eller från kravet på att en verkställande direktör i vissa fall ska utses (se 6 kap. 3 och 4 §§ föreningslagen och 26 § förordningen om ekonomiska föreningar).

Bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresrättsföreningar och sambruksföreningar utgör särskilda slag av ekonomiska föreningar. En bostadsrättsförening är en ekonomisk förening som har till ändamål att i föreningens hus upplåta lägenheter med bostadsrätt. En kooperativ hyresrättsförening är en ekonomisk förening som har till ändamål att till sina medlemmar upplåta bostadslägenheter med hyresrätt. En sambruksförening utgör en mindre vanlig form av ekonomisk förening, avsedd främst för samverkan inom jordbruk och trädgårdsnäring. Samtliga dessa slag av föreningar registreras i särskilda avdelningar av föreningsregistret.

Regler om bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresrättsföreningar och sambruksföreningar finns i bostadsrättslagen (1991:614), lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt och lagen (1975:417) om sambruksföreningar. Lagarna hänvisar dock i åtskilliga avseenden till föreningslagen.

Registrering av handelsbolag

Ett handelsbolag föreligger om två eller flera bolagsmän har ingått ett avtal om att gemensamt driva näringsverksamhet i bolagsform och bolaget har förts in i handelsregistret. Bolagsmännen kan vara både fysiska och juridiska personer. I ett handelsbolag är bolagsmännen solidariskt ansvariga för bolagets förpliktelser. Ett kommanditbolag är ett särskilt slag av handelsbolag. Det kännetecknas av att minst en bolagsman har ett begränsat ansvar för kommanditbolagets förpliktelser (s.k. kommanditdelägare) medan minst en ansvarar fullt ut (s.k. komplementär). Bestämmelserna om handelsbolag och kommanditbolag finns i lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag.

Handelsbolag registreras hos Bolagsverket i handelsregistret för det län där verksamheten ska bedrivas. Om bolaget ska bedriva verksamhet i flera län, får registrering avse flera län (se 1–3 §§ handelsregisterlagen [1974:157]). I och med registreringen blir bolaget en juridisk person.

En ansökan om registrering görs skriftligen. I ansökan ska anges bl.a. bolagets firma och vilken verksamhet bolaget ska bedriva. Ansökan ska åtföljas av vissa handlingar. Om t.ex. den som anmäls som bolagsman i ett handelsbolag inte är folkbokförd i Sverige, ska det vid anmälan ges in

en fotokopia av en passhandling eller en annan identitetshandling som avser den anmälda. Om den som anmäls som bolagsman är en utländsk juridisk person, ska det i stället ges in en fotokopia av ett registreringsbevis eller en annan handling som avser den anmälda. Bolagsverket får också kräva in ytterligare handlingar, om det behövs för att säkerställa identiteten hos den anmälda eller den som har rätt att teckna dennes firma (se 4, 5 och 7 §§ handelsregisterförordningen [1974:188]).

Om en uppgift som har registrerats ändras, ska detta anmälas till Bolagsverket (se 13 § handelsregisterlagen).

Om en ansökan om registrering inte uppfyller de krav som kan ställas på den, ska Bolagsverket förelägga sökanden att yttra sig eller vidta rättelse. Följer sökanden inte föreläggandet, ska verket skriva av ansökan. Kvarstår hindret trots att sökanden har yttrat sig, kan verket avslå ansökan (se 11 § handelsregisterlagen).

Registrering av stiftelser

En stiftelse kan beskrivas som en självägande förmögenhetsmassa med egen rättskapacitet. En stiftelse kan bildas på olika sätt men det vanligaste är att viss egendom enligt förordnande av en eller flera stiftare avskiljs för att varaktigt förvaltas som en självständig förmögenhet för ett bestämt ändamål. Så snart stiftelsen har bildats, kan den förvärva rättigheter och ikläda sig skyldigheter och också föra talan inför domstolar och andra myndigheter (se 1 kap. 1, 2 och 4 §§ stiftelselagen [1994:1220]).

Stiftelser står under tillsyn av länsstyrelsen i det län där stiftelsens styrelse har sitt säte eller där förvaltningen huvudsakligen utövas (se 9 kap. 1 § stiftelselagen). Det är länsstyrelsens uppgift att ingripa, om det kan antas att förvaltningen eller revisionen av en stiftelse inte utövas i enlighet med stiftelseförordnandet eller stiftelselagen eller om det kan antas att en styrelseledamot eller förvaltaren annars missköter sitt uppdrag. Vid tillsynen får länsstyrelsen begära in handlingar och upplysningar från stiftelsen (se 9 kap. 3 och 4 §§ stiftelselagen).

Stiftelser ska vara registrerade om de är skyldiga att upprätta årsredovisning enligt bokföringslagen eller om registreringsskyldighet följer av föreskrifter i stiftelseförordnandet. Registrering ska ske i det stiftelseregister som förs av den länsstyrelse som utövar tillsyn. Registret förs med hjälp av automatiserad behandling (se 10 kap. 1 § stiftelselagen och 2 § stiftelseförordningen [1995:1280]).

Stiftelser får, som redan har antytts, rättskapacitet redan genom bildandet. Registreringen har alltså inte någon konstitutiv betydelse. Syftet med registreringen är att ge offentlighet åt stiftelserna. När det gäller stiftelser som utövar näringsverksamhet ger registreringen dessutom skydd åt stiftelsens firma.

Pensions- och personalstiftelser utgör särskilda slag av stiftelser. Pensionsstiftelser har till ändamål att trygga arbetsgivares utfästelse om pension till arbetstagare eller arbetstagares efterlevande. Personalstiftelser ska främja sådan välfärd för dessa grupper som inte avser pension, lön eller annan förmån som arbetsgivaren är skyldig att utge till arbetstagaren. Regler om pensions- och personalstiftelser finns huvudsakligen i

lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m. Pensions- och personalstiftelser står under tillsyn av länsstyrelsen i det län där arbetsgivaren har sitt hemvist. Tillsynsmyndigheten för ett register över anmälda pensions- och personalstiftelser (se 31 § lagen om tryggande av pensionsutfästelse m.m.).

4.2 Offentliggörande av räkenskapshandlingar och revisionsberättelse

Inledning

De flesta juridiska personer är bokföringsskyldiga för sin verksamhet. Det innebär bl.a. att de är skyldiga att löpande bokföra alla affärshändelser, se till att det finns verifikationer och bevara all räkenskapsinformation till följd av verksamheten (se 2 kap. 1 § och 4 kap. 1 § bokföringslagen [1999:1078]). Vissa företag, bl.a. aktiebolag, är dessutom skyldiga att avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning. En årsredovisning ska bl.a. innehålla en balansräkning och en resultaträkning. Årsredovisningslagen (1995:1554) innehåller närmare bestämmelser om upprättandet av årsredovisning.

Ett av syftena bakom kravet på årsredovisning är att utomstående ska ges tillfälle att bedöma företagets ekonomiska resultat och ställning. Årsredovisningen ska därför offentliggöras (se 6 kap. 2 § bokföringslagen).

För kreditinstitut (bl.a. banker och kreditmarknadsbolag) och värdepappersbolag gäller särskilda bestämmelser om årsredovisning. De bestämmelserna finns i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. För försäkringsbolag och understödsföreningar gäller lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Ekonomiska föreningar

Ekonomiska föreningar är bokföringsskyldiga och skyldiga att upprätta årsredovisning (se 2 kap. och 6 kap. 1 § första stycket 2 bokföringslagen). Föreningens årsredovisning och räkenskaper liksom styrelsens och den verkställande direktörens förvaltning ska granskas av föreningens revisor (se 8 kap. 10 § föreningslagen). Som ett resultat av granskningen ska revisorn för varje räkenskapsår lämna en revisionsberättelse till föreningsstämman. Revisionsberättelsen ska bl.a. innehålla ett uttalande om huruvida årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med tillämplig årsredovisningslag (se 8 kap. 13 §§ föreningslagen).

Årsredovisningen och revisionsberättelsen ska offentliggöras. Detta kan normalt ske genom att kopior av handlingarna hålls tillgängliga hos föreningen för alla som är intresserade. Större föreningar och vissa moderföreningar i koncerner ska ge in handlingarna till Bolagsverket. Övriga ekonomiska föreningar är skyldiga att ge in årsredovisningen och revisionsberättelsen till Bolagsverket efter föreläggande från verket. Ett sådant föreläggande ska meddelas, om någon begär det (se 6 kap. 2 § bokföringslagen och 8 kap. 3 § 2 årsredovisningslagen). Hos Bolagsver-

ket blir årsredovisningen och revisionsberättelsen offentliga och var och en som så önskar kan ta del av handlingarna där.

Handelsbolag

Handelsbolag är bokföringsskyldiga (se 2 kap. bokföringslagen). Vissa handelsbolag, bl.a. sådana handelsbolag i vilka en eller flera delägare är juridiska personer, är dessutom skyldiga att upprätta en årsredovisning (se 6 kap. 1 § bokföringslagen). Ett handelsbolag som är skyldigt att upprätta årsredovisning ska ha minst en revisor. Revisorn ska granska bolagets bokföring och årsredovisning samt företagsledningens förvaltning. Efter varje räkenskapsår ska revisorn lämna en revisionsberättelse till bolaget (se 1–7 §§ revisionslagen [1999:1079]).

Handelsbolag som är skyldiga att upprätta årsredovisning ska också offentliggöra årsredovisningen och revisionsberättelsen. Ett handelsbolag, där en eller flera av bolagsmännen är juridiska personer, ska göra det genom att skicka kopior av årsredovisningshandlingarna och revisionsberättelsen till Bolagsverket. Detsamma gäller vissa andra större handelsbolag (se 6 kap. 1 § bokföringslagen och 8 kap. 3 § 3 och 5 årsredovisningslagen). Hos Bolagsverket kan var och en ta del av handlingarna. Övriga handelsbolag som är skyldiga att upprätta årsredovisning ska hålla årsredovisningshandlingarna och revisionsberättelsen tillgängliga för alla som är intresserade.

Stiftelser

En stiftelse är bokföringsskyldig om den har tillgångar till ett värde som motsvarar minst tio prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. En stiftelse är också bokföringsskyldig i vissa andra fall, t.ex. om den bedriver näringsverksamhet eller om den är en moderstiftelse, en samlingsstiftelse, en kollektivavtalsstiftelse, en pensionsstiftelse eller en personalstiftelse. Från bokföringsskyldighet undantas dock stiftelser vars tillgångar enligt stiftelseförordnandet får användas endast till förmån för bestämda fysiska personer (se 2 kap. 5 § 3 bokföringslagen).

En stiftelses löpande bokföring ska avslutas med en årsredovisning. Detta gäller som huvudregel inte för familjestiftelser om grunden för bokföringsskyldigheten är att värdet på tillgångarna överstiger tio prisbasbelopp (se 6 kap. 1 § första stycket 5 bokföringslagen).

En stiftelse ska ha minst en revisor. Revisorn ska granska bl.a. stiftelsens räkenskaper och årsredovisning (se 4 kap. 1 och 9 §§ stiftelselagen).

När det gäller stiftelser sker som huvudregel offentliggörandet av årsredovisningshandlingarna och revisionsberättelsen genom att kopior av handlingarna ges in till länsstyrelsen inom sex månader från räkenskapsårets utgång. Vissa stiftelser är undantagna från denna skyldighet men de ska i stället hålla handlingarna tillgängliga för alla som är intresserade (se 8 kap. 3 § 4 årsredovisningslagen).

Större företag

Även andra större företag, t.ex. ideella föreningar, är skyldiga att upprätta årsredovisning, (se 6 kap. 1 § bokföringslagen). Med ”större företag” avses *dels* företag vars andelar, teckningsoptioner eller skuldebrev är noterade vid en reglerade marknad, *dels* företag som uppfyller mer än ett av följande tre kriterier

- medelantalet anställda i företaget har under vart och ett av de senaste två åren uppgått till mer än 50,
- företagets redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 25 miljoner kr,
- företagets redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50 miljoner kr.

Dessa företag är också skyldiga att offentliggöra sina årsredovisningshandlingar. Det ska ske genom att handlingarna hålls tillgängliga för alla som är intresserade. Om Bolagsverket utfärdar ett föreläggande – vilket ska göras om någon begär det – ska handlingarna ges in till myndigheten. Större företag och moderföretag i större koncerner är skyldiga att ge in handlingarna till registreringsmyndigheten även om något föreläggande inte har meddelats (se 8 kap. 3 § 5 årsredovisningslagen).

4.3 Elektroniska ingivningsförfaranden

Elektronisk ansökan om registrering av enskilda näringsidkare

En enskild näringsidkare är en fysisk person som driver näringsverksamhet. Om en enskild näringsidkare är skyldig att upprätta årsredovisning, är han eller hon också skyldig att ansöka om registrering i handelsregistret (se prop. 2005/06:116, bet. 2005/06:LU28, rskr. 2005/06:330 och SFS 2006:865) Enskilda näringsidkare som inte omfattas av sådan skyldighet får på frivillig grund registrera sig i handelsregistret (se 2 § handelsregisterlagen).

En ansökan om registrering av enskild näringsverksamhet kunde tidigare göras enbart i pappersform. År 2002 infördes en möjlighet att göra ansökan på elektronisk väg. Bolagsverket har meddelat föreskrifter om ansökan och anmälan om registrering som lämnas elektroniskt (Bolagsverkets föreskrifter om elektronisk ansökan och anmälan enligt handelsregisterförordningen; BOLFS 2004:5). För närvarande görs drygt 40 procent av ansökningarna om registrering av enskild näringsverksamhet och 16 procent av ändringsanmälningarna som avser sådan näringsverksamhet elektroniskt.

De nya reglerna om elektronisk ingivning för aktiebolag

År 2003 beslutade Europaparlamentet och rådet om ändringar i det första bolagsrättsliga direktivet, det s.k. publicitetsdirektivet¹. Ändringarna innebar bl.a. att det från och med den 1 januari 2007 ska vara möjligt för aktiebolag att ge in alla handlingar och uppgifter som ska registreras i aktiebolagsregistret i elektronisk form. Med anledning av bl.a. ändringarna i EG-direktivet gjordes ett flertal lag- och förordningsändringar som innebär att registreringsanmälningar och årsredovisningar avseende aktiebolag får lämnas till Bolagsverket på elektronisk väg. De nya bestämmelserna trädde i kraft den 1 juli 2006 (se prop. 2005/06:135, bet. 2005/06:LU37, rskr. 2005/06:329 och SFS 2006:486–488).

Genom dessa författningsändringar har det blivit möjligt att ge in registreringsanmälningar som avser aktiebolag till Bolagsverket på elektronisk väg. Även årsredovisningar, revisionsberättelser och vissa ansökningar avseende aktiebolag får ges in i elektronisk form. Det har vidare införts möjlighet att i aktiebolag upprätta årsredovisningar i elektronisk form och att underteckna dem med en elektronisk signatur.

Under september månad 2007 gjordes 131 anmälningar om nyregistrering av aktiebolag på elektronisk väg. Det motsvarar drygt fem procent av nybildningsärendena. Under motsvarande period gjordes 388 anmälningar om ändring i befintliga aktiebolag på elektronisk väg, vilket motsvarar cirka två procent av ändringsärendena. Enligt Bolagsverket är tendensen att allt fler företag ger in registreringsanmälningar elektroniskt.

4.4 Elektronisk förvaltning m.m.

Elektronisk förvaltning

De senaste årens explosionsartade utveckling av allmänhetens användning av persondatorer och Internettjänster har skapat nya förutsättningar för offentlig förvaltning.

Regeringen och riksdagen har i olika sammanhang slagit fast att den statliga förvaltningen ska vara ett föredöme som aktiv användare av informationsteknik såväl i den egna verksamheten som i samverkan med företag och myndigheter (se t.ex. prop. 1999/2000:86, prop. 1995/96:125, bet. 1995/96:TU19, rskr.1995/96:282). I budgetpropositionen för år 2007 framhöll regeringen att en effektiv förvaltning är en allt viktigare faktor i konkurrensen om företagets etableringar i den globaliserade ekonomin och därmed av stor betydelse för tillväxt och sysselsättning. Det framhölls också att ny informationsteknik ska tillvaratas fullt ut (se prop. 2006/07:1 Utgiftsområde 2, bilaga 1 s. 7 f.).

¹ Rådets direktiv 68/151/EEG av den 9 mars 1968 om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 58 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen (EGT L 065, 14.03.1968, s.8, Celex 31968L0151), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/58/EG (EUT L 221, 4.9.2003, s. 13, Celex 32003L0058).

I linje med detta har ett stort antal myndigheter under de senaste åren infört rutiner som gör det möjligt för allmänheten att ge in ansökningar och anmälningar elektroniskt. Utöver de ovan beskrivna möjligheterna för enskilda näringsidkare och aktiebolag att ge in bl.a. registreringsanmälningar elektroniskt till Bolagsverket är det t.ex. numera möjligt att på elektronisk väg ge in självdeklarationer och deklarationer för moms, arbetsgivaravgift och avdragen skatt till Skatteverket.

Elektroniska signaturer

Ökade möjligheter till informationsöverföring via Internet ställer krav på utvecklade system för att säkerställa att den elektroniskt överförda informationen inte har förändrats och att informationens avsändare är den som uppges. Dessa behov kan tillgodoses genom olika slag av elektroniska signaturer.

För att kunna använda en elektronisk signatur i ett öppet system där parterna inte känner varandra i förväg, såsom Internet, behöver parterna kunna inhämta information om kopplingen mellan den elektroniska signaturen och en bestämd person. Det har därför utvecklats ett system för elektroniska underskrifter som benämns det öppna nyckelsystemet (Public Key Infrastructure, PKI). I ett sådant system utfärdas ett elektroniskt intyg (certifikat) av en betrodd tredje part. Certifikatet innehåller uppgifter om vem som är innehavare av en elektronisk signatur.

Regeringen uppdrog i december 2000 åt Riksskatteverket att under ett inledningsskede ha ett sammanhållande ansvar för administrationen av certifikat för elektronisk identifiering och elektroniska signaturer inom statsförvaltningen (dnr Ju2000/7439 och Ju2000/4939). Inom ramen för det s.k. SAMSET-projektet och i samverkan med Riksförsäkringsverket, Patent- och registreringsverket och Statskontoret utarbetade Skatteverket riktlinjer för elektronisk identifiering, underskift och stämpling av elektroniska handlingar m.m. (RSV M 2003:24).

Regeringen gav i november 2006 Verket för förvaltningsutveckling (Verva) i uppdrag att leda och samordna statsförvaltningens utvecklingsarbete avseende säkert elektroniskt informationsutbyte och säker hantering av elektroniska handlingar (Fi2006/6773 och Fi2006/967). Uppdraget ska redovisas den 13 juni 2008.

5 Överväganden och förslag

5.1 Ett elektroniskt ingivningsförfarande bör införas

Regeringens bedömning: Ekonomiska föreningar, handelsbolag och andra företag bör ges möjlighet att ge in registreringsanmälningar, olika slag av ansökningar samt redovisningshandlingar och revisionsberättelser till registreringsmyndigheten i elektronisk form.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 63 f.).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har godtagit bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Under de senaste åren har användningen av datorer och Internet ökat mycket kraftigt. Myndigheter har också i allt större utsträckning gjort sig tillgängliga via Internet. Exempelvis blev det den 1 juli 2006 möjligt för aktiebolag att ge in registreringsanmälningar och ansökningar till Bolagsverket i elektronisk form. Samtidigt har intresset för att kunna kommunicera elektroniskt med myndigheterna, t.ex. för att kunna ge in registreringsanmälningar, ökat.

Det finns flera skäl att införa ett elektroniskt ingivningsförfarande även för andra företagsformer än aktiebolag. Ett skäl är att det bör kunna effektivisera myndigheternas registreringsverksamhet. Om uppgifterna i en elektronisk anmälan genom automatiserad behandling kan föras över direkt till myndighetens handläggningssystem och sedan till registret, t.ex. till föreningsregistret hos Bolagsverket, slipper myndigheten vissa registreringsarbeten. Även för företagen bör ett elektroniskt ingivningsförfarande kunna innebära effektivitetsvinster, eftersom upprättandet och ingivandet av en elektronisk anmälan kräver mindre arbete än vad en motsvarande pappersbaserad anmälan gör. Dessutom kan ett elektroniskt förfarande innehålla olika slag av stöd- och hjälpfunktioner som underlättar upprättandet av anmälan och minskar risken för fel. Kvaliteten på uppgifterna i registren bör därmed öka.

En möjlighet att ge in registrerings- och redovisningshandlingar på elektronisk väg bör också kunna bidra till en förenklad ärendehantering för såväl registreringsmyndigheterna som företagen. Som *Skatteverket* har påpekat torde elektronisk ingivning också underlätta utbyte av uppgifter mellan myndigheter, vilket i sin tur minskar myndigheternas behov av att begära uppgifter direkt från företagen.

Också intresset av konkurrensneutralitet mellan olika företagsformer talar för att det bör gälla likvärdiga förutsättningar för företagens kommunikation med respektive företagsregister. Den möjlighet att kommunicera elektroniskt med registreringsmyndigheten som aktiebolag och enskilda näringsidkare i dag har bör alltså även andra företag ges.

Vi anser därför att det bör införas en möjlighet för ekonomiska föreningar, handelsbolag, stiftelser och vissa andra företag att ge in registreringsanmälningar och vissa slag av ansökningar samt redovisningshandlingar och revisionsberättelser till registreringsmyndigheten på elektronisk väg.

De elektroniska ingivningsförfarandena bör i likhet vad som gäller för aktiebolagen vara baserade på Internet. Vissa frågor kring den närmare utformningen av förfarandena behandlar vi i de följande avsnitten.

5.2 Ekonomiska föreningar

5.2.1 Bakgrund

Vanliga ekonomiska föreningar

I föreningslagen föreskrivs att förhållanden av olika slag ska anmälas för registrering i föreningsregistret (jfr ovan avsnitt 4.1). I en registreringsanmälan ska det lämnas olika slag av uppgifter. I vissa fall ska olika slag

av handlingar fogas till anmälan. Närmare bestämmelser om detta finns i förordningen (1987:978) om ekonomiska föreningar.

En *anmälan om registrering av en ekonomisk förening* ska innehålla ett stort antal uppgifter av formell karaktär, bl.a. om föreningens postadress och om föreningens ledning (se 6 kap. 15 § föreningslagen och 4 § förordningen om ekonomiska föreningar). Den ska vidare innehålla en försäkran om bl.a. att styrelseledamöterna, styrelsesuppleanterna och den verkställande direktören inte är försatta i konkurs eller har förvaltare enligt föräldrabalken (se 4 § förordningen om ekonomiska föreningar). Anmälan ska undertecknas av samtliga styrelseledamöter och den verkställande direktören (se 2 § förordningen om ekonomiska föreningar).

Till anmälan ska fogas bl.a. följande handlingar (se 5 § förordningen om ekonomiska föreningar):

- kopior av föreningens stadgar,
- en kopia av ett protokoll från sammanträde med föreningens medlemmar som visar att dessa har antagit stadgarna,
- en kopia av ett protokoll eller annan handling som visar vilka som har valts till styrelseledamöter och styrelsesuppleanter samt en kopia av protokoll från styrelsesammanträde som visar vem som har utsetts till bl.a. verkställande direktör,
- en handling på vilken varje styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör, vice verkställande direktör och firmatecknare har skrivit sin av vittnen styrkta namnteckning (namnteckningsprov).

När ett registrerat förhållande ändras, ska även detta anmälas för registrering. Det gäller exempelvis efter val av en ny styrelseledamot. Ändringsanmälan ska då innehålla vissa uppgifter om den nyvalde personen och vara undertecknad av en styrelseledamot eller av den verkställande direktören (se 2 § förordningen om ekonomiska föreningar). Till anmälan ska fogas ett namnteckningsprov avseende den nyvalde personen (se 6 § förordningen om ekonomiska föreningar).

Även övriga slag av ändringsanmälningar ska vara undertecknade av en styrelseledamot eller den verkställande direktören, innehålla olika uppgifter och vara åtföljda av handlingar av olika slag.

Bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresrättsföreningar och sambruksföreningar

Det gäller i huvudsak samma regler om registrering för bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresrättsföreningar och sambruksföreningar som för vanliga ekonomiska föreningar (se bl.a. 9 kap. 2 och 31 §§ bostadsrättslagen, 2 kap. 1 och 28 §§ lagen om kooperativ hyresrätt, 6 och 19 §§ lagen om sambruksföreningar samt 1 § förordningen om ekonomiska föreningar). Bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresrättsföreningar och sambruksföreningar ska sålunda anmälas för registrering hos Bolagsverket. Vid en sådan anmälan ska lämnas i huvudsak samma uppgifter och handlingar som vid registrering av vanliga ekonomiska föreningar.

För bostadsrättsföreningar gäller särskilda bestämmelser om upprättande av ekonomiska planer. En sådan plan ska upprättas av föreningens styrelse och registreras av Bolagsverket innan föreningen upplåter lägenheter med bostadsrätt. Den ska innehålla de upplysningar som är av betydelse

delse för en bedömning av föreningens verksamhet (se 3 kap. 1 § bostadsrättslagen) och vara försedd med intyg av två personer. Intyget ska visa bl.a. att förutsättningarna för registrering är uppfyllda, exempelvis att det i föreningens hus kommer att finnas minst tre lägenheter och, om föreningen har fler än ett hus, att dessa ligger så nära varandra att det kan ske en ändamålsenlig samverkan mellan bostadsrätthavarna (se 1 kap. 5 § bostadsrättslagen).

En kooperativ hyresrättsförening ska upprätta en ekonomisk plan innan den fattar beslut om att förvärva ett hus för ombildning av hyresrätt till kooperativ hyresrätt. En sådan plan behöver dock inte registreras (se 4 kap. 2 § lagen om kooperativ hyresrätt, jfr prop. 2001/02:62 s. 88 och 89 samt 112 och 113).

5.2.2 En anmälan i elektronisk form bör undertecknas med en elektronisk signatur

Regeringens bedömning: En registreringsanmälan som avser en ekonomisk förening och ges in elektroniskt bör undertecknas med elektronisk signatur.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 66 f.).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte framfört några invändningar mot bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: I det föregående har vi gjort bedömningen att det bör bli möjligt att ge in bl.a. registreringsanmälningar avseende ekonomiska föreningar på elektronisk väg och att ingivningsförfarandet ska vara baserat på Internet.

Enligt nuvarande regler ska en anmälan om registrering vara undertecknad (se 2 § förordningen om ekonomiska föreningar). Ett krav på undertecknande anses inte kunna uppfyllas på annat sätt än med en namnteckning. En traditionell underskrift kan därför inte fullgöras med elektroniska rutiner (jfr Ds 2003:29 s. 88 f.). Underskriftskravet måste alltså tas bort eller i varje fall kompletteras med andra moment för att elektronisk kommunikation ska vara möjlig.

Att ta bort underskriftskravet helt och hållet är enligt vår mening inte lämpligt. Registreringar kan ge upphov till betydelsefulla rättsverkningar, det är därför viktigt att det går att kontrollera vem som står bakom en registreringsanmälan. Ett borttagande av underskriftskravet skulle minska möjligheterna till sådan kontroll. I stället bör anmälan kunna undertecknas med elektronisk signatur på samma sätt som enligt de nyligen införda bestämmelserna om elektronisk ingivning för aktiebolag. Elektroniska signaturer ger möjlighet att verifiera utställaren. Genom den elektroniska signaturen fixeras dessutom det översända innehållet på ett sådant sätt att senare gjorda förvanskningar inte går att dölja.

I prop. 2005/06:135 Elektronisk ingivning till Bolagsverket (s. 27) diskuterades frågan om kraven på den elektroniska signaturen borde fastställas i lag eller förordning. I propositionen gjordes bedömningen att bestämmelser om ingivningsförfarandet i registreringsärenden utgör föreskrifter om verkställighet av lag (se 8 kap. 13 § första stycket 1 regeings-

formen) och att det därför är möjligt att reglera förfarandet i förordning eller i föreskrifter som en myndighet bemyndigas att meddela. Kraven på den elektroniska signaturen kom därför inte att lagregleras. I stället föreskrevs i 1 kap. 2 a § aktieförordningen (2005:559) att en anmälan eller ansökan som överförs elektroniskt till Bolagsverket ska vara under tecknad med elektronisk signatur enligt föreskrifter som Bolagsverket får meddela.

Vi ser inte anledning att i detta sammanhang göra någon annan bedömning. Vi avser därför att i förordningen om ekonomiska föreningar ta in en bestämmelse motsvarande bestämmelsen i 1 kap. 2 a § aktieförordningen.

En sådan bestämmelse innebär att det överlämnas till Bolagsverket att fastställa vad som närmare ska gälla för de elektroniska signaturerna, däribland om formatet för anmälan. *Riksarkivet* har påpekat att myndigheten idag har föreskriftsrätt för andra statliga myndigheter när det gäller val av format för elektroniska handlingar och har betonat betydelsen av samordning vad gäller valet av format. Enligt *Riksarkivet* bör Bolagsverket därför föreskriva om format efter samråd med *Riksarkivet*. Vi har ingen annan uppfattning men anser inte att frågan behöver författningsregleras.

En anmälan för registrering av en ekonomisk förening ska innehålla en försäkran om vissa förhållanden, bl.a. om att föreningen har ett visst antal medlemmar och om att vissa i stadgarna föreskrivna villkor är uppfyllda (se 4 § förordningen om ekonomiska föreningar). Försäkran kan tas in i själva anmälan. Eftersom försäkran kan lämnas av den eller de personer som undertecknar anmälan, bör även försäkran kunna undertecknas med en elektronisk signatur. Såvitt gäller aktieförordningen finns redan en bestämmelse av denna innebörd i 4 kap. 2 a § aktieförordningen. Där sägs att en försäkran på heder och samvete enligt aktieförordningen får undertecknas med elektronisk signatur enligt föreskrifter som Bolagsverket får meddela. Vi avser att föra in en motsvarande bestämmelse i förordningen om ekonomiska föreningar.

5.2.3 Vissa frågor som aktualiseras vid elektronisk ingivning

Regeringens bedömning: Handlingar som ska bifogas en anmälan eller ansökan bör kunna ges in i elektronisk form.
--

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 69 f.).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte framfört några inläggningar mot förslaget.

Bakgrund: I samband med registreringsanmälningar ska olika slag av handlingar ges in till Bolagsverket. Vissa handlingar som ska bifogas en registreringsanmälan upprättas inom föreningen. Exempelvis ska det till en anmälan om registrering av en ekonomisk förening fogas två kopior av föreningens stadgar. Det ska vidare bifogas en kopia av protokoll från sammanträde med föreningens medlemmar som visar att dessa har antagit föreningens stadgar, liksom en kopia av protokoll eller annan

handling som visar vilka som har valts till styrelseledamöter och styrelse-suppleanter (se 5 § förordningen om ekonomiska föreningar).

Vid vissa anmälningar ska även handlingar som har upprättats utanför föreningens sfär ges in till Bolagsverket. Bland annat ska det till en anmälan för registrering av en styrelseledamot som inte är bokförd i Sverige fogas en fotokopia av en passhandling eller annan identitets-handling avseende ledamoten (se 5 a § förordningen om ekonomiska föreningar). Vidare ska en kopia av revisorernas yttrande bifogas vid anmälan om registrering av beslut om att en likvidation ska upphöra och föreningens verksamhet återupptas (se 11 § förordningen om ekonomiska föreningar). Handlingar kan ges in till Bolagsverket i både original och kopia. Kopior som ges in enligt förordningen om ekonomiska föreningar ska vara bestyrkta (se 28 § förordningen om ekonomiska föreningar).

Skälen för regeringens bedömning

Alla handlingar bör kunna ges in elektroniskt

För att ett elektroniskt anmälningförfarande ska bli effektivt är det nödvändigt att alla handlingar som ska bifogas en anmälan kan ges in till Bolagsverket på elektronisk väg. Hur handlingar som ska bifogas en registreringsanmälan ska ges in vid elektronisk ingivning måste därför klargöras. Samma frågeställning aktualiserades i samband med att aktiebolag gavs möjlighet att ge in vissa handlingar till Bolagsverket på elektronisk väg (se prop. 2005/06:135 s. 29–33). De överväganden som gjordes i det sammanhanget har relevans även i detta lagstiftningsärende. Det bör således, enligt vår mening, vara möjligt att ge in en pappersbunden handling till Bolagsverket elektroniskt i form av en elektronisk kopia som åstadkoms genom skanning. En elektronisk kopias överensstämmelse med originalet bör bestyrkas med en elektronisk signatur. I 4 kap. 2 b § aktiebolagsförordningen föreskrivs numera, såvitt gäller aktiebolag, att handlingar som ska fogas till anmälningar och ansökningar och som har upprättats elektroniskt får överföras elektroniskt till Bolagsverket enligt föreskrifter som Bolagsverket får meddela. I 4 kap. 3 § samma förordning sägs att en elektronisk kopias överensstämmelse med originalet ska vara bestyrkt enligt föreskrifter som Bolagsverket får meddela. Vi avser att ta in motsvarande bestämmelser i förordningen om elektroniska föreningar.

5.2.4 Ansökningsärenden

Regeringens bedömning: Om en ansökan som avser en ekonomisk förening ges in elektroniskt till Bolagsverket, bör den undertecknas med en elektronisk signatur.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 73 f.).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte framfört några in-vändningar mot bedömningen.

Bakgrund: Bolagsverket handlägger, förutom de tidigare behandlade registreringsärendena, även ansökningsärenden enligt föreningslagen (jfr ovan avsnitt 4.1), däribland ärenden om dispens från kravet att utse verkställande direktör, dispens från bosättningskrav för verkställande direktör m.fl. (se 6 kap. 3 och 4 §§ föreningslagen) och vissa ärenden om tvångslikvidation (se 11 kap. 4 a § föreningslagen). Ansökningarna skrivs under av behörig företrädare för föreningen – eller, såvitt gäller ansökningar om tvångslikvidation, av sökande eller dennes företrädare – och skickas till verket i pappersform.

Skälen för regeringens bedömning: Vi har ovan förordat att det införs en möjlighet att ge in registreringsanmälningar enligt föreningslagen elektroniskt till Bolagsverket (se avsnitt 5.1). Reglerna om elektronisk ingivning av ansökningsärenden bör utformas på samma sätt som reglerna om ingivning av anmälningsärenden. En ansökan som lämnas elektroniskt bör således, på samma sätt som en registreringsanmälan som lämnas elektroniskt, undertecknas med en elektronisk signatur (se ovan avsnitt 5.2.2).

Det kan ibland finnas anledning att till en ansökan foga handlingar av olika slag, t.ex. stadgar eller protokoll från föreningsstämma. Principerna för ingivning av dessa handlingar bör vara desamma som för ingivning av handlingar som ska fogas till en registreringsanmälan (se avsnitt 5.2.3).

I dessa delar fordras inte några lagändringar. Bolagsverket kommer, med stöd av de bemyndiganden som vi har för avsikt att ge verket (se avsnitt 5.2.2) att kunna meddela föreskrifter om elektroniska signaturer och om de närmare förutsättningarna för att ge in handlingar i elektronisk form

5.2.5 Handlingar enligt föreningslagen ska kunna undertecknas med avancerad elektronisk signatur

<p>Regeringens förslag: Handlingar enligt föreningslagen som ska vara undertecknade – dock inte förlagsandelsbevis – ska få undertecknas med avancerad elektronisk signatur.</p>

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se promemorian s. 74 f.).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte framfört några invändningar mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt föreningslagen ska vissa handlingar undertecknas. Exempelvis ska det vid styrelsesammanträde föras protokoll som ska undertecknas eller justeras av ordföranden och den ledamot som styrelsen utser till det (se 6 kap. 8 § föreningslagen). Även vid föreningsstämman ska protokoll föras. Detta ska undertecknas av ordföranden och minst en justeringsman (se 7 kap. 10 § föreningslagen).

Kraven på undertecknande framstår som befogade. Genom undertecknandet åstadkoms bevisning om att handlingen härrör från den som står som upphovsman. De krav på undertecknande som uppställs i dag bör därför gälla även fortsättningsvis.

I aktiebolagen ges möjlighet att underteckna handlingar och intyg som ska vara undertecknade med avancerad elektronisk signatur (se 1 kap. 13 § aktiebolagslagen, jfr prop. 2004/05:85 s 306 f. och 516 f. och prop. 2005/06:85 s. 29 f.). Även ekonomiska föreningar har givetvis intresse av att kunna använda sig av modern teknik. En bestämmelse bör därför införas i föreningslagen av innebörd att handlingar enligt den lagen ska kunna undertecknas med elektronisk signatur.

Möjligheten att använda sig av elektroniska handlingar, undertecknade med elektroniska signaturer, bör dock inte omfatta samtliga handlingar. En ekonomisk förening kan tillskjutas kapital utöver medlemsinsatserna genom s.k. förlagsinsatser (se 5 kap. föreningslagen). För varje förlagsinsats ska föreningen utfärda ett s.k. förlagsandelsbevis. Ett förlagsandelsbevis ska vara ställt till viss man, till innehavaren eller till viss man eller order och vara undertecknat av föreningen. Förlagsandelsbevis är en form av värdehandling, vars innehav är förknippat med vissa rättigheter. Förlagsandelsbevis har traditionellt utgjort pappersbaserade handlingar. Det har nyligen beslutats att förlagsandelar ska kunna hanteras enligt bestämmelserna i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument (se prop. 2006/07:112, 2007/08:CU2, rskr. 2007/08:28). Reformen innebär att förlagsandelsbevis inte behöver utfärdas om förlagsandelarna i stället registreras i ett avstämningsregister hos en central värdepappersförvarare. Det finns knappast något behov av att vid sidan av detta system för elektronisk registrering av förlagsandelar kunna utfärda förlagsandelsbevis i elektronisk form. En möjlighet att utfärda förlagsandelsbevis i elektronisk form skulle dessutom ge upphov till sakrättsliga problem som skulle kräva en särskild reglering. Förlagsandelsbevis bör därför bara kunna upprättas i pappersform (jfr prop. 2004/05:85 s. 306 och 307).

En särskild fråga är vilka krav som lagen bör ställa på de elektroniska signaturer som används för undertecknande av elektroniskt upprättade handlingar. I förarbetena till aktiebolagslagen (2005:551) diskuterades vilka krav den lagen borde ställa på de elektroniska signaturer som i det sammanhanget används för undertecknande (se prop. 2004/05:85 s. 306 f.). Bland annat övervägdes möjligheten att ställa upp ett lågt krav i lagen på den elektroniska signaturen och sedan bemyndiga en myndighet att fastställa vad som närmare ska krävas. Eftersom de regler som det var fråga om utgör en del av ett regelverk som gäller förhållanden inom bolaget och mellan aktieägarna, bedömdes det dock inte möjligt att bemyndiga en myndighet att meddela föreskrifter. I stället infördes en bestämmelse om undertecknande ska ske med avancerad elektronisk signatur (se 1 kap. 13 § aktiebolagslagen). Med avancerad elektronisk signatur avses enligt 2 § lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer en elektronisk signatur som

- a. är knuten uteslutande till en undertecknare,
- b. gör det möjligt att identifiera undertecknaren,
- c. är skapad med hjälpmedel som endast undertecknaren kontrollerar och
- d. är knuten till andra elektroniska data på ett sådant sätt att förvanskningar av dessa data kan upptäckas.

Vi anser att samma lösning bör väljas för de ekonomiska föreningarna som för aktiebolagen. Även handlingar enligt föreningslagen som ska

vara undertecknade bör alltså som huvudregel få undertecknas med avancerad elektronisk signatur.

5.2.6 Straffansvar vid oriktigt bestyrkande, m.m.

Regeringens förslag: Den som lämnar en osann uppgift i en handling enligt föreningslagen som upprättas i elektronisk form eller oriktigt bestyrker att en elektronisk handling överensstämmer med originalet, ska, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, dömas till böter eller fängelse i högst sex månader eller, om brottet är att anse som grovt, till fängelse i högst två år.

Den som lämnar en osann uppgift eller förtiger sanningen i en försäkran som enligt förordningen om ekonomiska föreningar ska lämnas på heder och samvete och som upprättas i elektronisk form, ska, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, dömas till böter eller fängelse i högst sex månader eller, om brottet är att anse som grovt, till fängelse i högst två år. Sker gärningen av grov oaktsamhet, ska dömas till böter eller fängelse i högst sex månader

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se promemorian s. 75 f.).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte framfört några inläggningar mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: I föreningslagen finns bestämmelser om att det ska upprättas olika slag av urkunder, t.ex. styrelse- och stämmoprotokoll (se 6 kap. 8 § tredje stycket och 7 kap. 10 § tredje och fjärde styckena föreningslagen). Förordningen om ekonomiska föreningar innehåller bestämmelser om att det i samband med vissa slag av registreringsanmälningar ska lämnas en försäkran om vissa förhållanden, bl.a. om att föreningen har minst ett visst antal medlemmar (se 4 § andra stycket, se även 7 § andra stycket, 11 första stycket, och 13 § första stycket 3 och 4). Såsom har nämnts i avsnitt 5.2.2 bör en försäkran av detta slag lämnas på heder och samvete. När handlingar ges in i kopia, kommer det dessutom att vara nödvändigt att bestyrka att kopian överensstämmer med originalet. Om någon lämnar en osann uppgift i en urkund eller en osann uppgift på heder och samvete, kan ansvar enligt brottsbalkens regler om osant intygande respektive osann försäkran komma i fråga (se 15 kap. 10 och 11 §§ brottsbalken).

I det ovan beskrivna systemet för elektronisk ingivning till Bolagsverket kommer handlingar att kunna upprättas och undertecknas elektroniskt och försäkningar på heder och samvete att kunna undertecknas med en elektronisk signatur (se ovan avsnitt 5.2.2). En handling som ges in som en elektronisk kopia till Bolagsverket måste bestyrkas med en elektronisk signatur. Det är naturligt att dessa handlingar omfattas av samma straffrättsliga ansvar som gäller för motsvarande handlingar, försäkningar och bestyrkanden i pappersform.

Rättsläget beträffande förfalsknings- och sanningsbrott som sker genom användning av elektroniska handlingar anses emellertid oklart. Det har i olika sammanhang ifrågasatts bl.a. i vilken utsträckning en elektronisk handling kan ha urkundsstatus eller om uppgifter i en sådan

handling kan anses vara lämnade i skriftlig form i den mening som brottsbalken avser. Det går därför inte att säkert säga att en manipulation avseende t.ex. en inskannad handling eller en osann uppgift på heder och samvete som har lämnats elektroniskt omfattas av brottsbalkens regler.

År 2005 tillsattes en utredning som ska se över vissa av bestämmelserna i 14 och 15 kap. brottsbalken ur ett IT-perspektiv (se dir. 2005:68). Utredningen har den 28 november 2007 redovisat sina överväganden i betänkandet Urkunden i tiden – en straffrättslig anpassning (SOU 2007:92). I avvaktan på det slutliga resultatet av utredningens arbete har det på olika områden införts eller föreslagits särskilda straffbestämmelser som ska tillämpas vid elektronisk kommunikation. I 5 § lagen (2004:115) om självbetjäningstjänster via Internet inom socialförsäkringens administration finns en särskild straffbestämmelse som gäller om någon vid användning av socialförsäkringstjänstens självbetjäningstjänster lämnar en oriktig uppgift eller förtiger sanningen (jfr prop. 2003/04:40 s. 43 f.). I jordabalken har införts en straffbestämmelse som avser oriktigt bestyrkande i ett inskrivningsärende av att en elektronisk kopia stämmer överens med en originalhandling (se 19 kap. 11 a § jordabalken). I samband med att det infördes en möjlighet för aktiebolag att ge in registreringsanmälningar elektroniskt infördes också vissa straffbestämmelser. Dessa avsåg dels osann uppgift i sådant intyg eller sådan annan urkund enligt aktiebolagslagen som upprättas i elektronisk form, dels oriktigt bestyrkande i ett ärende enligt aktiebolagslagen av att en elektronisk handling stämmer överens med originalet, dels osann uppgift eller förtigande av sanningen i en försäkran som enligt aktiebolagsförordningen lämnas på heder och samvete och som upprättas i elektronisk form (se 30 kap. 2 § aktiebolagslagen, jfr prop. 2005/06:85 s. 34–36).

Det är naturligt att – i avvaktan på de författningsändringar som den nyssnämnda utredningen kan föranleda – motsvarande straffbestämmelser införs i föreningslagen. Dessa bestämmelser bör avse dels lämnande av osann uppgift i en handling enligt föreningslagen som upprättas i elektronisk form, dels oriktigt bestyrkande i ett ärende enligt föreningslagen av att en elektronisk handling stämmer överens med originalet, dels lämnande av osann uppgift eller förtigande av sanningen i en försäkran som enligt förordningen om ekonomiska föreningar lämnas på heder och samvete och som upprättas i elektronisk form. En förutsättning för straffansvar bör, liksom i de motsvarande bestämmelserna i aktiebolagslagen, vara att åtgärden innebär fara i bevishänseende.

Bestämmelserna bör utformas med reglerna i brottsbalken som förebild. När det gäller osann uppgift i en handling enligt föreningslagen och oriktigt bestyrkande bör således endast uppsåtliga gärningar straffbeläggas (jfr 15 kap. 11 § brottsbalken). Straffet bör vara böter eller fängelse i högst sex månader eller, vid grovt brott, fängelse i högst två år. Samma straffskalor bör gälla vid oriktig försäkran som lämnas på heder och samvete och som sker uppsåtligen (jfr 15 kap. 10 § första stycket brottsbalken). Även en oriktig försäkran på heder och samvete som lämnats av grov oaktsamhet bör föranleda straffansvar. Straffet bör då vara böter eller fängelse i högst sex månader (jfr 15 kap. 10 § andra stycket brottsbalken).

5.2.7 Bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresrättsföreningar och sambruksföreningar

Regeringens förslag: Också handlingar enligt bostadsrättslagen, lagen om kooperativ hyresrätt och lagen om sambruksföreningar som ska vara undertecknade ska få undertecknas med avancerad elektronisk signatur. Detta ska dock inte gälla avtal om överlåtelse av bostadsrätt.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se promemorian s. 77 f.).

Remissinstanserna: *Sveriges advokatsamfund* har ifrågasatt om inte också avtal om upplåtelse av bostadsrätt bör undantas från bestämmelsen om undertecknande med avancerad elektronisk signatur. Remissinstanserna har i övrigt inte framfört några invändningar mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresrättsföreningar och sambruksföreningar utgör särskilda slag av ekonomiska föreningar. För föreningarna gäller bestämmelserna i föreningslagen och förordningen om ekonomiska föreningar om registrering (se 9 kap. 31 § bostadsrättslagen, 2 kap. 28 § lagen om kooperativ hyresrätt, 19 § lagen om sambruksföreningar och 1 § förordningen om ekonomiska föreningar). De ändringar i förordningen om ekonomiska föreningar som vi, enligt vad som ovan har redovisats, avser att göra angående undertecknande av registreringsanmälningar med elektronisk signatur m.m. (avsnitten 5.2.2–5.2.3) kommer att få betydelse även för bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresrättsföreningar och sambruksföreningar.

Ovan har också föreslagits att det ska införas en möjlighet att underteckna handlingar enligt föreningslagen som ska vara undertecknade, t.ex. styrelsens protokoll, med avancerad elektronisk signatur (avsnitt 5.2.5). Frågan är då om detta bör gälla också för bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresrättsföreningar och sambruksföreningar. Bostadsrättslagen, lagen om kooperativ hyresrätt och lagen om sambruksföreningar innehåller hänvisningar till flera av de aktuella bestämmelserna i föreningslagen. Lagarna innehåller också särskilda bestämmelser om handlingar som ska upprättas i bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresrättsföreningar och sambruksföreningar eller av medlemmar i sådana föreningar. Som exempel kan nämnas ekonomiska planer (se 3 kap. 1 och 2 §§ bostadsrättslagen och 4 kap. 2 § lagen om kooperativ hyresrätt), avtal om upplåtelse av lägenhet med bostadsrätt (4 kap. 5 § bostadsrättslagen), avtal om överlåtelse av bostadsrätt (6 kap. 4 § bostadsrättslagen) och uppsägningar (7 kap. 26 och 27 §§ bostadsrättslagen). För vissa av handlingarna gäller uttryckliga krav på undertecknande.

Enligt vår mening bör bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresrättsföreningar och sambruksföreningar ha möjlighet att använda modern teknik på samma sätt som vanliga ekonomiska föreningar. Vi föreslår därför att det i bostadsrättslagen, lagen om kooperativ hyresrätt och lagen om sambruksföreningar införs en hänvisning till föreningslagens bestämmelse om undertecknande med elektroniska signaturer. Föreningslagens bestämmelse om att handlingar får undertecknas med avancerad elek-

tronisk signatur kommer därmed – om något annat inte anges särskilt – att gälla även för handlingar som undertecknas enligt dessa lagar.

Avtal om överlåtelse av bostadsrätt ska, liksom avtal om överlåtelse av fast egendom eller tomträtt, vara undertecknade av överlåtaren och förvärvaren (se 6 kap. 4 § bostadsrättslagen, jfr 4 kap. 1 § och 13 kap. 7 § jordabalken). Kravet på undertecknande anses inte kunna uppfyllas genom användande av elektroniska signaturer och avtal av dessa slag måste därför alltid upprättas i pappersform. Vi är inte beredda att i detta sammanhang föreslå några ändringar i reglerna om undertecknande av avtal om överlåtelse av bostadsrätt. Ett sådant avtal har stor betydelse för den enskildes boendesituation och för hans eller hennes ekonomiska förhållanden. Det nära sambandet mellan bestämmelserna om överlåtelse av bostadsrätt och jordbalkens bestämmelser om överlåtelse av fast egendom och tomträtt talar också mot en ändring av bestämmelserna. Avtal om överlåtelse av bostadsrätt bör alltså inte omfattas av den nya möjligheten att underteckna med avancerad elektronisk signatur.

En särskild fråga, som *Sveriges advokatsamfund* har tagit upp, är möjligheten att underteckna med avancerad elektronisk signatur även bör omfatta avtal om upplåtelse av bostadsrätt. Av 4 kap. 5 § bostadsrättslagen framgår att ett sådant avtal ska vara skriftligt. Något uttryckligt krav på undertecknande uppställs inte i lagtexten och i hovrättspraxis har ansetts att bestämmelsen inte innefattar något krav på att båda parter ska underteckna avtalet (se RH 2005:11). Det hindrar givetvis inte att ett undertecknande i det enskilda fallet kan ha avgörande betydelse för om ett avtal ska anses ha kommit till stånd. Enligt vår mening finns det dock inte anledning för lagstiftaren att kräva att undertecknandet i så fall ska ske i sedvanlig skriftlig form. Avtal om upplåtelse av bostadsrätt bör därför inte undantas från möjligheten att underteckna med avancerad elektronisk signatur.

De bestämmelser om straffansvar som vi har föreslagit i avsnitt 5.2.6 bör gälla även i fråga om bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresrättsföreningar och sambruksföreningar.

5.3 Handelsbolag och andra näringsidkare som registreras i handelsregistret

Regeringens förslag: En ansökan om registrering av en ideell förening eller ett registrerat trossamfund ska kunna göras av en styrelseledamot. En särskild straffbestämmelse införs i fråga om den som i ett registreringsärende oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet eller som lämnar osann uppgift i en försäkran på heder och samvete, upprättad i elektronisk form.

Regeringens bedömning: En ansökan och en anmälan till handelsregistret bör kunna överföras elektroniskt till Bolagsverket enligt föreskrifter som Bolagsverket får meddela. En ansökan om registrering av ett handelsbolag ska även fortsättningsvis göras av samtliga bolagsmän.

Promemorians förslag: I promemorian föreslogs inte någon särskild straffbestämmelse. I övrigt överensstämmer regeringens förslag med promemorian (se s. 79 f.).

Remissinstanserna: *Hovrätten för Västra Sverige* har ansett att det bör införas en särskild straffbestämmelse för de handlingar som upprättas elektroniskt. *Sveriges advokatsamfund* har ansett att frågan om under-tecknande av ansökan om registrering av handelsbolag bör genomlysas ytterligare. Remissinstanserna har i övrigt tillstyrkt förslaget eller inte framfört några invändningar mot det.

Bakgrund: I handelsregistret registreras handelsbolag samt enskilda näringsidkare, ideella föreningar och registrerade trossamfund som utövar eller avser att utöva näringsverksamhet. Vidare registreras bolagsmän i enkla bolag, om bolagsmännen utövar eller avser att utöva näringsverksamhet i bolaget (se 1 § handelsregisterlagen).

När det gäller *enskilda näringsidkare* innehåller registret bl.a. uppgifter om näringsidkarens firma, namn och adressuppgifter och om verksamhetens art. I fråga om *handelsbolag* registreras bl.a. uppgifter om bolagets organisationsnummer och firma, uppgifter om bolagsmännens namn och adresser, av vem och hur firman tecknas och, om bolaget är ett kommanditbolag, uppgift om vilken eller vilka bolagsmän som är kommanditdelägare. I fråga om *ideella föreningar* registreras uppgift om näringsverksamhetens art, uppgift om namn och adress för föreningens styrelseledamöter samt uppgift om vem som tecknar föreningens namn.

En ansökan om registrering av näringsidkare i handelsregistret, liksom en anmälan om ändring av uppgift i registret, ska göras skriftligen (se 9 § handelsregisterförordningen).

En ansökan eller anmälan om registrering av en enskild näringsidkare får sedan år 2002 överföras elektroniskt (se ovan avsnitt 4.3 och 4 § andra stycket handelsregisterförordningen). Ansökan eller anmälan får i detta fall signeras med en elektronisk signatur. Bolagsverket har meddelat föreskrifter om det elektroniska ingivningsförfarandet.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Ansökan och anmälan till handelsregistret bör kunna ges in elektroniskt

Som tidigare har nämnts bör samtliga företag som registreras i handelsregistret – däribland handelsbolag samt näringsdrivande ideella föreningar – ha möjlighet att ge in ansökningar och anmälningar till handelsregistret på elektronisk väg. Vi avser att ta in bestämmelser om detta i handelsregisterförordningen och att därvid bemyndiga Bolagsverket att meddela föreskrifter om bl.a. vilka elektroniska signaturer som får användas och om formatet på ansökningarna och anmälningarna.

Vem ska underteckna en ansökan eller anmälan om registrering av ett handelsbolag eller en ideell förening?

En ansökan eller anmälan om registrering av ett *handelsbolag* ska i dag göras av samtliga bolagsmän (se 9 § och 13 § andra stycket handelsregisterlagen). I förarbetena till handelsregisterlagen sägs att varje

bolagsman ska underteckna en ansökan och därmed bestyrka vilka som är bolagsmän och vad som är särskilt bestämt om firmateckning (se prop. 1974:4 s. 240).

För aktiebolagens del fanns tidigare ett krav på att samtliga styrelseledamöter och den verkställande direktören skulle underteckna anmälan om registrering av aktiebolag i aktiebolagsregistret. I samband med att det infördes en möjlighet att ge in registreringsanmälningar till aktiebolagsregistret på elektronisk väg ersattes detta krav med ett krav på att en styrelseledamot eller den verkställande direktören ska underteckna anmälan. Dessutom infördes bestämmelser om att den som undertecknar anmälan på heder och samvete ska intyga att de i anmälan angivna styrelseledamöterna m.fl. har åtagit sig uppdragen (se 1 kap. 2 § och 4 § första stycket 3 aktiebolagsförordningen). Såsom vi har varit inne på i avsnitt 5.2.2 avser vi att genom ändringar i förordningen om ekonomiska föreningar införa motsvarande ordning för ekonomiska föreningar.

Fråga uppstår då om kravet på att samtliga bolagsmän ska underteckna en ansökan eller anmälan om registrering i handelsregistret bör ändras. Vad som talar för en sådan ändring är – såsom *Bolagsverket* har påpekat och även *Sveriges advokatsamfund* har varit inne på – de praktiska svårigheter som det innebär att en och samma ansökan eller anmälan måste förse med ett flertal elektroniska signaturer.

Vi gör i den delen följande bedömning. Ett handelsbolag föreligger om två eller flera har avtalat att gemensamt utöva näringsverksamhet i bolag och bolaget har förts in i handelsregistret (se 1 kap. 1 § lagen [1980:1102] om handelsbolag och enkla bolag). Eftersom bolagsmännen är personligen och solidariskt ansvariga för bolagets förpliktelser, har registreringen mycket betydelsefulla rättsverkningar för bolagsmännen. Det finns inte något krav på formen för ett avtal om att utöva näringsverksamhet i handelsbolag. Ett sådant avtal kan sålunda träffas både muntligen och skriftligen. Kravet på att bolagsmännen ska underteckna registreringsanmälan är därför särskilt betydelsefullt för att fastställa delägarnas gemensamma avsikter. Mot denna bakgrund anser vi – även med beaktande av vad *Bolagsverket* och *Sveriges advokatsamfund* har uttalat – att kravet på att samtliga bolagsmän ska underteckna en ansökan eller anmälan om registrering inte bör ändras. Om ansökan eller anmälan ges in elektroniskt, bör alltså samtliga bolagsmän underteckna den med elektronisk signatur.

En ansökan eller anmälan som avser en *ideell förening* ska göras av föreningens styrelse (se 9 § och 13 § andra stycket handelsregisterlagen). I lagens förarbeten anges att en ansökan ska undertecknas av det antal styrelseledamöter som krävs för beslutförhet, jfr prop. 1974:4 s. 240).

Registreringen har inte någon betydelse för föreningens rättskapacitet och påverkar inte medlemmarnas ställning. Den är dessutom helt frivillig för de flesta föreningar. Vi bedömer därför att det – såvitt gäller ideella föreningar – bör vara tillräckligt att en styrelseledamot undertecknar ansökan eller anmälan. I denna del bör lagen alltså ändras.

Även en ansökan eller anmälan om registrering av ett *registrerat trossamfund* bör kunna undertecknas av en person i styrelsen eller det organ som har motsvarande funktion i samfundet. Också detta föranleder en ändring i handelsregisterlagen.

Handlingar som ska bifogas en ansökan eller anmälan

Till en ansökan eller anmälan enligt handelsregisterlagen ska i vissa fall fogas handlingar av olika slag. Bestämmelser om detta finns i handelsregisterförordningen. Exempelvis ska det, om den som anmäls som bolagsman i ett handelsbolag inte är folkbokförd i Sverige, ges in en fotokopia av en passhandling eller annan identitetshandling som avser den anmälda. Om den som anmäls som bolagsman är en utländsk juridisk person, ska det vid anmälan ges in en fotokopia av ett registreringsbevis eller annan handling som avser den anmälda. I samband med en ansökan om registrering av en ideell förening ska det ges in stadgar, en handling som utvisar styrelsen och en försäkran att föreningen inte är i konkurs (se 8 § handelsregisterförordningen). När en prokura registreras, ska prokuran i original eller bestyrkt kopia av den ges in, om den är skriftlig (se 10 § handelsregisterförordningen).

Vi avser att genom ändring i handelsregisterförordningen göra det möjligt att ge in handlingar som ska fogas till ansökan eller anmälan enligt förordningen på elektronisk väg. Principerna för detta bör vara desamma som vid ingivning av handlingar till aktiebolagsregistret eller föreningsregistret (se prop. 2005/06:135 s. 29–33 samt avsnitt 5.2.3 ovan).

Straffbestämmelser

Som tidigare nämnt är det oklart om en elektronisk handling kan ha urkundsstatus och om uppgifter i en sådan handling kan anses vara lämnade i skriftlig form i den mening som avses i brottsbalken. Av denna anledning har vi ovan föreslagit att det införs särskilda straffbestämmelser i fråga om elektroniska handlingar rörande ekonomiska föreningar, bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresrättsföreningar och sambruksföreningar (se avsnitten 5.2.6 och 5.2.7). Frågan är då om motsvarande straffbestämmelser bör införas i handelsregisterlagen.

I promemorian ansågs det att några sådana bestämmelser inte var nödvändiga. Det hänvisades därvid till den befintliga bestämmelsen i 22 § första stycket handelsregisterlagen. Där sägs att den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar oriktig eller vilseledande uppgift i ansökan eller anmälan till registreringsmyndigheten eller i en handling som fogas till ansökan eller anmälan döms till böter, om gärningen inte är belagd med straff i brottsbalken. Bestämmelsen är tillämplig oavsett om ansökan eller anmälan ges in till Bolagsverket i pappersform eller elektroniskt (se 22 § första stycket handelsregisterlagen).

Hovrätten för Västra Sverige har ifrågasatt promemorians bedömning. Hovrätten har särskilt påpekat att en effekt av promemorians bedömning är att den som lämnar en osann uppgift i en elektronisk ansökan till handelsregistret enbart kommer att kunna dömas till böter (se 22 § första stycket handelsregisterlagen), medan motsvarande osanna uppgift i en pappersbaserad ansökan kan leda till böter eller fängelse i högst sex månader (se 5 kap. 10 och 11 § brottsbalken).

Vi anser att det bör införas nya straffbestämmelser i handelsregisterlagen. Såsom har konstaterats i promemorian torde bestämmelsen i 22 § första stycket handelsregisterlagen – som inte utgår från begreppet

”urkund” – i och för sig kunna tillämpas oavsett om ansökan eller anmälan lämnas i pappersform eller elektronisk form. Lämnas ansökan i pappersform, aktualiseras emellertid ansvarsbestämmelserna i 15 kap. brottsbalken och strängare påföljder kan komma i fråga. En sådan skillnad i straffansvar är, såsom Hovrätten för Västra Sverige har varit inne på, inte tillfredsställande.

Vi föreslår därför en ny bestämmelse om att den som i ett registreringsärende oriktigt intygar att en handling som ges in elektroniskt överensstämmer med originalet ska dömas till böter eller fängelse i sex månader.

Vi föreslår vidare en bestämmelse om oriktig försäkran i ett registreringsärende. Enligt 8 § handelsregisterförordningen ska en ideell förening tillsammans med en ansökan om registrering ge in en försäkran om att föreningen inte är i konkurs. En sådan försäkran ska i dag inte lämnas på heder och samvete. Motsvarande försäkningar enligt aktieförordningen ska dock lämnas på heder och samvete (se t.ex. 1 kap. 3 § sista stycket och 4 § första stycket 2 aktieförordningen). Det är naturligt att aktieförordningens och handelsregisterförordningens ställer samma krav på en försäkran som lämnas och vi avser därför att i handelsregisterförordningen ta in en bestämmelse om att en försäkran av det aktuella slaget ska lämnas på heder och samvete. Det bör därför i handelsregisterlagen tas in en straffbestämmelse för den som lämnar en osann uppgift i en försäkran som har lämnats på heder och samvete och upprättats i elektronisk form.

De båda straffbestämmelserna bör utformas med motsvarande bestämmelser i brottsbalken som förebild. Det innebär bl.a. att en förutsättning för straffansvar ska vara att gärningen innebär fara i bevishänseende.

När det gäller ekonomiska föreningar har vi också föreslagit en bestämmelse om att den som lämnar oriktiga uppgifter i en handling enligt föreningslagen som upprättas i elektronisk form ska dömas till böter eller fängelse i sex månader. Vi ser inte något behov av någon motsvarande bestämmelse i handelsregisterlagen. De handlingar som upprättas enligt handelsregisterlagen utgörs enbart av ansökningar eller anmälningar. Behovet av att straffsanktionera oriktiga uppgifter i sådana handlingar tillgodoses i tillräcklig omfattning genom de nyss föreslagna bestämmelserna.

5.4 Stiftelser

5.4.1 Elektronisk ingivning för stiftelser

Regeringens bedömning: En registreringsanmälan enligt stiftelselagen eller lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. bör kunna överföras elektroniskt till registreringsmyndigheten. Också handlingar som bifogas en registreringsanmälan bör få överföras elektroniskt.

Regeringens förslag: I stiftelselagen införs en upplysning om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om ingivning av anmälningar i registreringsärenden.

Handlingar enligt stiftelselagen som ska vara undertecknade får undertecknas med avancerad elektronisk signatur. Detta ska dock inte gälla stiftelseförordnanden.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens bedömning och förslag (se promemorian s. 82 f.). Promemorian innehåller dock inget förslag om undertecknande med elektronisk signatur.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Sundsvall* och *Kammarkollegiet* har ansett att föreskrifter om elektroniska anmälningar och ansökningar lämpligen bör bestämmas på nationell nivå. *Länsstyrelserna i Stockholms län* och *Västra Götalands län* har påpekat att bestämmelsen i 4 kap. 12 § stiftelselagen om revisors hänvisningsanteckning på årsredovisningen kan utgöra ett hinder mot elektronisk ingivning. Remissinstanserna har i övrigt tillstyrkt förslaget eller inte haft några invändningar mot det.

Bakgrund: Enligt stiftelselagen ska en stiftelse vara registrerad om den är skyldig att upprätta årsredovisning eller om det följer av föreskrifter i stiftelseförordnandet att den ska vara registrerad. Registreringen sker i stiftelseregistret, som förs av den länsstyrelse som utövar tillsyn över stiftelsen (se 10 kap. 1 § stiftelselagen).

En anmälan om registrering ska vara skriftlig. Kopior som ges in till registreringsmyndigheten ska vara bestyrkta (se 3 och 4 §§ stiftelseförordningen [1995:1280]).

Länsstyrelserna har fått i uppdrag att utveckla elektroniska ingivningsrutiner för bl.a. stiftelseregistret (dnr Fi2004/5519). Länsstyrelserna har bedrivit ett gemensamt utvecklingsarbete och utvecklat en portal för elektronisk kommunikation. Avsikten är att det ska införas möjlighet att via denna portal ge in registreringsanmälningar till länsstyrelsernas stiftelseregister första halvåret 2007. Stiftelselagen uppställer inga hinder mot ett sådant ingivningsförfarande. Det saknas emellertid föreskrifter om ingivningsförfarandet, vilket försvårar förutsättningarna att skapa ett effektivt ingivningsförfarande. Det råder också viss osäkerhet om det straffrättsliga ansvaret för oriktiga uppgifter i elektroniskt ingivna handlingar (jfr avsnitt 5.2.6).

Skälen för regeringens bedömning och förslag

Anmälningar till stiftelseregistret bör kunna ges in elektroniskt

I likhet med vad som redan gäller för aktiebolag och enskilda näringsidkare bör stiftelser ha möjlighet att ge in registreringsanmälningar på elektronisk väg.

En registreringsanmälan ska åtföljas av handlingar av olika slag. Som exempel kan nämnas att det till en anmälan ska fogas en kopia av stiftelseförordnandet, om det är möjligt (se 10 kap. 2 § stiftelselagen). Det bör vara möjligt att ge in också sådana handlingar till stiftelseregistret i elektronisk form. I detta hänseende bör samma principer tillämpas som vid ingivning av handlingar för aktiebolag (se prop. 2005/06:85 s. 29–33, även avsnitten 5.2.3 och 5.3).

Bestämmelser om hur anmälningar ska ges in till registreringsmyndigheten utgör i regeringens mening verkställighetsföreskrifter och

behöver därför inte tas in i lag (jfr 8 kap. 13 § regeringsformen). I promemorian har förutsatts att sådana bestämmelser ska meddelas av registreringsmyndigheterna, dvs. länsstyrelserna. *Kammarrätten i Sundsvall* och *Kammarkollegiet* har ansett att det av kvalitets- och rättssäkerhetsskäl vore lämpligare om föreskrifterna beslutades på nationell nivå. Föreskrifter av detta slag är emellertid av teknisk natur och på en sådan detaljnivå att det framstår som lämpligare att de myndigheter som ska handha registreringsverksamheten utformar dem. Det kan dessutom förväntas att det i praktiken kommer att ske en samordning mellan länsstyrelserna vid framtagandet av föreskrifterna. Vi anser därför att föreskrifterna bör beslutas av länsstyrelserna. Vi föreslår att det i stiftelselagen tas in en erinran om att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om ingivning av anmälningar i registreringsärenden.

Handlingar enligt stiftelselagen bör kunna upprättas i elektronisk form...

I stiftelselagen uppställs enbart ett fåtal krav på att handlingar ska upprättas i skriftlig form och vara undertecknade. Ett uttryckligt krav på undertecknande finns enbart när det gäller stiftelseförordnanden. Sådana ska vara undertecknade av stiftaren eller stiftarna (se 1 kap. 3 § och, såvitt gäller insamlingsstiftelser, 11 kap. 1 § stiftelselagen). Detta torde innebära att ett stiftelseförordnande inte lagligen kan upprättas i elektronisk form. I några fall kan det antas att ett undertecknande har varit förutsatt. Så får det t.ex. antas att en revisionsberättelse ska vara undertecknad på samma sätt som gäller revisionsberättelser för andra typer av företag, trots att lagtexten inte uttryckligen nämner något om undertecknande (jfr 4 kap. 11 § stiftelselagen). I vad mån stiftelselagen redan i dag ger utrymme för att upprätta en revisionsberättelse i elektronisk form och hur revisionsberättelsen i så fall bör undertecknas framstår som oklart. Det är också oklart i vad mån en s.k. hänvisningsanteckning som revisorerna ska skriva på årsredovisningen får göras i elektronisk form (jfr 4 kap. 12 § stiftelselagen). Viss osäkerhet kan också råda om huruvida ett protokoll från ett styrelsesammanträde kan upprättas i elektronisk form; visserligen ställer lagen inte något krav på undertecknande men det får ändå antas att ett undertecknande är förutsatt (jfr 2 kap. 13 § stiftelselagen). I promemorian Vissa frågor i stiftelselagen, m.m. (Ds 2007:7) har föreslagits att det i 2 kap. 13 och 20 §§ stiftelselagen ska införas ett uttryckligt krav på underskrift av protokoll (se a.a. s. 106 f.).

Vi anser att också de olika slag av handlingar som ska upprättas i en stiftelse bör kunna upprättas i elektronisk form. Detta bör klargöras i lagen. Vi föreslår därför att det i stiftelselagen införas en generell bestämmelse om detta, motsvarande den som finns för aktiebolag (se 1 kap. 13 § aktiebolagslagen), dvs. en bestämmelse om att handlingar enligt stiftelselagen får undertecknas med avancerad elektronisk signatur.

....men ett stiftelseförordnande bör även i fortsättningen upprättas i pappersform

Vi är dock f.n. inte beredda att föreslå att ett stiftelseförordnande ska kunna upprättas i elektronisk form. Det skulle i och för sig kunna innebära en viss förenkling i samband med bildandet av stiftelserna. Mot att införa en möjlighet att upprätta ett stiftelseförordnande elektroniskt talar emellertid det förhållandet att ett stiftelseförordnande har avgörande betydelse för den fortsatta förvaltningen av stiftelsens angelägenheter och att en stiftelse kan existera under mycket lång tid. Om ett stiftelseförordnande har upprättats i elektronisk form, finns det risk för att utveckling av ny teknik på sikt gör det mycket svårt eller omöjligt att ”läsa” innehållet i stiftelseförordnandet. Av betydelse i sammanhanget är också att en del stiftelser inte registreras i stiftelseregistret. Det kommer därför inte att hos registreringsmyndigheten finnas uppgifter om innehållet i alla stiftelseförordnanden.

Stiftelseförordnande enligt 1 kap. 3 § stiftelselagen bör därför inte omfattas av bestämmelserna om undertecknande med elektronisk signatur. Detsamma gäller ett sådant stiftelseförordnande enligt 11 kap. 1 § stiftelselagen som ligger till grund för en samlingsstiftelse.

Det bör tilläggas att vad som nu sagts inte utesluter att stiftelseförordnandet i samband med registreringsanmälan ges in i en elektronisk kopia.

Personal- och pensionsstiftelser

Av lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. följer att en pensions- eller personalstiftelse alltid ska anmälas för registrering sex månader efter det att styrelsen har tagit emot sitt uppdrag (se 31 § lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.). Länsstyrelsen för även ett register över pensions- och personalstiftelser (se 1 § 2 stiftelseförordningen).

Det gäller i huvudsak samma regler för registrering av pensions- och personalstiftelser som för registrering av stiftelser enligt stiftelselagen (se bl.a. 1–4 §§ stiftelseförordningen). Vi anser att det är naturligt att pensions- och personalstiftelser ska ha samma möjlighet som andra stiftelser att ge in registreringsanmälningar elektroniskt.

5.4.2 Straffansvar

Regeringens förslag: Den som lämnar en osann uppgift i en handling enligt stiftelselagen som upprättas i elektronisk form eller som i ett ärende enligt stiftelselagen lämnar ett oriktigt bestyrkande av att en elektronisk handling överensstämmer med originalet ska, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. Om brottet är att anse som grovt, ska dömas till fängelse i högst två år.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se promemorian s. 85 f.).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte framfört några in-
vändningar mot förslaget

Skälen för regeringens förslag: Våra förslag och bedömningar i
föregående avsnitt innebär att handlingar enligt stiftelselagen, t.ex. sty-
relseprotokoll, som har upprättats elektroniskt, i fortsättningen kommer
att kunna ges in till registreringsmyndigheten som sin elektroniska
originalform. Det kommer också att vara möjligt att i ett registrerings-
ärende ge in en elektronisk kopia av en handling, varvid den elektroniska
kopian får bestyrkas med en elektronisk signatur. Det är enligt vår
mening naturligt att dessa handlingar och bestyrkanden omfattas av ett
straffrättsligt ansvar, motsvarande det som gäller om handlingarna hade
upprättats i sedvanlig skriftlig form eller bestyrkts genom sedvanligt
undertecknande.

Om någon lämnar en osann uppgift i en urkund, kan ansvar enligt
brottsbalkens regler om osant intygande komma i fråga (se 15 kap. 11 §
brottsbalken). Vi har tidigare (se avsnitt 5.2.6) redogjort för den oklarhet
som råder om tillämpningen av 14 och 15 kap. brottsbalken på elektro-
niska handlingar och om den utredning som har tillsatts för att se över
frågan. Som vi då konstaterade bör det i avvaktan på utfallet av pågående
lagstiftningsarbete införas särskilda straffbestämmelser som ska tillämp-
as vid elektronisk ingivning till Bolagsverket. Ovan har vi också före-
slagit att sådana bestämmelser tas in i bl.a. föreningslagen och handels-
registerlagen.

Sådana särskilda regler om straffansvar bör enligt vår mening införas
även i fråga om stiftelser. De bör omfatta dels osann uppgift i en hand-
ling enligt stiftelselagen som upprättas i elektronisk form, dels oriktigt
bestyrkande i ett ärende enligt stiftelselagen av att en elektronisk hand-
ling stämmer överens med originalet. Även i dessa fall bör en förut-
sättning för ansvar vara att åtgärden innebär fara i bevishänseende.

En pensions- och personalstiftelse är enligt 31 § lagen om tryggnad av
pensionsutfästelse m.m. skyldig att ge in en bestyrkt kopia av de hand-
lingar som arbetsgivaren har upprättat avseende stiftelsen. Det som har
sagts ovan om straffansvar för oriktigt intygande av att en elektronisk
handling överensstämmer med originalet bör gälla även för sådana
stiftelser.

Straffbestämmelserna bör, i likhet med de föreslagna bestämmelserna
för ekonomiska föreningar, utformas med reglerna i brottsbalken som
förebild. Således bör endast uppsåtliga gärningar straffbeläggas (jfr
15 kap. 11 § brottsbalken). Straffet bör vara böter eller fängelse i högst
sex månader eller, vid grovt brott, fängelse i högst två år.

5.5 Övriga företag

<p>Regeringens bedömning: Det bör införas ett elektroniskt ingivnings- förfarande för filialer enligt lagen om utländska filialer m.m.</p>

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens bedömning
(se promemorian s. 85 f.).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte framfört några in-
vändningar mot bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning:

Filialer

Utländska företag ska enligt lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. (filiallagen) bedriva näringsverksamhet i Sverige genom en *filial*. En filial är ett avdelningskontor med självständig förvaltning (se 2 § filiallagen). Filialen är alltså inte någon självständig juridisk person.

Utländska företags filialer i Sverige registreras i filialregistret. Filialregistret förs av Bolagsverket. Filialer till utländska bankföretag registreras i bankregistret.

En filial ska ha en verkställande direktör, som företräder filialen och som ska anmäla den för registrering. Den verkställande direktören ska också anmäla ändringar i de uppgifter som har anmälts för registrering (se 8 och 15 §§ filiallagen).

En anmälan om registrering av en filial ska göras skriftligen och vara undertecknad (se 1 § förordningen [1992:308] om utländska filialer m.m.).

De principer för elektroniskt ingivningsförfarande som enligt vår mening bör gälla för bl.a. ekonomiska företag och handelsbolag bör gälla också för filialer. De författningsändringar som detta kräver kan ske i förordning.

Frågan om hur bokföring och revision enligt 13 § filiallagen ska kunna ges in elektroniskt behandlas i avsnitt 5.7.

5.6 Skadeståndsfrågor

Regeringens bedömning: Bestämmelserna om statens och andra slag av skadeståndsansvar behöver inte ändras.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 87 f.).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte framfört några in-
vändningar mot bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Såväl statens skadeståndsansvar som andra slag av skadeståndsansvar diskuterades inför införandet av ett elektroniskt ingivningsförfarande för aktiebolag (se prop. 2005/06:135 s. 36–38). Vid en genomgång av gällande bestämmelser konstaterades att staten kunde bli skadeståndsskyldig om en handling hade getts in elektroniskt, under förutsättning att det hade förekommit någon försumelse vid myndigheternas handläggning av ärendet och denna hade gett upphov till skada. Vidare konstaterades att ren förmögenhetsskada kunde ersättas enligt skadeståndslagen vid brott mot särskilda straffbestämmelser av det slag som föreslogs. Slutsatsen var därför att bestämmelserna om statens och andra slag av skadeståndsansvar inte behövde ändras. Vi bedömer att den angivna slutsatsen är giltig även i förevarande lagstiftningsärende.

De elektroniska ingivningsrutiner som behandlas i denna lagrådsremiss föranleder därför inte någon ändring av de författningar som reglerar statens skadeståndsansvar eller införandet av några kompletterande ersättningsbestämmelser.

5.7 Ingivande av årsredovisning m.m.

Regeringens förslag: En årsredovisning ska i alla slag av företag kunna upprättas i elektronisk form. Den ska då undertecknas med avancerad elektronisk signatur.

En årsredovisning som har upprättats i elektronisk form ska få ges in till registreringsmyndigheten i sin elektroniska originalform. En årsredovisning som har upprättats i pappersform ska få ges in elektroniskt till registreringsmyndigheten, om handlingens överensstämmelse med originalet är bestyrkt.

Ett s.k. fastställelseintyg ska få undertecknas med en elektronisk signatur.

I årsredovisningslagen införs en erinran om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om den elektroniska ingivningen.

Den som lämnar ett oriktigt bestyrkande av att en elektronisk kopia av en årsredovisning överensstämmer med originalet eller som lämnar en osann uppgift i ett fastställelseintyg som upprättas i elektronisk form ska, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. Om brottet är att anse som grovt, ska dömas till fängelse i högst två år.

De nu beskrivna reglerna för årsredovisningar ska gälla även i fråga om koncernredovisningar och delårsrapporter. Reglerna om ingivning av årsredovisningar ska gälla även ingivning av revisionsberättelser.

Ett årsbokslut ska få upprättas i elektronisk form. Detta ska även gälla ett förenklat årsbokslut.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se s. 89 f.).

Remissinstanserna: *Bokföringsnämnden* har ansett att det finns en risk för att förenklat årsbokslut kan komma att upprättas på ett sätt som inte följer bokföringslagen (1999:1078). Remissinstanserna har i övrigt tillstyrkt förslagen eller inte framfört några invändningar mot dem.

Bakgrund: De flesta juridiska personer är bokföringsskyldiga. Även fysiska personer som bedriver näringsverksamhet är bokföringsskyldiga. Det innebär att de är skyldiga att löpande bokföra alla affärshändelser, se till att det finns verifikationer och bevara all räkenskapsinformation till följd av verksamheten (se 2 kap. och 4 kap. 1 § bokföringslagen, jfr ovan avsnitt 4.2).

Vissa företag är skyldiga att för varje räkenskapsår avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning. Till denna grupp av företag hör bl.a. aktiebolag, ekonomiska föreningar och handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare (se 6 kap. 1 § bokföringslagen). En årsredovisning ska bl.a. bestå av en balansräkning, en resultaträkning,

noter och en förvaltningsberättelse (se 2 kap. 1 § årsredovisningslagen). Årsredovisningen ska granskas av företagets revisor (se 9 kap. 3 § aktiebolagslagen, 8 kap. 10 § föreningslagen, 4 kap. 9 § stiftelselagen och 5 § revisionslagen). Revisorn ska efter varje räkenskapsår avge en revisionsberättelse (se 9 kap. 5 § aktiebolagslagen, 8 kap. 13 § föreningslagen, 4 kap. 11 § stiftelselagen och 6 § revisionslagen). Årsredovisningen och revisionsberättelsen ska offentliggöras. Det sker på olika sätt för olika företag. Aktiebolag och handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare ska ge in kopior av årsredovisningshandlingarna och revisionsberättelsen till Bolagsverket. När årsredovisningen har getts in till verket, kungörs detta i en särskild tidning som verket ger ut. Ekonomiska föreningar ska hålla kopior av handlingarna tillgängliga för alla som är intresserade. Efter särskilt föreläggande som meddelas av Bolagsverket ska kopior av handlingarna dessutom ges in till verket. Vissa större föreningar är skyldiga att alltid ge in handlingarna till verket. Stiftelser ska sända kopior av årsredovisningshandlingarna till länsstyrelsen. Vissa stiftelser, bl.a. kollektivavtalsstiftelser, behöver enbart hålla en kopia av handlingarna tillgängliga för dem som vill ta del av handlingarna (se 8 kap. 3 och 4 §§ årsredovisningslagen).

På kopian av en årsredovisning som ett aktiebolag eller en ekonomisk förening ger in till Bolagsverket ska en styrelseledamot eller den verkställande direktören teckna bevis om att balans- och resultaträkningarna har fastställts, s.k. fastställelseintyg (se 8 kap. 3 § 1 och 2 årsredovisningslagen).

Om ett företag är moderbolag i en koncern, är företaget i vissa fall skyldigt att även upprätta en koncernredovisning bestående av bl.a. en koncernbalansräkning och en koncernresultaträkning (se 7 kap. 1–4 §§ årsredovisningslagen). Revisorn ska granska koncernredovisningen och avge en koncernrevisionsberättelse (se 9 kap. 3, 5 och 38 §§ aktiebolagslagen, 8 kap. 10 och 13 §§ föreningslagen, 4 kap. 9 och 11 §§ stiftelselagen samt 5 och 6 §§ revisionslagen). Koncernredovisningen och koncernrevisionsberättelsen ska offentliggöras genom att ges in till registreringsmyndigheten (se 8 kap. 16 § jämförd med 8 kap. 3 § årsredovisningslagen).

Vissa företag är dessutom skyldiga att lämna delårsrapport minst en gång under ett räkenskapsår som omfattar mer än tio månader. En delårsrapport offentliggörs på samma sätt som en årsredovisning (se 9 kap. 1 och 2 §§ årsredovisningslagen).

Skälen för regeringens förslag

Upprättande och ingivande av årsredovisning

Av årsredovisningslagen följer att en årsredovisning ska avfattas på svenska i vanlig läsbar form och undertecknas. I aktiebolag får en årsredovisning sedan den 1 juli 2006 i stället upprättas i elektronisk form och undertecknas med avancerad elektronisk signatur (se 2 kap. 5 och 7 §§ årsredovisningslagen, jfr prop. 2005/06:135, s. 38–42). I andra företag än aktiebolag finns det i dag inte något utrymme för att upprätta och underteckna årsredovisningen elektroniskt.

I denna lagrådsremiss behandlas olika åtgärder, som kan underlätta företagets dokumenthantering, bl.a. elektronisk ingivning i registreringsärenden. För att ytterligare förenkla företagets dokumenthantering bör det även införas en möjlighet för alla slag av företag att upprätta och underteckna en årsredovisning elektroniskt.

En särskild fråga är vilka krav som bör ställas på den elektroniska signaturen som används för att underteckna en årsredovisning och om dessa krav bör anges i lag. I fråga om aktiebolag får undertecknande ske med avancerad elektronisk signatur. I samband med att den bestämmelsen infördes konstaterades att det i och för sig skulle ha vissa fördelar att överlämna till registreringsmyndigheten att utforma närmare bestämmelser om den elektroniska signaturen. Samtidigt konstaterades att frågan om reglerna om redovisning är av privaträttslig natur (och därmed kräver lagform) eller av offentligrättslig natur är föremål för skilda meningar och att det under alla förhållanden är lämpligt att kraven på den elektroniska signaturen anges i lag med bestämmelsen i 1 kap. 13 § aktiebolagslagen som förebild (se prop. 2005/06:135 s. 40). Vi anser att motsvarande ordning bör väljas i detta sammanhang. Det bör alltså i årsredovisningslagen införas bestämmelser om att årsredovisningar i alla slag av företag som omfattas av den lagen får upprättas i elektronisk form och att de i så fall ska undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

En årsredovisning som har upprättats elektroniskt och undertecknats med avancerad elektronisk signatur bör kunna ges in till registreringsmyndigheten i elektronisk form. Så är redan fallet i fråga om aktiebolag (se 8 kap. 3 a § årsredovisningslagen). Det är dock nödvändigt att uppställa vissa föreskrifter för sådan ingivning, däribland om elektroniskt format på årsredovisningen och på den elektroniska signaturen. Enligt de bestämmelser som redan gäller i fråga om aktiebolags årsredovisningar får regeringen eller den eller de myndigheter som regeringen bestämmer meddela sådana föreskrifter. Detsamma bör gälla i fråga om samtliga företags årsredovisningar.

Om årsredovisningen har upprättats i pappersform, bör den få ges in i form av en bestyrkt kopia. Ingivningen bör därvid – på samma sätt som redan i dag gäller i fråga om aktiebolags årsredovisningar – kunna ske både i pappersform och i elektronisk form. Regeringen eller den eller de myndigheter som regeringen bestämmer bör meddela föreskrifter om ingivning av elektronisk kopia som sker elektroniskt. Detta överensstämmer med vad som redan gäller om ingivning av aktiebolags årsredovisningar.

Även en årsredovisning som har upprättats i pappersform bör kunna ges in elektroniskt till Bolagsverket. En förutsättning för detta bör vara att den elektroniska kopians överensstämmelse med originalet är bestyrkt med en elektronisk signatur. Regeringen eller den eller de myndigheter som regeringen bestämmer bör meddela närmare föreskrifter om ingivningen. Också detta överensstämmer med vad som redan gäller ifråga om ingivning av aktiebolags årsredovisningar.

Vad som nu har sagts om ingivning till Bolagsverket kan, som redan har framgått, regleras i verkställighetsföreskrifter som regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer meddelar. I 8 kap. 3 a § års-

redovisningslagen finns en erinran om detta. Den bestämmelsen – som i dag gäller enbart aktiebolag – bör formuleras om så att det framgår att den gäller alla slag av företag.

Av 13 § filiallagen följer att bestyrkta kopior av ett antal handlingar, bl.a. redovisningshandlingar och revisionsberättelse, varje år ska ges in till registreringsmyndigheten. Även dessa handlingar bör kunna ges in elektroniskt. Regeringen eller den eller de myndigheter som regeringen bestämmer bör meddela närmare föreskrifter om ingivningen. En erinran om detta bör tas in i filiallagen.

S.k. fastställelseintyg i ekonomiska föreningar

Som tidigare har nämnts ska en styrelseledamot eller den verkställande direktören i en ekonomisk förening på kopian av årsredovisningen teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts. Uppgift ska även lämnas om fastställsedagen samt om föreningsstämmans beslut beträffande föreningens vinst eller förlust (se 8 kap. 3 § första stycket 2 årsredovisningslagen).

I det föregående har vi föreslagit att årsredovisningen i en ekonomisk förening ska kunna upprättas och undertecknas elektroniskt. Det är naturligt att det då även är möjligt att underteckna fastställelseintyg med en elektronisk signatur. En sådan möjlighet finns redan i fråga om aktiebolag och bör alltså i fortsättningen finnas även i fråga om ekonomiska föreningar. Närmare bestämmelser om kraven på den elektroniska signaturen bör meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Detta överensstämmer med vad som redan gäller om undertecknande av fastställelseintyg i aktiebolag (prop. 2005/06:135 s. 41).

Vad som nu har sagts föranleder en ändring i 8 kap. 3 a § årsredovisningslagen.

Straffansvar

I samband med att det infördes möjlighet för aktiebolag att ge in årsredovisning till Bolagsverket i elektroniskt form infördes särskilda straffbestämmelser i årsredovisningslagen. Bestämmelserna avser *dels* oriktig bestyrkande av att en årsredovisning som ges in i form av en elektronisk kopia stämmer överens med originalet, *dels* lämnandet av osann uppgift i ett fastställelseintyg som lämnas elektroniskt (se 8 kap. 3 a § fjärde stycket årsredovisningslagen). Bestämmelserna bör justeras så att de omfattar årsredovisningar i alla slag av företag som omfattas av årsredovisningslagen.

Koncernredovisning och delårsrapporter

Det gäller samma bestämmelser för upprättande och offentliggörande av koncernredovisningar som för upprättandet och offentliggörandet av årsredovisningar. Det har införts en möjlighet att underteckna koncernredovisningar som avser aktiebolag med avancerad elektronisk signatur och att ge in dem elektroniskt till Bolagsverket (se 7 kap. 7 § årsredovisningslagen jämförd med 2 kap. 7 § samma lag). Det är naturligt att lagen

också ger utrymme för att underteckna koncernredovisningar som gäller andra företag än aktieföretag med avancerad elektronisk signatur och att ge in dem till registreringsmyndigheten i elektronisk form.

Reglerna om när och hur delårsrapporter ska lämnas och offentliggöras hänvisar till stor del till motsvarande bestämmelser om årsredovisning. I fråga om aktieföretag finns redan en möjlighet att underteckna delårsrapporter med avancerad elektronisk signatur och att ge in dem elektroniskt till registreringsmyndigheten. Vi föreslår att lagen utformas så att även andra företag får samma möjlighet.

Årsbokslut

Samtliga bokföringsskyldiga fysiska och juridiska personer ska avsluta den löpande bokföringen med ett årsbokslut eller en årsredovisning. För upprättandet av ett årsbokslut gäller delvis samma bestämmelser som för upprättandet av en årsredovisning (se 6 kap. 4–9 §§ bokföringslagen). Ett årsbokslut behöver emellertid inte offentliggöras men det ska bevaras hos företaget på samma sätt som företagets övriga räkenskapsinformation (se 7 kap. 1 § bokföringslagen).

Om företagets nettoomsättning uppgår till högst tre miljoner kr och företaget inte är skyldigt att upprätta årsredovisning, får årsbokslutet upprättas i förenklad form, förenklat årsbokslut (se 6 kap. 3 § bokföringslagen).

Ett årsbokslut får – till skillnad från en årsredovisning – inte upprättas i elektronisk form. Detta gäller också ett förenklat årsbokslut (se 6 kap. 4 § första stycket och 6 kap. 10 § första stycket bokföringslagen). Annan räkenskapsinformation som ett företag upprättar får däremot upprättas och bevaras i elektronisk form (se 7 kap. 1 § bokföringslagen). Det framstår som naturligt att även årsbokslut och förenklat årsbokslut ska kunna upprättas i elektronisk form. Vi föreslår därför att det införs bestämmelser som möjliggör detta.

Bokföringsnämnden har påpekat att ett aktieföretags årsredovisning endast får upprättas elektroniskt i enlighet med de riktlinjer som Bolagsverket anger, medan det för de företag som upprättar förenklade årsbokslut inte finns någon myndighet som har bemyndigats att besluta om formatet för den elektroniska årsredovisningen. Det skulle därmed kunna finnas en risk för att förenklat årsbokslut upprättas på ett sätt som inte följer bokföringslagen (1999:1078). Enligt Bokföringsnämnden bör därför Skatteverket tilldelas uppgiften att ange i vilka former ett förenklat årsbokslut kan upprättas elektroniskt. Syftet med förenklade årsbokslut är emellertid att erbjuda företag med mindre omsättning ett enklare alternativ till de traditionella årsboksluten. Den som upprättar förenklade årsbokslut i elektronisk form kommer alltjämt att vara skyldig att bevara årsbokslutet på ett läsbart medium. Ett åsidosättande av skyldigheten att bevara räkenskapsinformation kan också leda till ansvar för bokföringsbrott. Mot den bakgrunden anser vi inte att det finns tillräckliga skäl att tynga regelverket om förenklat årsbokslut med föreskrifter om format för elektroniskt upprättande.

5.8 Registreringsmyndighetens behandling av personuppgifter

Regeringens bedömning: Registreringsmyndighetens behandling av personuppgifter bör även fortsättningsvis regleras i förordning.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 93 f.).

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Sundsvall* och *Kammarkollegiet* har påpekat att det bland handelsregistrets uppgifter om ideella föreningar och trossamfund kan finnas känsliga personuppgifter, vilket skulle kunna tala mot en personuppgiftsreglering i förordningsform. Remissinstanserna har i övrigt tillstyrkt promemorians bedömning eller inte framfört några invändningar mot den.

Bakgrund: Personuppgiftslagen (1998:204) är generellt tillämplig vid all behandling av personuppgifter som sker helt eller delvis automatiserat. Lagen är också tillämplig vid manuell behandling av personuppgifter i vissa fall. Om det i annan lag eller författning finns bestämmelser som avviker från personuppgiftslagen, ska dock de bestämmelserna gälla (se 2 § personuppgiftslagen).

Skälen för regeringens bedömning: Av de förordningar som gäller för bl.a. ekonomiska föreningar, handelsregistret och stiftelser framgår att registreringsmyndigheterna är personuppgiftsansvariga enligt personuppgiftslagen för de register de för (se 15 b § förordningen om ekonomiska föreningar, 1 b § handelsregisterförordningen, 2 b § stiftelseförordningen och 13 b § förordningen om utländska filialer m.m.). I dessa förordningar föreskrivs vidare att registreringsmyndigheterna ska se till att det inte uppkommer något otillbörligt intrång i registrerades personliga integritet eller några risker från säkerhetssynpunkt. För dessa syften får registreringsmyndigheterna i enskilda fall ställa upp villkor för behandlingen av personuppgifter (se 15 c § förordningen om ekonomiska föreningar, 1 c § handelsregisterförordningen, 2 c § stiftelseförordningen och 13 c § förordningen om utländska filialer m.m.). Det framgår också att registreringsmyndigheterna – inom ramen för de ändamål som personuppgifter i respektive register ska tillhandahållas för – får medge direktåtkomst till registren (se 15 d § förordningen om ekonomiska föreningar, 1 d § handelsregisterförordningen, 2 d § stiftelseförordningen och 13 d § förordningen om utländska filialer m.m.).

I det föregående har vi gjort den bedömningen att det bör vara möjligt att ge in anmälningar, ansökningar och vissa handlingar till registreringsmyndigheterna på elektronisk väg. Handlingar som ges in elektroniskt torde komma att bevaras i elektronisk form. Som en följd av detta kommer antalet elektroniska handlingar hos Bolagsverket och länsstyrelserna att bli stort och myndigheternas elektroniska arkiv kommer på sikt att omfatta ett stort antal uppgifter och handlingar. Det är därför viktigt att det finns tydliga bestämmelser om registreringsmyndigheternas behandling av personuppgifter. Mot denna bakgrund kan det finnas anledning att införa vissa ytterligare författningsregler när det gäller registreringsmyndigheternas behandling av personuppgifter, bl.a. avseende sökmöjligheter.

Frågan om en författningsreglering av personuppgiftsbehandling bör ha lagform eller inte har behandlats i flera tidigare lagstiftningsärenden. Det har då ansetts att myndighetsregister med ett stort antal registrerade och ett särskilt känsligt innehåll bör regleras i lag (se prop. 1997/98:44 s. 41, bet. 1997/98:KU18 s. 43 och rskr. 1997/98:180). I förarbetena till de lagändringar som möjliggjorde elektronisk ingivning för aktiebolag angavs att aktiebolagsregistret visserligen innehåller ett stort antal uppgifter, vilka framdeles kommer att bli ännu flera. Känsliga personuppgifter av det slag som avses i 13 § personuppgiftslagen, dvs. uppgifter som rör ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening samt uppgifter som rör hälsa eller sexualitet, bedömdes dock förekomma endast i mycket sällsynta undantagsfall. Mot den bakgrunden gjordes bedömningen att det var tillräckligt att principerna för Bolagsverkets behandling av personuppgifter även fortsättningsvis regleras i förordning (se prop. 2005/06:135 s. 43 och 44).

I promemorian gjordes bedömningen att personuppgiftsbehandlingen i anslutning till förenings-, handels- och stiftelseregistren också fortsättningsvis borde kunna regleras i förordning.

Kammarrätten i Sundsvall och *Kammarkollegiet* har invänt mot bedömningen, såvitt gäller handelsregistret, och har påpekat att det registret kan innehålla uppgifter om ideella föreningar och trossamfund och att känsliga personuppgifter därför torde vara mindre sällsynta än i t.ex. aktiebolagsregistret.

Vi delar remissinstansernas uppfattning att registrering av t.ex. en styrelseledamot i ett trossamfund innebär att personuppgifter som kan uppfattas som känsliga i viss utsträckning kan komma att registreras. Antalet registrerade personuppgifter av känslig natur torde emellertid komma att vara ganska begränsat. I sammanhanget kan nämnas att det den 1 september 2007 fanns endast nio trossamfund och 1 147 ideella föreningar registrerade i handelsregistret (att jämföra med 560 491 registrerade enskilda näringsidkare). Vi anser mot denna bakgrund att en reglering genom förordning är tillräcklig.

Vi lägger därför inte fram några lagförslag i denna del.

5.9 Registreringsåtgärder i handelsregistret efter beslut om näringsförbud

Regeringens förslag: Om en styrelseledamot, en suppleant för en styrelseledamot eller en firmatecknare som är registrerad i handelsregistret har fått näringsförbud, ska Bolagsverket avregistrera personen från handelsregistret.

Om en prokurist har fått näringsförbud, ska Bolagsverket avregistrera prokuran från handelsregistret.

Om en bolagsman i ett annat handelsbolag än ett kommanditbolag, en komplementär i ett kommanditbolag eller en enskild näringsidkare har fått näringsförbud, ska Bolagsverket anteckna uppgift om näringsförbudet i handelsregistret. Uppgiften om näringsförbud ska tas bort, när näringsförbudet upphör att gälla.

Promemorians förslag: I promemorian föreslogs att också enskilda näringsidkare som får näringsförbud ska strykas ur handelsregistret. Vidare föreslogs att firmatecknare, ledamöter och suppleanter i registrerade trossamfund ska strykas ur registret, om de får näringsförbud. I övrigt överensstämmer promemorian förslag med regeringens (se s. 95 f.).

Remissinstanserna: *Kronofogdemyndigheten* har ansett att även bolagsmän och komplementärer bör avregistreras från handelsregistret. Enligt *Bolagsverket* och *Kronofogdemyndigheten* bör en företrädare för ett registrerat trossamfund inte avregistreras från handelsregistret, om han eller hon får näringsförbud, eftersom lagen (1986:436) om näringsförbud inte innehåller något förbud för den som har fått näringsförbud att företräda ett sådant samfund. Remissinstanserna har i övrigt tillstyrkt förslagen eller inte framfört några invändningar mot dem.

Skälen för regeringens förslag: Näringsförbud ska meddelas den som driver näringsverksamhet eller utövar ledning av näringsverksamhet och som har åsidosatt sina åligganden på ett allvarligt sätt. Bland annat ska näringsförbud, om det är påkallat från allmän synpunkt, meddelas den som i egenskap av enskild näringsidkare grovt har åsidosatt vad som har ålegat honom eller henne i näringsverksamhet och därvid har gjort sig skyldig till brottslighet som inte är ringa (se 1 § lagen om näringsförbud). Om näringsverksamhet har bedrivits av en juridisk person, får under motsvarande förutsättningar näringsförbud meddelas i fråga om

- kommanditbolag: komplementär,
- annat handelsbolag än kommanditbolag: bolagsman
- aktiebolag: ledamot och suppleant i styrelsen, verkställande direktör och vice verkställande direktör, och
- ekonomisk förening: ledamot och suppleant i styrelsen (se 1–4 §§ lagen om näringsförbud).

Den som är underkastad näringsförbud får inte driva näringsverksamhet, vara bolagsman i annat handelsbolag än kommanditbolag eller vara komplementär i ett kommanditbolag. Den som är underkastad näringsförbud får inte heller vara ledamot eller suppleant i styrelsen för ett aktiebolag, en ekonomisk förening eller en ideell förening eller en stiftelse som driver näringsverksamhet eller vara firmatecknare eller i annan egenskap ställföreträdare för en juridisk person som driver näringsverksamhet (se 6 § lagen om näringsförbud, jfr 8 kap. 11, 31 och 37 §§ aktiebolagslagen och 6 kap. 4 och 11 §§ föreningslagen).

Näringsförbud registreras i ett särskilt register, näringsförbudsregistret, som förs av Bolagsverket.

Enligt aktiebolagslagen och föreningslagen ska Bolagsverket självmant avregistrera bl.a. en styrelseledamot, en verkställande direktör eller en särskild firmatecknare som har fått näringsförbud (se 27 kap. 6 § aktiebolagslagen och 15 kap. 4 a § föreningslagen). Handelsregisterlagen innehåller inte någon motsvarande bestämmelse. Lagen ger alltså inte stöd för att avregistrera en näringsidkare eller en ställföreträdare för en näringsidkare som har fått näringsförbud.

Att syfte med handelsregistret är att tillhandahålla information för affärsverksamhet, kreditverksamhet och vissa andra verksamheter (jfr 1 a § handelsregisterförordningen). Det är därför inte lämpligt att en person som har fått näringsförbud finns registrerad i handelsregistret som

enskild näringsidkare eller som ställföreträdare för en näringsidkare som om han eller hon fortfarande hade rätt att driva näringsverksamhet eller företräda en näringsidkare. I vart fall bör det framgå av registret att den aktuella personen har näringsförbud.

Som nyss nämnts ska Bolagsverket självmant avregistrera bl.a. styrelseledamöter som har fått näringsförbud ur aktiebolagsregistret och föreningsregistret (se 27 kap. 6 § aktiebolagslagen och 15 kap. 4 a § föreningslagen). Det framstår som naturligt att motsvarande ordning gäller för handelsregistret i motsvarande fall. Det bör därför införas bestämmelser om att Bolagsverket ska avregistrera uppgifter i handelsregistret om ledamöter och suppleanter i styrelsen för ideella föreningar liksom uppgifter om firmatecknare för handelsbolag och ideella föreningar så snart en sådan person har fått näringsförbud.

Om en näringsidkare som har registrerats i handelsregistret har meddelat prokura, får prokuran registreras i registret (se 8 § handelsregisterlagen). Om en prokurist meddelas näringsförbud, får han eller hon inte företräda näringsidkaren (se 6 § första stycket 9 lagen om näringsförbud). Mot denna bakgrund bör, om en prokurist har fått näringsförbud, prokuran avregistreras från handelsregistret. En bestämmelse med denna innebörd bör införas i handelsregisterlagen.

I promemorian föreslogs inte någon motsvarande bestämmelse om avregistrering av bolagsman eller komplementär. I stället innehöll promemorian ett förslag att det, när en bolagsman eller komplementär har fått näringsförbud, ska föras in en anteckning om detta i handelsregistret. *Kronofogdemyndigheten* har ansett att också bolagsmän och komplementärer bör avregistreras från handelsregistret när de har fått näringsförbud. Enligt myndigheten skulle det leda till en bättre överensstämmelse med de regler om likvidation och gallring som aktualiseras då antalet bolagsmän som en följd av näringsförbudet kommer att understiga det minsta antal som krävs för bolagsformen.

I promemorian uttalades att en bolagsman i ett handelsbolag och en komplementär i ett kommanditbolag är personligen och solidariskt ansvarig för bolagets förbindelser (se 1 kap 2 § och 2 kap. 20 § lagen om handelsbolag och enkla bolag) och att det därför inte är lämpligt att de stryks ur handelsregistret. *Kronofogdemyndigheten* har i sitt remissvar påpekat att rättshandlingar som ingås av den som har näringsförbud ändå är civilrättsligt giltiga. Vi har i och för sig ingen annan uppfattning om detta. Enligt vår bedömning framstår promemorians förslag trots detta som lämpligare. En avregistrering av bolagsmannen eller komplementären skulle nämligen ge upphov till tveksamhet om bolagsavtalets bestånd och bolagsmannens personliga betalningsansvar.

I promemorian föreslogs att även enskilda näringsidkare som har fått näringsförbud ska strykas från handelsregistret. För enskilda näringsidkare är det emellertid registreringen i handelsregistret som ger skydd mot att någon annan registrerar en förväxlingsbar firma. Registreringen ger även skydd mot registrering av förväxlingsbara varumärken (s.k. korsvist skydd). Om en enskild näringsidkare avregistreras från handelsregistret, medför det att det känneteckensrättsliga skyddet för firman upphör. Det finns då inte något hinder mot att någon annan registrerar förväxlingsbara firmor eller varumärken. För det fall att näringsförbudet senare skulle komma att upphävas uppstår problem om det under tiden

har tillkommit förväxlingsbara firmor eller varumärken. Registreringen skulle då knappast kunna återställas utan att innehavarna av de nya firmorna eller varumärkena gick miste om sin rätt.

Vi förordar därför inte att enskilda näringsidkare som har fått näringsförbud avregistreras från handelsregistret. I stället bör det för en sådan enskild näringsidkare, på samma sätt som för en bolagsman i ett handelsbolag, göras en anteckning i handelsregistret om näringsförbudet. En bestämmelse om detta bör tas in i handelsregisterlagen. Det firmarättsliga skyddet kommer då inte att beröras av näringsförbudet samtidigt som den som söker information om näringsidkaren i handelsregistret kommer att få information om att denne har näringsförbud.

I promemorian föreslogs även att firmatecknare samt ledamöter och suppleanter i registrerade trossamfund som meddelats näringsförbud skulle strykas ur registret. Två remissinstanser har påpekat att ett registrerat trossamfund inte är ett sådant företag som den som har näringsförbud är förhindrad att företräda (jfr 6 § lagen om näringsförbud). Mot denna bakgrund bör det inte införas några bestämmelser om att företrädare för registrerade trossamfund ska avregistreras från handelsregistret.

6 Ikraftträdande och övergångsfrågor

Regeringens förslag: De föreslagna bestämmelserna ska träda i kraft den 1 april 2008.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se promemorian s. 97 f.).

Remissinstanserna: *Bolagsverket* har efterfrågat en övergångsbestämmelse om vilka personer med näringsförbud som reglerna om avregistrering och anteckning i handelsregistret ska tillämpas på i samband med ikraftträdandet. Remissinstanserna har i övrigt inte framfört några inläggningar mot förslaget

Skälen för regeringens förslag: Eftersom de föreslagna bestämmelserna kan minska den administrativa bördan för företagen, är det angeläget att de nya reglerna träder i kraft så snart som möjligt.

Bolagsverket har redan i samband med tillskapandet av ett elektroniskt ingivningsförfarande för aktiebolag inlett arbetet med att anpassa sina datasystem och tekniska rutiner efter de i lagrådsremissen föreslagna ändringarna. Ett likartat arbete pågår hos länsstyrelserna. Med hänsyn till detta bör tiden för ikraftträdande bestämmas till den 1 april 2008.

Bolagsverket har uttalat att det bör klargöras om bestämmelserna om avregistrering och anteckning i handelsregistret ska tillämpas på alla personer som den 1 april 2008 har näringsförbud eller om de enbart ska gälla näringsförbud som meddelas efter det att lagen har trätt i kraft. *Bolagsverket* har efterfrågat en särskild övergångsbestämmelse om detta. Vår avsikt är att bestämmelsen om avregistrering och anteckning ska gälla även personer som har fått näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud före den 1 april 2008, om näringsförbudet vid den tidpunkten

fortfarande består. Detta får anses följa av ordalydelsen av de föreslagna bestämmelserna. Någon särskild övergångsbestämmelse är därför inte påkallad.

7 Konsekvenser

Inledning

Elektroniska förfaranden möjliggör effektiviseringsvinster för såväl företag som myndigheter. Allt fler företag väljer att upprätta handlingar i elektronisk form och att också ge in dem i elektronisk form till olika myndigheter. Allt tyder på att denna utveckling kommer att fortsätta och leda till ytterligare effektivitetsvinster. De förändringar som föreslås i denna lagrådsremiss torde därför vara positiva såväl för företagen som för Bolagsverket och länsstyrelserna.

Konsekvenser för det allmänna

För Bolagsverket medför förslagen initiala kostnader för att anpassa IT- och handläggningssystem för en elektronisk ingivning och en fullständig elektronisk ärendehantering. Systemen är dock redan i viss mån anpassade för en elektronisk hantering. Bolagsverkets kostnader för att anpassa systemen bör därför bli förhållandevis begränsade. Kostnader för vissa informationsinsatser kan dock uppkomma. Dessa ska finansieras inom Bolagsverkets verksamhet.

Bolagsverkets kostnader för handläggning av registrerings- och ansökningsärenden och hantering av årsredovisningar finansieras genom registrerings- och ansökningsavgifter. De ökade kostnader som uppkommer för att ta ett elektroniskt ingivningsförfarande i bruk ska finansieras genom registreringsavgifter.

Bolagsverket har i ett nyligen inlett samråd med Ekonomistyrningsverket föreslagit att det ska införas ett system med lägre avgifter för registreringsanmälningar som lämnas elektroniskt än för anmälningar som lämnas på annat sätt. Anledningen till detta är att verket vill styra ingivarna till att använda de elektroniska tjänsterna. Möjligheten för aktiebolag att använda sig av ett elektroniskt ingivningsförfarande har enligt verket medfört kostnader som inte täcks av de nuvarande registreringsavgifterna. På sikt kommer enligt verkets bedömning elektroniskt initierade ärenden dock att leda till lägre kostnad för handläggningen. Frågan om vilken nivå avgifterna bör ha bör bestämmas när Bolagsverkets samråd med Ekonomistyrningsverket har avslutats.

Som tidigare nämnts (se avsnitt 5.4.1) har länsstyrelserna fått i uppdrag att utveckla elektroniska ingivningsrutiner för bl.a. stiftelseregistret. Elektroniska ingivningsrutiner beräknas tas i drift under första halvåret 2007. De förslag som lämnas i denna lagrådsremiss, däribland om bemyndigande för länsstyrelserna att meddela föreskrifter om ingivningsförfarandet, kommer att leda till att ingivningsförfarandet kan utformas på ett mera effektivt sätt. Förslagen bedöms inte leda till några merkostnader för länsstyrelserna.

Förslagen bedöms inte leda till fler överklaganden eller till att kostnaderna för domstolarna ökar av andra orsaker.

Konsekvenser för enskilda

För företagen medför det nya elektroniska ingivningssystemet minskat arbete. Registreringsanmälningar och årsredovisningshandlingar behöver inte skickas till respektive registreringsmyndighet per post. Detta leder till förenklad ärendehanering för företagen och minskade pappers- och portokostnader. Vidare bör arbetet med kompletteringar av bristfälliga anmälningar och ansökningar minska.

Möjligheten att upprätta årsredovisningshandlingar och stämmo- och styrelseprotokoll elektroniskt bör också leda till förenklingar för företagen.

8 Författningskommentar

8.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

Inledning

De föreslagna ändringarna i föreningslagen ingår i en reform som bl.a. syftar till att göra det möjligt för ekonomiska föreningar att lämna registreringsanmälningar i elektronisk form (se avsnitt 5.2.1). Det införs även en möjlighet att underteckna de flesta handlingar som regleras i föreningslagen med elektronisk signatur (se avsnitt 5.2.5).

Bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresrättsföreningar och sambruksföreningar utgör särskilda slag av ekonomiska föreningar. Till följd av de hänvisningar till föreningslagen som finns eller föreslås bli införda i bostadsrättslagen, lagen om kooperativ hyresrätt och lagen om sambruksföreningar kommer vissa av de föreslagna ändringarna att gälla även för dessa föreningar (se avsnitt 5.2.7).

En kreditmarknadsförening är en ekonomisk förening som har fått tillstånd att driva finansieringsrörelse (se 1 kap. 5 § 12 lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse). Vissa av ändringarna kommer att gälla även för sådana föreningar (se 12 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse).

1 kap. 7 §

En handling enligt denna lag som ska vara undertecknad får, om något annat inte anges, undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

(Jfr 1 kap. 7 § i promemorians förslag.)

I föreningslagen finns bestämmelser om att vissa i lagen reglerade handlingar ska undertecknas (se t.ex. 6 kap. 8 § tredje stycket och 7 kap. 10 § fjärde stycket). I förevarande paragraf, som är ny, sägs att hand-

lingar enligt föreningslagen som ska vara undertecknande får undertecknas med avancerad elektronisk signatur, om något annat inte anges. Bestämmelsen ska ses mot bakgrund av den rådande uppfattningen att ett krav på undertecknande inte, utan uttryckligt lagstöd, kan fullgöras med elektroniska rutiner (jfr Ds 2003:29 s. 88 f.). Möjligheten att underteckna med elektronisk signatur är i sin tur avgörande för om den aktuella handlingen över huvud taget kan upprättas i elektronisk form. Frågan har behandlats i avsnitt 5.2.5.

Bestämmelsen är tillämplig oavsett om kravet på undertecknande är uttryckligt eller följer implicit av lagen. Som exempel på handlingar av det förra slaget kan nämnas protokoll från föreningsstämma eller styrelsesammanträde (se 6 kap. 8 § och 7 kap. 10 §) och som exempel på handlingar av det senare slaget revisorernas revisionsberättelse (se 8 kap. 13 §).

Handlingen ska undertecknas med en avancerad elektronisk signatur. Vad som avses med avancerad elektronisk signatur framgår av en särskild definition i 2 § lagen om kvalificerad elektronisk signatur. En s.k. kvalificerad elektronisk signatur är en kvalificerad form av en avancerad elektronisk signatur och också en sådan signatur kan alltså användas för undertecknande. Däremot är det inte tillräckligt att underteckna med en elektronisk signatur som varken är avancerad eller kvalificerad.

Alla typer av handlingar lämpar sig inte för upprättande i elektronisk form. Den generella möjlighet att underteckna handlingar med avancerad elektronisk signatur som förevarande bestämmelse ger är därför, såsom framgår av orden ”om inte annat anges”, inte oinskränkt. En sådan inskränkning gäller ifråga om förlagsandelsbevis (se 5 kap. 4 § och avsnitt 5.2.5)

5 kap. 4 §

För varje förlagsinsats *ska* föreningen utfärda ett förlagsandelsbevis. Beviset *ska* ställas till viss man, till innehavaren eller till viss man eller order och innehålla uppgift om

1. föreningens firma,
2. nummer eller annan beteckning för beviset,
3. insatsens storlek,
4. den rätt till utdelning som insatsen medför,
5. det sätt på vilket utdelning *ska* utbetalas och inlösen ske,
6. föreskrifter som avses i 2 § första stycket, samt
7. erinran enligt 2 § andra stycket.

Förlagsandelsbeviset *ska* undertecknas av föreningen. Styrelseledamöters eller firmatecknarens namnteckning får återges genom tryckning eller på liknande sätt. *Bestämmelsen i 1 kap. 7 § ska inte tillämpas.*

I stadgarna kan det bestämmas att föreningen får registrera förlagsandelar hos en central värdepappersförvarare enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument i stället för att utfärda förlagsandelsbevis. Detta gäller dock inte förlagsandelar för vilka det gäller förvärvs begränsningar enligt 2 § första stycket första meningen.

Av 4 kap. 5 § lagen om kontoföring av finansiella instrument följer att förlagsandelsbevis inte får utfärdas för förlagsandelar som har registrerats enligt den lagen.

Ett beslut som innebär att en förlagsandel inte längre *ska* vara registrerad hos en central värdepappersförvarare blir giltigt endast om den som har panträtt i förlagsandelen skriftligen har samtyckt till beslutet.

(Jfr 5 kap. 4 § i promemorians förslag.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om utfärdande av förlagsandelsbevis.

I *andra stycket* anges att ett förlagsandelsbevis ska undertecknas av föreningen men att styrelseledamöternas eller firmatecknarens namnteckning får återges genom tryckning eller på liknande sätt. I den nya tredje meningen har tydliggjorts att ett förlagsandelsbevis inte får undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt 1 kap. 7 §. Härav följer att förlagsandelsbevis även i fortsättningen måste utfärdas i pappersform. Frågan har behandlats i avsnitt 5.2.5.

Tredje–femte styckena – som i sak är oförändrade – innebär att en förlagsinsats kan behandlas enligt bestämmelserna i lagen om kontoföring av finansiella instrument. I så fall ska något förlagsandelsbevis inte utfärdas (jfr prop. 2006/07:112 s. 21). Därmed aktualiseras inte heller frågan om undertecknande.

Övriga ändringar i paragrafen är av redaktionellt slag.

15 kap. 1 §

Bolagsverket är registreringsmyndighet för en ekonomisk förening.

Registreringsmyndigheten *ska* föra ett föreningsregister för varje län för registreringar enligt denna lag eller andra författningar. En ekonomisk förening *ska* registreras för det län där styrelsen enligt stadgarna har sitt säte.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer

1. *får meddela* föreskrifter om avgifter i registreringsärenden enligt denna lag, och

2. *meddelar närmare föreskrifter om ingivning av anmälningar i registreringsärenden.*

(Jfr 15 kap. 1 § i promemorians förslag.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om bl.a. att Bolagsverket är registreringsmyndighet för ekonomiska föreningar och att verket i denna egenkap ska föra ett föreningsregister för varje län.

Ändringarna i *andra stycket* är av redaktionellt slag.

Tredje stycket 1 innehåller ett bemyndigande för Bolagsverket att meddela föreskrifter om avgifter (se prop. 1986/87:7 s. 262). Det har gjorts en redaktionell ändring i bestämmelsen i syfte att tydliggöra att den utgör ett verkligt bemyndigande och inte endast en erinran om regeringens föreskrifträtt enligt 8 kap. 13 § regeringsformen. Vidare har det – av tydlighetsskäl – införts en upplysning om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har möjlighet att meddela närmare föreskrifter om ingivning av registreringsanmälningar. Avsikten är att sådana föreskrifter ska tas in i förordningen om ekonomiska föreningar.

Frågan om hur en sådan upplysningsbestämmelse som finns i tredje stycket 2 bör formuleras diskuteras i författningskommentaren till 8 kap. 3 a § årsredovisningslagen (1995:1554).

16 kap. 1 a §

Den som

1. lämnar osann uppgift i en handling enligt denna lag som upprättas i elektronisk form,

2. i ett ärende enligt denna lag oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet, eller

3. lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen i en försäkran som enligt förordning som ansluter till denna lag lämnas på heder och samvete och som upprättas i elektronisk form,

döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Det som sägs i första stycket gäller också den som begår en sådan gärning som avses i första stycket 3 av grov oaktsamhet.

Om brott som avses i första stycket är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år.

(Jfr 16 kap. 1 a § i promemorians förslag.)

Paragrafen, som är ny, innehåller straffbestämmelser som omfattar lämnande av vissa osanna uppgifter elektroniskt. Frågan har behandlats i avsnitt 5.2.6. Bestämmelserna har utformats med reglerna om osann försäkran och osant intygande, 15 kap. 10 och 11 §§ brottsbalken, som förebilder (jfr 30 kap. 2 § aktiebolagslagen).

I första stycket anges i tre punkter olika slag av gärningar för vilka kan följa straff.

Bestämmelsen i punkten 1 avser lämnandet av osann uppgift i en handling enligt föreningslagen som har upprättats elektroniskt. Med handling avses här t.ex. styrelse- eller stämmoprotokoll, revisorsyttrande eller revisionsberättelse (se t.ex. 6 kap. 8 § tredje stycket, 7 kap. 10 § tredje och fjärde styckena och 7 kap. 11 § tredje stycket föreningslagen).

Punkten 2 är tillämplig om någon oriktigt bestyrker att en elektronisk handling som lämnas i ett ärende enligt föreningslagen överensstämmer med originalet. Bestämmelsen är tillämplig i bl.a. ärenden om registrering. Om det oriktiga bestyrkandet innebär fara i bevishänseende, utgör det alltså ett brott enligt förevarande bestämmelse. Bestämmelsen gäller oavsett om originalhandlingen är i pappersform eller i elektronisk form.

I vissa anmälningsärenden enligt föreningslagen ska det lämnas en försäkran om vissa förhållanden. Exempelvis ska en anmälan om registrering av en ekonomisk förening innehålla en försäkran om att föreningen har minst ett visst antal medlemmar och att styrelseledamöterna inte är i konkurs eller har förvaltare (se 4 § andra stycket förordningen om ekonomiska föreningar, se vidare 7 § andra stycket, 11 § och 13 § första stycket 3 och 4 samma förordning). Regeringen har för avsikt att i förordningen om ekonomiska föreningar införa bestämmelser om att samtliga sådana försäkningar ska lämnas på heder och samvete och att de ska kunna signeras med en elektronisk signatur (se avsnitt 5.2.2). I punkten 3 har därför tagits in en straffbestämmelse avseende osann uppgift eller förtigande av sanning som lämnas uppsåtligt i en i elektronisk form upprättad försäkran på heder och samvete. Bestämmelsen omfattar sådana försäkningar som ska lämnas enligt ”förordning som ansluter till föreningslagen”, dvs. förordningen om ekonomiska föreningar.

Straffansvar enligt första stycket 1–3 förutsätter att åtgärden innebär fara i bevishänseende. Ytterligare en förutsättning är att gärningen begås

uppsåtliga (se 1 kap. 2 § brottsbalken). Av *andra stycket* följer dock att om någon av grov oaktsamhet begår en sådan gärning som avses i första stycket 3, dvs. lämnar oriktig uppgift eller förtiger sanning i en försäkran på heder och samvete, utgör också det brott (jfr 15 kap. 10 § andra stycket brottsbalken).

Straffet för brotten är böter eller fängelse i högst sex månader. Om brottet är att anse som grovt är, enligt *tredje stycket*, straffet i stället fängelse i högst två år.

Eftersom fängelse ingår i straffskalan, är brottsbalkens bestämmelser om medverkan tillämpliga (se 23 kap. 4 § brottsbalken).

Paragrafen är även tillämplig på handlingar och ärenden enligt lagen om sambruksföreningar, bostadsrättslagen och lagen om kooperativ hyresrätt (jfr 20 § lagen om sambruksföreningar, 10 kap. 2 § bostadsrättslagen, 6 kap. 2 § lagen om kooperativ hyresrätt och författningskommentarerna till dessa paragrafer).

8.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1975:417) om sambruksföreningar

5 a §

Bestämmelsen i 1 kap. 7 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller i fråga om sambruksföreningar.

(Jfr 2 a § i promemorians förslag.)

Paragrafen, som är ny, reglerar frågan om undertecknande med elektronisk signatur. Frågan har behandlats i avsnitt 5.2.7.

Av 1 kap. 7 § föreningslagen följer att handlingar enligt den lagen som ska vara undertecknande får undertecknas med avancerad elektronisk signatur, om något annat inte anges. Av förevarande paragraf framgår att denna möjlighet till undertecknande med avancerad elektronisk signatur gäller även i fråga om handlingar som är upprättade enligt lagen om sambruksföreningar (jfr 1 kap. 7 § föreningslagen och författningskommentaren till den paragrafen). Bestämmelsen torde främst ha betydelse i fråga om handlingar som upprättas enligt bestämmelser i föreningslagen till vilka lagen om sambruksföreningar hänvisar.

20 §

Bestämmelserna i 16 kap. lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller i tillämpliga delar i fråga om sambruksföreningar. Vid tillämpningen av bestämmelserna i 16 kap. 1 § ska hänvisningarna till 3 kap. 6 § och 14 kap. 3 § avse 8 § respektive 18 § fjärde stycket denna lag. *Vid tillämpningen av bestämmelserna i 16 kap. 1 a § ska med handling eller ärende enligt lagen om ekonomiska föreningar jämföras handling eller ärende enligt denna lag.*

(Jfr 21 § i promemorians förslag.)

Paragrafen innehåller en hänvisning till föreningslagens bestämmelser om straff och vite.

I föreningslagen har föreslagits en ny straffbestämmelse som avser lämnande av osanna uppgifter i en handling enligt föreningslagen som

upprättas i elektronisk form (se 16 kap. 1 a § första stycket 1 föreningslagen). Av första meningen i förevarande paragraf följer att den bestämmelsen gäller även ifråga om handlingar som avser sambruksföreningar. Det innebär att den som lämnar osann uppgift i t.ex. ett elektroniskt upprättat styrelse- eller stämmoprotokoll kan straffas enligt bestämmelsen i föreningslagen (jfr 12 och 13 §§ lagen om sambruksföreningar och 6 kap. 8 § tredje stycket och 7 kap. 10 § fjärde stycket föreningslagen) på samma sätt som om protokollet hade upprättats i pappersform (jfr 5 kap. 11 § brottsbalken). I den nya tredje meningen har klargjorts att en handling enligt lagen om sambruksföreningar i detta sammanhang ska jämföras med en handling enligt föreningslagen. Bestämmelsen är alltså tillämplig även om den osanna uppgiften avser en handling som regleras i lagen om sambruksföreningar, t.ex. föreningens stiftelseurkund (se 3 och 4 §§ lagen om sambruksföreningar).

I föreningslagen föreslås också en ny bestämmelse om straffansvar för den som oriktigt bestyrker att en elektronisk handling som lämnas i ett ärende enligt föreningslagen överensstämmer med originalet (se 16 kap. 1 a § första stycket 2 föreningslagen). Genom den nya tredje meningen i förevarande paragraf klargörs att med ärende enligt lagen om ekonomiska föreningar ska jämföras ärende enligt lagen om sambruksföreningar. Bestämmelsen blir därigenom tillämplig även vid oriktiga bestyrkanden av handlingars överensstämmelse med original i ärenden enligt lagen om sambruksföreningar.

I 16 kap. 1 a § första stycket 3 föreningslagen föreslås en straffbestämmelse avseende osann uppgift i en försäkran som enligt ”förordning som ansluter till denna lag” ska lämnas på heder och samvete. Med ”förordning som ansluter till denna lag” avses förordningen om ekonomiska föreningar. Förordningen ska tillämpas även på sambruksföreningar (se 1 § första stycket förordningen). Av förordningen följer att det i vissa anmälningsärenden ska lämnas en försäkran om vissa förhållanden (se t.ex. 4 § andra stycket förordningen). Avsikten är att det ska införas bestämmelser om att samtliga sådana försäkningar ska lämnas på heder och samvete och att de ska kunna signeras med en elektronisk signatur (se avsnitt 5.2.2). Av den nya tredje meningen följer att straffbestämmelsen är tillämplig även när en osann försäkran av detta slag, upprättad i elektronisk form, avser en sambruksförening. I paragrafen har även en ändring av redaktionellt slag gjorts.

8.3 Förslaget till lag om ändring i bostadsrättslagen (1991:614)

1 kap. 9 §

Bestämmelsen i 1 kap. 7 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller i fråga om bostadsrättsföreningar.

(Jfr 9 kap. 1 a § i promemorians förslag.)

Paragrafen, som är ny, reglerar frågan om undertecknande med elektronisk signatur. Frågan har behandlats i avsnitt 5.2.7.

Av 1 kap. 7 § föreningslagen följer att handlingar enligt föreningslagen som ska vara undertecknande får undertecknas med avancerad elektro-

nisk signatur, om något annat inte anges. Därmed blir det också möjligt att upprätta en sådan handling i elektronisk form. Genom förevarande paragraf klargörs att denna möjlighet till undertecknande med avancerad elektronisk signatur gäller även i fråga om handlingar som är upprättade enligt bostadsrättslagen (jfr 1 kap. 7 § föreningslagen och författningskommentaren till den paragrafen). Bestämmelsen torde inte minst ha betydelse i fråga om sådana handlingar som upprättas enligt bestämmelser i föreningslagen till vilka lagen om bostadsrättslagen hänvisar. Men den gäller även i fråga om handlingar som regleras i bostadsrättslagen, t.ex. intyg avseende ekonomiska planer (se 3 kap. 2 § bostadsrättslagen).

Möjligheten att underteckna handlingar med avancerad elektronisk signatur är emellertid, såsom framgår av orden ”om inte annat anges” i 1 kap. 7 § föreningslagen, inte oinskränkt. En sådan inskränkning gäller ifråga om avtal om överlåtelse av bostadsrätt. Såsom framgår av 6 kap. 4 § bostadsrättslagen får sådana avtal inte undertecknas med avancerad elektronisk signatur.

6 kap. 4 §

Ett avtal om överlåtelse av en bostadsrätt genom köp *ska* upprättas skriftligen och skrivas under av säljaren och köparen. Köpehandlingen *ska* innehålla uppgift om den lägenhet som överlåtelsen avser samt om ett pris. Motsvarande *gäller* vid byte eller gåva. *Bestämmelsen i 1 kap. 7 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar ska inte tillämpas.*

Om säljaren och köparen vid sidan av köpehandlingen har kommit överens om ett annat pris än det som anges i köpehandlingen, är den överenskommelsen ogiltig. Mellan säljaren och köparen gäller i stället det pris som anges i köpehandlingen. Priset får dock jämkas, om det är oskäligt att det *ska* vara bindande. Vid denna bedömning *ska* hänsyn tas till köpehandlingens innehåll, omständigheterna vid avtalets tillkomst, senare inträffade förhållanden och omständigheterna i övrigt.

(Jfr 6 kap. 4 § i promemorians förslag.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om överlåtelse av bostadsrätt.

Av 1 kap. 9 § bostadsrättslagen framgår att bestämmelsen i 1 kap. 7 § föreningslagen om undertecknande av handlingar med avancerad elektronisk signatur gäller även i fråga om bostadsrättsföreningar. Flertalet handlingar enligt bostadsrättslagen som ska undertecknas kan alltså undertecknas med avancerad elektronisk signatur. Därmed kan de också upprättas i elektronisk form.

Enligt *första stycket* i förevarande paragraf ska ett avtal om överlåtelse av bostadsrätt upprättas skriftligen och skrivas under av köparen och säljaren. Bestämmelsen innebär att ett avtal om överlåtelse av bostadsrätt måste upprättas i pappersform. Såsom berörs i avsnitt 5.2.7 har det ansetts att så bör vara fallet även i fortsättningen. I den nya fjärde meningen har det därför föreskrivits att bestämmelsen i 1 kap. 7 § föreningslagen inte ska tillämpas. Ett avtal om överlåtelse av bostadsrätt kan alltså inte undertecknas med avancerad elektronisk signatur och kan därmed inte heller upprättas i elektronisk form.

Övriga ändringar i paragrafen är av redaktionellt slag.

10 kap. 2 §

Bestämmelserna om straff och vite i 16 kap. lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar utom 1 § andra stycket 1 gäller i tillämpliga delar i fråga om bostadsrättsföreningar. *Vid tillämpningen av bestämmelserna i 16 kap. 1 a § ska med handling eller ärende enligt lagen om ekonomiska föreningar jämföras handling eller ärende enligt denna lag.*

(Jfr 10 kap. 2 a § i promemorians förslag.)

Paragrafen innehåller en hänvisning till föreningslagens bestämmelser om straff och vite. Enligt den nya andra meningen ska, vid tillämpningen av 16 kap. 1 a § föreningslagen, ett ärende eller en handling enligt bostadsrättslagen jämföras med ett ärende eller en handling enligt föreningslagen. En motsvarande bestämmelse har föreslagits i bl.a. lagen om sambruksföreningar. Bestämmelsen är avsedd att ha samma innebörd som den bestämmelsen (se 20 § lagen om sambruksföreningar och författningskommentaren till den paragrafen).

8.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt

1 kap. 6 §

Bestämmelsen i 1 kap. 7 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller också i fråga om kooperativa hyresrättsföreningar.

(Jfr 2 kap. 3 a § i promemorians förslag.)

Paragrafen, som är ny, reglerar frågan om undertecknande med elektronisk signatur. Frågan har behandlats i avsnitt 5.2.7. En motsvarande bestämmelse har föreslagits i bl.a. lagen om sambruksföreningar. Bestämmelsen är avsedd att ha samma innebörd som den bestämmelsen (se 5 a § lagen om sambruksföreningar och författningskommentaren till den bestämmelsen).

6 kap. 2 §

Vad som sägs i 16 kap. 1 § första och tredje styckena, 1 a § och 2 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller också i fråga om kooperativa hyresrättsföreningar. *Vid tillämpningen av bestämmelserna i 16 kap. 1 a § ska med handling eller ärende enligt lagen om ekonomiska föreningar jämföras handling eller ärende enligt denna lag.*

- Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet
1. underlåter att föra medlemsförteckning eller hålla sådan förteckning tillgänglig enligt 3 kap. 6 § lagen om ekonomiska föreningar,
  2. tar emot förskott i strid med 2 kap. 12 §, eller
  3. använder firma i strid med 2 kap. 26 §.

(Jfr 6 kap. 2 a § i promemorians förslag.)

Paragrafen innehåller straff- och vitesbestämmelser för kooperativa hyresrättsföreningar.

Lagrådsremissens förslag innebär att det i 16 kap. 1 a § föreningslagen införts straffbestämmelser som avser lämnande av vissa osanna uppgifter

elektroniskt (se författningskommentaren till den paragrafen). *Första stycket* i förevarande paragraf har kompletterats med en hänvisning till den bestämmelsen. Enligt den nya andra meningen i samma stycke ska, vid tillämpningen av bestämmelserna i 16 kap. 1 a § föreningslagen, ett ärende eller en handling enligt lagen om kooperativ hyresrätt jämföras med ett ärende eller en handling enligt föreningslagen. En motsvarande bestämmelse har föreslagits i bl.a. lagen om sambruksföreningar. Den nya bestämmelsen är avsedd att ha samma innebörd som bestämmelsen i lagen om sambruksföreningar (se 20 § lagen om sambruksföreningar och författningskommentaren till den bestämmelsen).

8.5 Förslaget till lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220)

1 kap. 3 §

Ett stiftelseförordnande *ska* vara skriftligt och undertecknat av stiftaren eller stiftarna. *Bestämmelsen i 9 § ska inte tillämpas.*

Ett giltigt testamentariskt förordnande *ska* godtas som ett stiftelseförordnande enligt denna lag utan hinder av första stycket.

(Paragrafen saknar motsvarighet i promemorian.)

Paragrafen reglerar formkraven för ett stiftelseförordnande.

Av *första stycket* följer att ett stiftelseförordnande ska vara skriftligt och undertecknat av stiftaren eller stiftarna.

I 9 § i förslaget har tagits in en bestämmelse som ger möjlighet att underteckna handlingar som upprättas enligt stiftelselagen med avancerad elektronisk signatur. Därmed blir det också möjligt att upprätta handlingen i elektronisk form. Det har – på skäl som har redovisats i avsnitt 5.4.1 – ansetts att ett stiftelseförordnande även fortsättningsvis bör upprättas i pappersform och undertecknas på sedvanligt sätt (se avsnitt 5.4.1). I första stycket har därför införts en ny andra mening som innebär att ett stiftelseförordnande inte får undertecknas med en avancerad elektronisk signatur. Ett sådant förordnande måste således även i fortsättningen upprättas i pappersform och undertecknas på sedvanligt sätt.

Ändringarna i *andra stycket* är av redaktionellt slag.

1 kap. 9 §

En handling enligt denna lag som ska vara undertecknad får, om något annat inte anges, undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

(Paragrafen saknar motsvarighet i promemorian.)

Paragrafen, som är ny, behandlar möjligheterna att underteckna handlingar enligt stiftelselagen med elektronisk signatur. Frågan har behandlats i avsnitt 5.4.1.

Av paragrafen framgår att handlingar enligt stiftelselagen som ska vara undertecknade får undertecknas med avancerad elektronisk signatur. Bestämmelsen innebär att t.ex. en revisors hänvisning eller anteckning på

årsredovisningen enligt 4 kap. 12 § kan göras elektroniskt. Bestämmelsen är tillämplig även om kravet på undertecknande endast är underförstått och gäller således också revisionsberättelsen (jfr 4 kap. 11 §).

Handlingen ska undertecknas med en avancerad elektronisk signatur. Vad som avses med avancerad elektronisk signatur framgår av 2 § lagen om kvalificerad elektronisk signatur.

Alla slag av handlingar lämpar sig inte för elektronisk form. Möjligheten att underteckna handlingar med avancerad elektronisk signatur är därför inte undantagslös. Det framgår av orden ”om inte annat anges”. Såsom framgår av 3 § gäller ett sådant undantag för stiftelseförordnanden.

Se även författningskommentaren till motsvarande bestämmelse i 1 kap. 7 § föreningslagen.

9 kap. 12 §

Den som

1. lämnar osann uppgift i en handling enligt denna lag som upprättas i elektronisk form, eller

2. i ett ärende enligt denna lag oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet, döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om brottet är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år.

(Jfr 9 kap. 12 § i promemorians förslag.)

I paragrafen, som är ny, har införts straffbestämmelser som omfattar lämnande av vissa osanna uppgifter elektroniskt. Motsvarande straffbestämmelser har föreslagits för bl.a. ekonomiska föreningar (se 16 kap. 1 a §). Frågan har behandlats i avsnitt 5.4.2.

I *första stycket* anges i två punkter olika slag av gärningar för vilka kan följa straff.

Bestämmelsen i *punkten 1* avser osann uppgift som lämnas i en handling enligt stiftelselagen som har upprättats elektroniskt. I stiftelselagen finns bestämmelser om att det ska upprättas olika slag av handlingar, t.ex. styrelseprotokoll (se 2 kap. 13 § stiftelselagen). Att lämna osanna uppgifter i sådana handlingar kan således utgöra brott. Se även författningskommentaren till 16 kap. 1 a § första stycket 1 föreningslagen)

Punkten 2 avser oriktigt bestyrkande av att en elektronisk handling som lämnas i ett ärende enligt stiftelselagen stämmer överens med originalet. Om någon oriktigt intygar att en elektronisk kopia stämmer överens med originalet och åtgärden innebär fara i bevishänseende, utgör det alltså ett brott enligt förevarande bestämmelse. Bestämmelsen gäller oavsett om originalhandlingen är i pappersform eller i elektronisk form (se även författningskommentaren till 16 kap. 1 a § föreningslagen).

Straffansvar förutsätter att gärningen begås uppsåtligen (se 1 kap. 2 § brottsbalken) och att åtgärden innebär fara i bevishänseende. Straffet för brotten är böter eller fängelse i högst sex månader. Om ett brott av det aktuella slaget är att anse som grovt, är – enligt *andra stycket* – straffet i stället fängelse i högst två år. Eftersom fängelse ingår i straffskalan, är

bestämmelserna i brottsbalken om medverkan tillämpliga (se 23 kap. 4 § brottsbalken).

Den föreslagna 16 kap. 1 a § föreningslagen innehåller också en straffbestämmelse om osann försäkran i en elektroniskt upprättad handling. I stiftelseförordningen saknas emellertid bestämmelser om att uppgifter ska bestyrkas genom något slag av försäkran. Någon straffbestämmelse motsvarande den som finns i 16 kap. 1 a § 3 föreningslagen föreslås därför inte i stiftelselagen.

10 kap. 1 §

En stiftelse *ska* vara registrerad om

1. den enligt bokföringslagen (1999:1078) är skyldig att upprätta årsredovisning, eller

2. det följer av de av stiftaren i stiftelseförordnandet meddelade föreskrifterna att den *ska* vara registrerad.

Registreringsmyndighet för en stiftelse är den länsstyrelse som med tillämpning av bestämmelserna i 9 kap. 1 § första stycket *ska* vara tillsynsmyndighet för stiftelsen.

Ett stiftelseregister *ska* föras hos registreringsmyndigheten för registreringar enligt denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer

1. får meddela föreskrifter om avgifter för registrering i stiftelseregistret, och

2. meddelar närmare föreskrifter om ingivning av anmälningar i registreringsärenden.

(Jfr 10 kap. 1 § i promemorians förslag.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om registrering av stiftelser.

I *fjärde stycket* 2 har införts en upplysning om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om ingivning av registreringsanmälningar. Sådana föreskrifter kommer att tas in i stiftelseförordningen.

Övriga ändringar i paragrafen är av redaktionellt slag.

11 kap. 1 §

En insamlingsstiftelse bildas genom att

1. en eller flera stiftare förordnar att pengar, som inflyter efter ett upprop av dem, *ska* som en självständig förmögenhet främja ett bestämt och varaktigt ändamål, och

2. någon åtar sig att ta emot pengarna för förvaltning i enlighet med förordnandet.

Stiftelseförordnandet *ska* vara skriftligt och undertecknat av stiftaren eller stiftarna. *Bestämmelsen i 1 kap. 9 § ska inte tillämpas.*

(Paragrafen saknar motsvarighet i promemorian.)

I paragrafens *andra stycke* regleras formkraven för ett stiftelseförordnande för en insamlingsstiftelse. Det har ansetts att ett stiftelseförordnande även fortsättningsvis bör upprättas i pappersform (se avsnitt 5.4.1 och kommentaren till 1 kap. 3 §). Det har därför införts en ny andra mening som innebär att möjligheten enligt 1 kap. 9 § att underteckna handlingar enligt stiftelselagen med avancerad elektronisk signatur inte gäller i fråga

om ett stiftelseförordnande. Ett sådant förordnande måste därför även i fortsättningen upprättas i pappersform och undertecknas på sedvanligt sätt.

Övriga ändringar i paragrafen är av redaktionellt slag.

11 kap. 2 §

För en insamlingsstiftelse gäller följande bestämmelser i

1 kap. (inledande bestämmelser): 4–5 b §§, 6 § första stycket första meningen och 9 §,

2 kap. (förvaltning): samtliga bestämmelser,

3 kap. (bokföring och årsredovisning m.m.): 1 §,

4 kap. (revision): 1–4 §§, 6 §, 7 § första–fjärde styckena, 8–14 §§, 15 § första och andra styckena samt 16 §,

5 kap. (skadestånd): 1–3 §§, 4 § första–tredje styckena samt 5 §,

6 kap. (ändring m.m. av föreskrifter i ett stiftelseförordnande): samtliga bestämmelser,

7 kap. (likvidation och upplösning): samtliga bestämmelser,

8 kap. (stiftelses firma): samtliga bestämmelser,

9 kap. (tillsyn m.m.): 1–9, 11 och 12 §§, samt

10 kap. (registrering): samtliga bestämmelser.

En insamlingsstiftelses namn *ska* innehålla ordet insamlingsstiftelse.

En insamlingsstiftelse är upplöst om den har saknat tillgångar under en sammanhängande tid av två år.

Bestämmelserna i 1 kap. 5–5 b §§, 6 § första stycket, 2–10 kap. samt andra stycket i denna paragraf gäller inte i fråga om insamlingsstiftelser vilkas tillgångar enligt stiftelseförordnandet får användas endast till förmån för bestämda fysiska personer.

(Jfr 11 kap. 2 § i promemorians förslag.)

I paragrafen anges vilka bestämmelser i stiftelselagen som gäller för insamlingsstiftelser.

I *första stycket* har angetts att den föreslagna 1 kap. 9 § gäller även för insamlingsstiftelser. Ändringen innebär att de handlingar som enligt stiftelselagen ska upprättas för en insamlingsstiftelse, t.ex. en revisionsberättelse, får undertecknas med avancerad elektronisk signatur. Detta gäller dock bara ”om inte annat anges”. Av 11 kap. 1 § följer att stiftelseförordnandet fortfarande måste upprättas i sedvanlig skriftlig form.

I första stycket har även angetts att 9 kap. 12 § gäller för insamlingsstiftelser. Det innebär att den föreslagna straffbestämmelsen avseende lämnande av vissa osanna uppgifter elektroniskt ska tillämpas även ifråga om insamlingsstiftelser.

I paragrafen har även gjorts en ändring av redaktionellt slag.

11 kap. 4 §

För en kollektivavtalsstiftelse gäller följande bestämmelser i

1 kap. (inledande bestämmelser): 4–5 b §§, 6 § första stycket första meningen och 9 §,

2 kap. (förvaltning): samtliga bestämmelser,

3 kap. (bokföring och årsredovisning m.m.): 1 §,

4 kap. (revision): 1–4 §§, 6 §, 7 § första–tredje styckena och 8–16 §§,

5 kap. (skadestånd): 1–3 §§, 4 § första stycket 1–4, andra och tredje styckena och 5 §,

6 kap. (ändring m.m. av föreskrifter i ett stiftelseförordnande): samtliga bestämmelser,

7 kap. (likvidation och upplösning): samtliga bestämmelser,

8 kap. (stiftelses firma): samtliga bestämmelser,

9 kap. (tillsyn m.m.): 1 och 2 §§, 3 § andra stycket, 5 § första stycket 1, 6 § första och andra styckena, 7 och 8 §§, 10 § andra stycket och 11 och 12 §§, samt

10 kap. (registrering): samtliga bestämmelser.

Utan hinder av bestämmelserna i 6 kap. får stiftarna och stiftelsen genom skriftlig överenskommelse ändra eller upphäva stiftelseförordnandet. Vad som anges i 2–10 kap. om föreskrifter i ett stiftelseförordnande *ska* i fråga om en kollektivavtalsstiftelse gälla även föreskrifter för stiftelsen som har meddelats genom en sådan överenskommelse.

En kollektivavtalsstiftelses namn *ska* innehålla ordet kollektivavtalsstiftelse.

Vid tillämpning av 4 kap. 15 § *ska* en kollektivavtalsstiftelse behandlas som en sådan stiftelse som avses i 9 kap. 10 § första stycket.

En kollektivavtalsstiftelse är upplöst om den har saknat tillgångar under en sammanhängande tid av två år.

(Jfr 11 kap. 4 § i promemorians förslag.)

I paragrafen regleras vilka bestämmelser i stiftelselagen som gäller för kollektivavtalsstiftelser. Ändringarna i *första stycket* innebär att också 1 kap. 9 § och 9 kap. 12 § *ska* gälla för kollektivavtalsstiftelser (jfr 2 §).

Övriga ändringar i paragrafen är av redaktionellt slag.

8.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

31 §

Tillsynsmyndighet är länsstyrelsen i det län där arbetsgivaren har sitt hemvist.

Styrelsen för en pensions- eller personalstiftelse *ska* anmäla stiftelsen för tillsyn senast sex månader efter det att styrelsen har tagit emot sitt uppdrag. En pensionsstiftelse som avses i 9 a § första stycket *ska* dock anmälas för tillsyn genast efter det att uppdraget har tagits emot.

Anmälan enligt andra stycket *ska* innehålla uppgift om stiftelsens postadress och telefon samt om styrelseledamöternas namn, personnummer, bostadsadress, postadress och telefon. Till anmälan *ska* fogas *en* bestyrkt kopia av de handlingar som arbetsgivaren upprättat avseende stiftelsen samt, om möjligt, uppgift om storleken och *arten* av stiftelsens förmögenhet. När en ändring har inträtt i något förhållande som tidigare har anmälts, *ska* detta genast anmälas till tillsynsmyndigheten.

När en pensionsstiftelses verksamhet når den omfattning som anges i 9 a § första stycket, *ska* dess styrelse genast göra en anmälan till tillsynsmyndigheten. Detsamma gäller när en pensionsstiftelse har beslutat att tillämpa de bestämmelser som anges i nämnda stycke.

Finansinspektionen får, om det finns särskilda skäl, efter ansökan från en pensionsstiftelse vars verksamhet inte längre har den omfattning som anges i 9 a § första stycket eller som inte längre vill tillämpa dessa bestämmelser i enlighet med vad som anges i 9 a § andra stycket besluta att stiftelsen inte längre *ska* tillämpa de regler som anges i det förstnämnda stycket.

Tillsynsmyndigheten *ska* föra ett register över anmälda stiftelser.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer

1. får meddela föreskrifter om avgifter för tillsyn och registrering enligt denna lag, och

2. meddelar närmare föreskrifter om ingivning av anmälningar i registreringsärenden.

Tillsynsmyndigheten ska underrätta Finansinspektionen om en anmälan enligt andra stycket andra meningen eller fjärde stycket. Finansinspektionen ska underrätta tillsynsmyndigheten om en ansökan enligt femte stycket och om det beslut som inspektionen fattar med anledning av en sådan ansökan.

(Jfr 31 § i promemorians förslag.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillsyn över och registrering av pensionsstiftelser.

Punkten 1 i *sjunde stycket* innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om avgifter. Det har gjorts en redaktionell ändring i bestämmelsen i syfte att tydliggöra att den utgör ett verkligt bemyndigande och inte endast en erinran om den föreskriftsrätt som regeringen har enligt 8 kap. 13 § regeringsformen. Vidare har det i punkten 2 införts en upplysning om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har möjlighet att meddela föreskrifter om ingivning av anmälningar i registreringsärenden.

Övriga ändringar i paragrafen är av redaktionellt slag.

37 §

Den som i ett ärende enligt denna lag oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader. Om brottet är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år.

(Jfr 32 a § i promemorians förslag.)

I paragrafen, som är ny, har införts en straffbestämmelse. Bestämmelsen är tillämplig om någon oriktigt bestyrker att en elektronisk handling som lämnas i ett ärende enligt lagen om tryggande av pensionsutfästelse m.m. överensstämmer med originalet. En förutsättning för straffansvar är att gärningen begås uppsåtligen och att åtgärden innebär fara i bevishänseende.

Bestämmelsen ska ses mot bakgrund av att det i lagen om tryggande av pensionsutfästelse m.m. finns bestämmelser om att pensions- och personalstiftelser ska anmälas för registrering (se 31 § lagen om tryggande av pensionsutfästelse m.m.). Avsikten är att det i stiftelseförordningen ska införas bestämmelser som möjliggör att det i samband med en sådan anmälan ges in elektroniska kopior av originalhandlingar (se avsnitt 5.4.1). Om någon i ett ärende om registrering av en pensions- eller personalstiftelse oriktigt intygar att en elektronisk kopia stämmer överens med originalet och åtgärden innebär fara i bevishänseende, kommer detta alltså att utgöra brott enligt förevarande paragraf (se avsnitt 5.4.2, även författningskommentaren till förslaget till 16 kap. 1 a § första stycket 2 föreningslagen).

Straffet för brottet är böter eller fängelse i högst sex månader. Om brottet är att anse som grovt, är straffet i stället fängelse i högst två år.

Eftersom fängelse ingår i straffskalan, är brottsbalkens bestämmelser om medverkan tillämpliga (se 23 kap. 4 § brottsbalken).

8.7 Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

30 kap. 2 §

Den som

1. lämnar osann uppgift i ett sådant intyg eller sådan annan *handling* enligt denna lag som upprättas i elektronisk form,

2. i ett ärende enligt denna lag oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet, eller

3. lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen i en försäkran som enligt *förordning som ansluter till denna lag* lämnas på heder och samvete och som upprättas i elektronisk form,

döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Det som sägs i första stycket gäller också den som begär en sådan gärning som avses i första stycket 3 av grov oaktsamhet.

Om brott som avses i första stycket är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år.

(Paragrafen saknar motsvarighet i promemorian.)

Paragrafen innehåller straffbestämmelser.

Ändringen i *första stycket* 1 innebär att ordet ”urkund” byts ut mot ordet ”handling”. Eftersom det anses osäkert om begreppet ”urkund” i straffrättsliga sammanhang omfattar även handlingar som upprättas i elektronisk form (se avsnitt 5.2.6), har det ansetts att begreppet inte bör användas i en bestämmelse som handlar om just handlingar i elektronisk form.

Ändringen i punkten 3 innebär en anpassning till den terminologi som används i bl.a. 16 kap. 1 a § föreningslagen. Någon ändring i sak är inte avsedd. Med ”förordning som ansluter till denna lag” avses alltså aktiebolagsförordningen.

8.8 Förslaget till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)

Inledning

Årsredovisningslagen innehåller bestämmelser om upprättande och offentliggörande av årsredovisning, koncernredovisning och delårsrapport. I lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (som är tillämplig på bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag, kreditmarknadsföreningar, institut för elektroniska pengar, Sveriges allmänna hypoteksbank och Svenska skeppshypotekskassan) och i lagen om årsredovisning i försäkringsföretag (som är tillämplig på försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag och understödsföreningar) finns hänvisningar till årsredovisningslagens bestämmelser.

Den 1 juli 2006 infördes det i årsredovisningslagen bestämmelser om att årsredovisning som avser aktiebolag får undertecknas med avancerad elektronisk signatur och ges in till registreringsmyndigheten i elektronisk form (se prop. 2005/06:135, SFS 2006:871). Till följd av hänvisningar till årsredovisningslagen gäller dessa bestämmelser för bl.a. kreditmarknadsbolag och bankaktiebolag (se prop. 2005/06:135 s. 59).

De förslag till ändringar i årsredovisningslagen som lämnas i denna lagrådsremiss om att det i andra företag än aktiebolag ska vara möjligt att underteckna årsredovisningen med elektronisk signatur och ge in den på elektronisk väg kommer inte bara att få betydelse för de företag som omfattas av årsredovisningslagen och uttryckligen omnämns i 8 kap. 3 § i den lagen. Till följd av de hänvisningar till årsredovisningslagen som finns i 8 kap. 1 § andra stycket lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) får de även betydelse för kreditmarknadsföreningar och vissa andra företag som omfattas av den lagen.

2 kap. 5 §

Årsredovisningen *ska upprättas i vanlig läsbar form eller i elektronisk form. Den ska avfattas på svenska.*

(Jfr 2 kap. 5 § i promemorians förslag.)

I paragrafen regleras formen för upprättande av årsredovisning. Begreppet ”vanlig läsbar form” innebär ett krav på pappersform (se prop. 1995/96:10 del II s. 186). Enligt paragrafens hittills gällande lydelse får årsredovisningen för ett aktiebolag upprättas i elektronisk form (se prop. 2005/06:135 s. 59 och 60). Den föreslagna nya lydelsen innebär att årsredovisningen för alla slag av företag som omfattas av lagen (jfr 1 kap. 2 § årsredovisningslagen) får upprättas i elektronisk form. Eftersom bestämmelserna om koncernredovisning i 7 kap. 7 § hänvisar till 2 kap. 5 §, medför ändringen också att koncernredovisningar för alla slag av företag som omfattas av lagen får upprättas i elektronisk form. Till följd av den hänvisning till 2 kap. 5 § årsredovisningslagen som finns i 2 kap. 2 § ÅRKL (jfr 7 kap. 4 § första stycket 1 samma lag) får ändringen även betydelse för företag som omfattas av den lagen.

Frågan har behandlats i avsnitt 5.7.

2 kap. 7 §

I aktiebolag, ekonomiska föreningar och andra företag, som företräds av en styrelse, *ska* årsredovisningen skrivas under av samtliga styrelseledamöter. Om en verkställande direktör är utsedd, *ska* även denne skriva under årsredovisningen.

I handelsbolag *ska* årsredovisningen skrivas under av samtliga obegränsat ansvariga delägare.

I stiftelser med anknuten förvaltning *ska* årsredovisningen skrivas under av förvaltaren eller, om ett handelsbolag är stiftelsens förvaltare, av samtliga bolagsmän som företräder bolaget.

I övriga företag *ska* årsredovisningen skrivas under av den redovisningsskyldige eller dennes ställföreträdare.

Om årsredovisningen upprättas i elektronisk form, ska den under-tecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

Om någon av dem som undertecknar årsredovisningen har anmält en avvikande mening, ska yttrandet fogas till redovisningen. I fall som avses i första stycket gäller detta dock endast om den avvikande meningen har antecknats till styrelsens protokoll.

Årsredovisningen ska innehålla uppgift om den dag då den undertecknades.

(Jfr 2 kap. 7 § i promemorians förslag.)

Paragrafen innehåller bl.a. regler om undertecknande av årsredovisningen. Frågor om undertecknande med avancerad elektronisk signatur har behandlats i avsnitt 5.7.

I *första stycket* har hittills föreskrivits att årsredovisningen för ett aktiebolag får undertecknas med avancerad elektronisk signatur. Den bestämmelsen har tagits bort. I stället har det i *femte stycket* införts en allmän bestämmelse om att en årsredovisning som upprättas i elektronisk form ska undertecknas med avancerad elektronisk signatur. Bestämmelsen gäller för alla företag som omfattas av lagen (jfr 1 kap. 2 §). Även en koncernredovisning som upprättas i elektronisk form ska undertecknas med avancerad elektronisk signatur (se 7 kap. 7 §).

Till följd av den hänvisning till 2 kap. 5 § årsredovisningslagen som finns i 2 kap. 2 § ÅRKL (jfr 7 kap. 4 § första stycket 1 samma lag) får ändringen även betydelse för företag som omfattas av den lagen.

Övriga ändringar i paragrafen är av redaktionellt slag.

7 kap. 2 §

Ett moderföretag som är dotterföretag behöver inte upprätta koncernredovisning, om

1. företaget och dess samtliga dotterföretag omfattas av en koncernredovisning som upprättas av ett överordnat moderföretag, och

2. det överordnade moderföretagets koncernredovisning har upprättats och reviderats enligt lagstiftning som har tillkommit i enlighet med Europeiska gemenskapernas direktiv av den 13 juni 1983 om sammanställd redovisning (83/349/EEG) eller på likvärdigt sätt.

Första stycket gäller även om något dotterföretag av skäl som anges i 5 § andra eller tredje stycket inte omfattas av den upprättade koncernredovisningen.

Ett moderföretag som med stöd av första stycket inte självt har upprättat någon koncernredovisning ska ge in det överordnade moderföretagets koncernredovisning och koncernrevisionsberättelse till registreringsmyndigheten enligt bestämmelserna i 8 kap. 3-3 c §§. Registreringsmyndigheten ska på det sätt som anges i 8 kap. 4 § kungöra att handlingarna har getts in. Om handlingarna inte är avfattade på svenska, får registreringsmyndigheten förelägga moderföretaget att ge in en bestyrkt översättning till svenska. Sådant föreläggande ska utfärdas om någon begär det. Om moderföretaget, i fall det hade upprättat en koncernredovisning, enligt 8 kap. 3 och 16 §§ inte skulle ha varit skyldigt att ge in denna och koncernrevisionsberättelsen till registreringsmyndigheten, ska vad som i nämnda paragrafer sägs om att handlingarna ska hållas tillgängliga i stället tillämpas på det överordnade moderföretagets koncernredovisning och koncernrevisionsberättelse.

Första stycket gäller inte,

1. om delägare som har en kapitalandel i moderföretaget på minst tio procent senast sex månader före räkenskapsårets utgång hos moderföretagets styrelse eller motsvarande ledningsorgan har krävt att koncernredovisning *ska* upprättas, eller

2. om andelarna i moderföretaget eller skuldebrev som moderföretaget har utfärdat är upptagna till handel på en reglerad marknad.

Den som enligt första stycket inte upprättar någon koncernredovisning *ska* upplysa om detta i en not till årsredovisningen samt lämna uppgift om namn, organisationsnummer eller, i förekommande fall, personnummer samt säte för det överordnade moderföretag som upprättar den i stycket nämnda koncernredovisningen.

(Paragrafen saknar motsvarighet i promemorian.)

Paragrafen innehåller vissa undantag från när moderföretag *ska* upprätta koncernredovisning. Förutsättningarna för att koncernredovisning inte *ska* behöva upprättas anges i första och andra styckena.

Ändringen i *tredje stycket* är en följd av att bestämmelserna i 8 kap. 3 b § har flyttats till 8 kap. 3 c § samtidigt som en ny 8 kap. 3 b § har tillkommit.

Övriga ändringar i paragrafen är av redaktionellt slag.

8 kap. 3 §

Den skyldighet att offentliggöra årsredovisningen som följer av 6 kap. 2 § bokföringslagen (1999:1078) *ska* fullgöras på följande sätt. På samma sätt *ska* även revisionsberättelsen offentliggöras.

1. Aktiebolag

Bestyrkta kopior av handlingarna *ska* ha kommit in till registreringsmyndigheten inom en månad efter det att bolagsstämman fastställde balansräkningen och resultaträkningen.

På kopian av årsredovisningen *ska* en styrelseledamot eller den verkställande direktören teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts. Uppgift *ska* också lämnas om fastställsedagen. Beviset *ska* även innehålla uppgift om bolagsstämmans beslut beträffande bolagets vinst eller förlust.

2. Ekonomiska föreningar

Kopior av handlingarna *ska* hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från en månad efter det att föreningsstämman fastställde balansräkningen och resultaträkningen. Efter särskilt föreläggande av registreringsmyndigheten *ska* bestyrkta kopior av handlingarna ges in dit. Sådant föreläggande *ska* utfärdas när någon begär det. Föreningar som enligt 1 kap. 3 § utgör större företag och föreningar som är moderföretag i koncerner som enligt samma paragraf utgör större koncerner är skyldiga att ge in handlingarna till registreringsmyndigheten även om något föreläggande inte har utfärdats. Handlingarna *ska* i dessa fall ha kommit in till myndigheten inom en månad från fastställelsebeslutet.

På kopian av årsredovisningen *ska* en styrelseledamot eller den verkställande direktören teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts. Uppgift *ska* också lämnas om fastställsedagen. Beviset *ska* även innehålla föreningsstämmans beslut beträffande föreningens vinst eller förlust.

3. Handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare

Kopior av handlingarna *ska* ha kommit in till registreringsmyndigheten inom sex månader efter räkenskapsårets utgång.

4. Stiftelser

Kopior av handlingarna *ska* ha kommit in till registreringsmyndigheten inom sex månader efter räkenskapsårets utgång. Beträffande kollektivavtalsstiftelser samt stiftelser som avses i 9 kap. 10 § första stycket stiftelselagen (1994:1220) gäller i stället att bestyrkta kopior *ska* hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från sex månader efter räkenskapsårets utgång.

5. Övriga företag

Kopior av handlingarna *ska* hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från sex månader efter räkenskapsårets utgång. Efter särskilt föreläggande av registreringsmyndigheten *ska* bestyrkta kopior av handlingarna ges in dit. Sådant föreläggande *ska* utfärdas när någon begär det. Större företag och moderföretag i större koncerner är skyldiga att ge in handlingarna till registreringsmyndigheten även om något föreläggande inte har meddelats. Handlingarna *ska* i dessa fall ha kommit in till myndigheten inom sex månader från räkenskapsårets utgång.

Med en bestyrkt kopia jämställs vid tillämpningen av denna lag ett elektroniskt original.

(Jfr 8 kap. 3 § i promemorians förslag.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om offentliggörande av årsredovisning och revisionsberättelse.

Av *första stycket* framgår att den skyldighet att offentliggöra årsredovisningen som följer av bestämmelser i bokföringslagen i vissa fall ska fullgöras på så sätt att ”bestyrkta kopior” av årsredovisningshandlingarna ska ges in till registreringsmyndigheten. Lagens utgångspunkt är alltså att själva originalet av årsredovisningen inte ska ges in. Det är också på de bestyrkta kopiorna som i förekommande fall s.k. fastställelseintyg ska tecknas. I fråga om aktiebolag har i paragrafens hittills gällande lydelse angetts att med bestyrkt kopia jämställs elektroniskt original. Avsikten med den bestämmelsen är att en årsredovisning eller en revisionsberättelse i ett aktiebolag som har upprättats i elektronisk form och undertecknats med avancerad elektronisk signatur ska kunna ges in till Bolagsverket som elektroniskt original utan något särskilt bestyrkande (jfr prop. 2005/06:135 s. 62 och 63).

Lagrådsremissens förslag innebär att det i 2 kap. 5 och 7 §§ införs bestämmelser om att årsredovisningen i alla företag som omfattas av årsredovisningslagen får upprättas elektroniskt och att den i så fall ska undertecknas med avancerad elektronisk signatur. Av aktiebolagslagen följer att en revisionsberättelse får undertecknas med avancerad elektronisk signatur; något hinder mot att upprätta den i elektronisk form finns alltså inte (se 9 kap. 29 § andra stycket aktiebolagslagen jämförd med 1 kap. 13 § samma lag). Lagrådsremissens förslag innebär att detsamma ska gälla revisionsberättelser som avser ekonomiska föreningar eller företag som omfattas av revisionslagen (se 1 kap. 7 § föreningslagen och 2 a § revisionslagen). Avsikten är att en årsredovisning och en revisionsberättelse som har undertecknats med avancerad elektronisk signatur i alla företag som omfattas av lagen ska kunna ges in till Bolagsverket som elektroniskt original och utan att vara bestyrkt. Den bestämmelse som hittills har funnits i *första stycket 1* – och som enbart har gällt för aktiebolag – om att elektroniska original ska jämföras med bestyrkt kopia har därför tagits bort. I stället har det i ett nytt *andra stycke* angetts att vid ingivning av årsredovisning till registreringsmyndighet ska elektroniskt original jämföras med kopia. Bestämmelsen gäller för alla företag

som omfattas av lagen. Det innebär att en årsredovisning eller revisionsberättelse som har upprättats i elektronisk form och har undertecknats med avancerad elektronisk signatur får ges in utan bestyrkande.

Övriga ändringar i paragrafen är av redaktionellt slag.

8 kap. 3 a §

Handlingar som avses i 3 § får överföras elektroniskt till registreringsmyndigheten.

Ett bevis om fastställelse enligt 3 § första stycket 1 eller 2 får undertecknas med en elektronisk signatur.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *meddelar närmare föreskrifter om*

1. *elektronisk överföring till registreringsmyndigheten av sådana handlingar som avses i 3 §,*
2. *bestyrkande av att en elektronisk kopia överensstämmer med originalet, och*
3. *den elektroniska signaturen enligt andra stycket.*

(Jfr 8 kap. 3 a § i promemorians förslag.)

Paragrafen har i sin hittills gällande lydelse innehållit bestämmelser som har möjliggjort elektronisk överföring av redovisnings- och revisionshandlingar avseende aktiebolag till Bolagsverket (se prop. 2005/06:136 s. 63–65). I *första stycket* har den hittillsvarande begränsningen av paragrafens tillämpningsområde till aktiebolag tagits bort. Ändringen innebär att handlingarna i alla slag av företag som omfattas av lagen får överföras elektroniskt till Bolagsverket. Frågan har behandlats i avsnitt 5.7.

Tredje stycket innehåller en informationsbestämmelse om de möjligheter som regeringen, eller den myndighet som regeringen utser, har att meddela verkställighetsföreskrifter om formerna för den elektroniska ingivningen. Motsvarande information har hittills lämnats på olika ställen i paragrafen. En i allt väsentligt motsvarande bestämmelse föreslogs i lagrådsremissen Elektronisk ingivning för vissa finansiella företag, m.m. Lagrådet hade i det lagstifningsärendet synpunkter på utformningen av bestämmelsen. Lagrådet menade att det helst borde framgå var föreskrifterna fanns, om detta var praktiskt möjligt, och föreslog att bestämmelsen skulle utformas enligt mönstret ”Närmare bestämmelser om... finns i förordning eller i myndighets föreskrifter” (se prop. 2007/08:35 s. 128 f.). Regeringen påpekade för sin del att utformningen av bestämmelsen följde det mönster som i flera fall tidigare hade tillämpats för att upplysa om att lagbestämmelser avsågs kompletteras med verkställighetsföreskrifter. Det kunde, sades det, i och för sig finnas anledning att överväga hur informationsbestämmelser av detta slag rent allmänt borde utformas. Det bedömdes emellertid inte ändamålsenligt att i ett enskilda fall avvika från det tidigare mönstret (se prop. 2007/08:35 s.74 f.). Förevarande förslag bygger på samma uppfattning.

Straffbestämmelserna har av redaktionella skäl flyttats till en ny 3 b §.

8 kap. 3 b §

Den som lämnar osann uppgift i ett sådant bevis om fastställelse enligt 3 § första stycket 1 eller 2 som upprättats i elektronisk form döms, om

åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader. Detsamma gäller den som, i fråga om handling som avses i 3 §, oriktigt intygar att en elektronisk kopia överensstämmer med originalet och åtgärden innebär fara i bevishänseende.

Om brott som avses i första stycket är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år.

(Jfr 8 kap. 3 a § i promemorians förslag.)

I 8 kap. 3 b § i dess nuvarande lydelse regleras registrering av årsredovisningar och revisionsberättelser i aktiebolagsregistret. Denna bestämmelse har flyttats till en ny 8 kap. 3 c §.

I sin nya lydelse innehåller paragrafen straffbestämmelser om *dels* lämnandet av osanna uppgifter i fastställelsebevis som har upprättats elektroniskt, *dels* oriktigt bestyrkande av en elektronisk handlings överensstämmelse med originalet. Motsvarande bestämmelser har hittills funnits i 8 kap. 3 a §. Ändringen innebär en anpassning till den systematik som används i förslagen i prop. 2007/08:35. Någon ändring i sak är inte avsedd.

9 kap. 1 §

Ett företag som enligt 1 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller 1 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag är skyldigt att upprätta concernredovisning, *ska* minst en gång under ett räkenskapsår som omfattar mer än tio månader lämna en särskild redovisning (delårsrapport).

Delårsrapporten *ska* upprättas för en period mellan räkenskapsårets början och delårsperiodens utgång. Minst en delårsrapport *ska*, om inte något annat följer av 16 kap. 6 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret. I 16 kap. lagen om värdepappersmarknaden finns ytterligare bestämmelser om vilka företag som *ska* lämna delårsrapport.

Delårsrapporten ska upprättas i vanlig läsbar form *eller* i elektronisk form. *Den ska avfattas på svenska.*

(Jfr 9 kap. 1 § i promemorians förslag.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om skyldighet för vissa företag att upprätta delårsrapport.

Tredje stycket har hittills innehållit bestämmelser om att delårsrapporter ska upprättas i vanlig läsbar form, dvs. i pappersform, eller, i aktiebolag, i elektronisk form. Ändringen i andra meningen innebär att det i alla slag av företag som omfattas av lagen är tillåtet att upprätta en delårsrapport i elektronisk form. Till följd av den hänvisning till paragrafen som finns i 9 kap. 2 § ÅRKL får ändringen betydelse även för företag som omfattas av den lagen.

Övriga ändringar i paragrafen är av redaktionellt slag.

9 kap. 2 §

Delårsrapporten *ska* hållas tillgänglig hos företaget för var och en som vill ta del av den. En kopia *ska* genast sändas till en sådan aktieägare, bolagsman eller medlem som begär det och uppger sin postadress. En delårsrapport som avses i 1 § andra stycket andra meningen och en del-

årsrapport som avses i 16 kap. 6 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden *ska* senast två månader efter rapportperiodens utgång lämnas till registreringsmyndigheten i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. 3-3 c §§. Om delårsrapporten inte lämnas till registreringsmyndigheten i rätt tid, tillämpas 8 kap. 13 §.

Ytterligare bestämmelser om offentliggörande av delårsrapporter finns i 17 kap. lagen om värdepappersmarknaden, för sådana företag som är skyldiga att upprätta delårsrapport enligt den lagen.

(Paragrafen saknar motsvarighet i promemorians förslag.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om offentliggörande av delårsrapporter. Ändringen i *första stycket* tredje meningen är av samma slag som ändringen i 7 kap. 2 §. Till följd av den hänvisning till paragrafen som finns i 9 kap. 2 § ÅRKL får ändringen betydelse även för företag som omfattas av den lagen.

8.9 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

2 kap. 2 §

Följande bestämmelser om årsredovisningens innehåll i 2 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *ska* tillämpas:

- 1 § om årsredovisningens delar,
- 2 § om överskådlighet och god redovisningssed,
- 3 § om rättvisande bild,
- 4 § om andra grundläggande redovisningsprinciper,
- 5 § om *form* och *språk*,
- 6 § om valuta, samt
- 7 § första och *femte-sjunde* styckena om årsredovisningens undertecknande.

(Jfr 2 kap. 2 § i promemorians förslag.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om årsredovisning i företag som omfattas av ÅRKL. Bestämmelserna har utformats som hänvisningar till bestämmelser i årsredovisningslagen. De ändringar som enligt förslaget görs i den lagen får därmed betydelse även för företag som omfattas av ÅRKL.

Ändringarna i paragrafen är föranledda *dels* av att rubriken närmast före 2 kap. 5 § årsredovisningslagen har ändrats, *dels* av att det i 2 kap. 7 § samma lag har tillkommit ett nytt sjätte stycke. I paragrafen har även gjorts en ändring av redaktionellt slag.

8.10 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

2 kap. 2 §

Följande bestämmelser om årsredovisningens innehåll i 2 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *ska* tillämpas:

- 1 § första stycket om årsredovisningens delar,
- 2 § om överskådlighet och god redovisningssed,

3 § om rättvisande bild,
4 § om andra grundläggande redovisningsprinciper,
5 § om *form* och *språk*,
6 § om valuta, samt
7 § första och *femte–sjunde* styckena om årsredovisningens undertecknande.

(Jfr 2 kap. 2 § i promemorians förslag.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om årsredovisning i företag som omfattas av lagen om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL). Bestämmelserna har utformats som hänvisningar till bestämmelser i 2 kap. årsredovisningslagen. De ändringar som görs där får därmed betydelse även för företag som omfattas av ÅRFL.

I paragrafen har gjorts samma slag av ändringar som i 2 kap. 2 § ÅRKL.

8.11 Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

13 §

Verkställande direktören *ska* varje år till registreringsmyndigheten ge in en bestyrkt kopia av

1. filialens redovisningshandlingar och revisionsberättelse för det senaste räkenskapsåret,

2. motsvarande handlingar för företaget i dess helhet, om de gjorts offentliga i företagets hemland.

Första stycket 1 gäller inte, om företaget lyder under lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och

1. har en rättslig form som är jämförbar med aktiebolaget,

2. är ett kreditinstitut eller värdepappersbolag av motsvarande slag som de företag som omfattas av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag,

3. är ett försäkringsföretag av motsvarande slag som de företag som omfattas av lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, eller

4. är ett europakooperativ.

Handlingar som avses i första stycket *ska* ges in inom tre månader efter det att det utländska företagets redovisningshandlingar och revisionsberättelse *lades* fram för företagets delägare, dock senast sju månader från det att filialens räkenskapsår *gick ut*. Handlingarna *ska* vara upprättade på eller översatta till svenska.

Med en bestyrkt kopia jämställs vid tillämpningen av denna lag ett elektroniskt original.

(Paragrafen saknar motsvarighet i promemorian.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om ingivande till registreringsmyndigheten av kopior av filialens redovisningshandlingar. Lagens utgångspunkt är alltså att själva originalen inte behöver ges in.

För en filials bokföring och revision gäller i tillämpliga delar detsamma som gäller för ett svenskt företag av motsvarande slag (se 14 §). Det har föreslagits att såväl årsredovisningar (se 2 kap. 5 och 7 §§ årsredovisningslagen) som revisionsberättelser (se 2 a § revisionslagen) ska kunna upprättas elektroniskt och undertecknas med avancerad elektro-

nisk signatur. Av det nya *tredje stycket* framgår att ett elektroniskt original ska jämföras med en bestyrkt kopia. Det innebär att en årsredovisning eller en revisionsberättelse som har upprättats i elektronisk form och som har undertecknats med avancerad elektronisk signatur får ges in utan bestyrkande. Bestämmelsen är utformad med 8 kap. 3 § årsredovisningslagen som förebild.

Även ändringar av redaktionellt slag har gjorts.

13 a §

Handlingar som avses i 13 § får överföras elektroniskt till registreringsmyndigheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om

1. elektronisk överföring till registreringsmyndigheten av sådana handlingar som avses i 13 §, och

2. bestyrkande av att en elektronisk kopia överensstämmer med originalet.

(Jfr 13 a § i promemorians förslag.)

I paragrafen, som är ny, har införts bestämmelser om elektronisk överföring av redovisningshandlingar avseende filialer till Bolagsverket. Bestämmelsen har utformats med reglerna om elektronisk överföring av årsredovisningshandlingar enligt årsredovisningslagen som förebild (se 8 kap. 3 a § årsredovisningslagen).

Enligt filiallagen ska den verkställande direktören varje år till Bolagsverket ge in bestyrkta kopior av filialens redovisningshandlingar och revisionsberättelse samt motsvarande handlingar för företaget i dess helhet, om dessa har gjorts offentliga i företagets hemland. Vissa filialer är dock undantagna från detta krav (se 13 § filiallagen). Enligt *första stycket* får sådana handlingarna ges in elektroniskt.

Av *andra stycket* 1 framgår att föreskrifter om ingivandet av handlingar enligt 13 § filiallagen meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Bestämmelsen omfattar samtliga handlingar som enligt 13 § ska ges in till Bolagsverket, dvs. både redovisningshandlingar och revisionsberättelse. Avsikten är att Bolagsverket ska få meddela föreskrifter om ingivning av handlingarna. En motsvarande bestämmelse finns i 8 kap. 3 a § tredje stycket 1 i årsredovisningslagen.

Andra stycket 2 innehåller en upplysning om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om bestyrkande av elektroniska kopior. En motsvarande bestämmelse finns i 8 kap. 3 a § tredje stycket 2 årsredovisningslagen.

29 a §

Den som

1. i ett ärende enligt denna lag oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet, eller

2. lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen i en försäkran som enligt förordning som ansluter till denna lag lämnas på heder och samvete och som upprättas i elektronisk form,

döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Det som sägs i första stycket gäller också den som begår en sådan gärning som avses i första stycket 2 av grov oaktsamhet.

Om brott som avses i första stycket är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år.

(Jfr 29 a § i promemorians förslag.)

Paragrafen, som är ny, innehåller straffbestämmelser. Dessa avser dels oriktigt bestyrkande av att en elektronisk handling som lämnas i ett ärende enligt filiallagen stämmer överens med originalet, dels osann uppgift eller förtigande av sanningen i en försäkran som enligt förordning som ansluter till filiallagen – dvs. förordningen om utländska filialer m.m. – lämnas på heder och samvete och som upprättas i elektronisk form. Motsvarande bestämmelser har föreslagits i föreningslagen (se förslaget till 16 kap. 1 a § föreningslagen). Bestämmelserna är avsedda att ha samma innebörd som bestämmelserna i föreningslagen (se författningskommentaren till 16 kap. 1 a § föreningslagen).

8.12 Förslaget till lag om ändring i bokföringslagen (1999:1078)

6 kap. 4 §

Ett årsbokslut *ska* bestå av en resultaträkning och en balansräkning. Årsbokslutet *ska* upprättas i vanlig läsbar form *eller i elektronisk form*. Beloppen i årsbokslutet *ska* anges i svenska kronor.

När årsbokslutet upprättas, *ska* följande bestämmelser i årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

1 kap. 3 § om vad som avses med andelar och nettoomsättning samt om de tillägg som *ska* göras till nettoomsättningen,

1 kap. 4–6 §§ om koncern- och intresseföretagsdefinitioner,

2 kap. 2 § om överskådlighet och god redovisningssed,

2 kap. 4 § om andra grundläggande redovisningsprinciper,

2 kap. 7 § om undertecknande,

3 kap. 1 och 2 §§ om balans- och resultaträkningarnas innehåll,

3 kap. 3 och 4 §§ om uppställningsformer,

3 kap. 9 § om avsättningar,

3 kap. 13 § första stycket om extraordinära poster,

4 kap. 1 och 2 §§ om vad som är anläggningstillgångar och omsättningstillgångar,

4 kap. 3 § om anskaffningsvärdet för anläggningstillgångar,

4 kap. 4 § om avskrivning av anläggningstillgångar,

4 kap. 5 § om nedskrivning av anläggningstillgångar,

4 kap. 9 § om värdering av omsättningstillgångar,

4 kap. 10 § om värdering av pågående arbeten,

4 kap. 11 § om varulagrets anskaffningsvärde,

4 kap. 12 § om redovisning till bestämd mängd och fast värde,

4 kap. 13 § om omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta, och

4 kap. 15 § om periodisering av vissa belopp vid upptagande av lån.

(Jfr 6 kap. 4 § i promemorians förslag.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om årsbokslut. Ändringen i *första stycket* innebär att det blir möjligt att upprätta ett årsbokslut i elektronisk form. Hänvisningen i andra stycket till 2 kap. 7 § årsredovisningslagen medför att ett årsbokslut som upprättas i elektronisk form måste undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen om kvalificerade elektroniska signaturer. Frågan har behandlats i avsnitt 5.7.

Övriga ändringar i paragrafen är av redaktionellt slag.

6 kap. 10 §

Ett förenklat årsbokslut *ska* bestå av en resultaträkning och en balansräkning. Det *ska* upprättas enligt god redovisningssed och i vanlig läsbar form *eller i elektronisk form*.

I fråga om undertecknande av årsbokslutet gäller 2 kap. 7 § årsredovisningslagen (1995:1554) i tillämpliga delar.

(Jfr 6 kap. 10 § i promemorians förslag.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om förenklat årsbokslut. I paragrafen har gjorts samma ändring som i 4 §. Ändringen innebär att det blir möjligt att upprätta ett förenklat årsbokslut i elektronisk form.

Övriga ändringar i paragrafen är av redaktionellt slag.

8.13 Förslaget till lag om ändring i revisionslagen (1999:1079)

2 a §

En handling enligt denna lag som ska vara undertecknad får undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

(Jfr 27 a § i promemorians förslag.)

Paragrafen, som är ny, behandlar möjligheterna att underteckna handlingar enligt revisionslagen med elektronisk signatur.

Av paragrafen framgår att handlingar enligt revisionslagen som ska vara undertecknade får undertecknas med avancerad elektronisk signatur. Bestämmelsen får framför allt betydelse för de revisionsberättelser som ska upprättas enligt revisionslagen. Dessa kan alltså upprättas elektroniskt och ska då undertecknas med avancerad elektronisk signatur. Vad som avses med en avancerad elektronisk signatur framgår av 2 § lagen om kvalificerad elektronisk signatur.

En motsvarande bestämmelse finns i 1 kap. 13 § aktiebolagslagen och i förslagen till 1 kap. 7 § föreningslagen och 1 kap. 9 § stiftelselagen.

40 a §

Den som lämnar osann uppgift i en handling enligt denna lag som upprättas i elektronisk form döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om brottet är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år.

(Jfr 40 a § i promemorians förslag.)

Paragrafen, som är ny, innehåller en straffbestämmelse som avser osann uppgift i en handling enligt revisionslagen – t.ex. en revisionsberättelse – som upprättas i elektronisk form. Motsvarande bestämmelse har föreslagits i bl.a. föreningslagen (se förslaget till 16 kap. 1 a § föreningslagen). Bestämmelsen är avsedd att ha samma innebörd som bestämmelsen i föreningslagen (se författningskommentaren till 16 kap. 1 a § föreningslagen).

8.14 Förslaget till lag om ändring i handelsregisterlagen (1974:157)

9 §

En ansökan om registrering av ett handelsbolag ska göras av samtliga bolagsmän.

En ansökan om registrering av en ideell förening eller ett registrerat trossamfund ska göras av en ledamot i föreningens eller samfundets styrelse eller motsvarande organ.

En prokura ska registreras på ansökan av huvudmannen. Om huvudmannen är ett handelsbolag, ska ansökan göras av samtliga bolagsmän.

(Jfr 9 § i promemorians förslag.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om vem som kan ansöka om registrering i handelsregistret.

I paragrafens *andra stycke* har hittills föreskrivits att en ansökan om registrering av en ideell förening eller ett registrerat trossamfund ska göras av styrelsen eller av motsvarande organ i samfundet. Eftersom registreringen inte har någon betydelse för den föreningens rättskapacitet, har det dock bedömts tillräckligt att en ledamot i styrelsen eller det motsvarande organet undertecknar ansökan (se avsnitt 5.3). Andra stycket har därför ändrats så att ansökan kan göras av en ensam ledamot. Övriga ändringar i paragrafen är av redaktionellt slag.

15 a §

Om en firmatecknare för ett handelsbolag eller en ideell förening eller en ledamot eller suppleant i styrelsen för en ideell förening har fått näringsförbud ska registreringsmyndigheten avregistrera firmatecknaren, ledamoten eller suppleanten från handelsregistret.

Om en prokurist har fått näringsförbud, ska registreringsmyndigheten avregistrera prokuran från handelsregistret.

Om en enskild näringsidkare, en bolagsman i ett annat handelsbolag än ett kommanditbolag eller en komplementär i ett kommanditbolag har fått näringsförbud, ska registreringsmyndigheten göra en anteckning om näringsförbudet i handelsregistret. En sådan anteckning ska tas bort när näringsförbudet har upphört att gälla.

Vid beslut om tillfälligt näringsförbud ska avregistrering enligt första eller andra stycket eller anteckning enligt tredje stycket ske omedelbart. I övrigt ska avregistrering eller anteckning ske när beslutet om näringsförbud har vunnit laga kraft.

(Jfr 15 a § i promemorians förslag.)

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om registreringsåtgärder som Bolagsverket ska vidta om en person som är registrerad i handelsregistret har fått näringsförbud. Frågan har behandlats i avsnitt 5.9.

Enligt *första stycket* ska Bolagsverket avregistrera vissa personer ur handelsregistret som har fått näringsförbud. Det gäller t.ex. den som är registrerad som firmatecknare för ett handelsbolag. Avregistreringen ska göras självmant.

Om en näringsidkare som har registrerats i handelsregistret har meddelat prokura, får prokuran registreras i registret (se 8 §). En prokurist som meddelas näringsförbud får emellertid inte företräda näringsidkaren (se 6 § första stycket 9 lagen om näringsförbud). I *andra stycket* har därför tagits in en bestämmelse om att en prokura ska avregistreras från handelsregistret, när prokuristen har fått näringsförbud.

Enligt *tredje stycket* ska Bolagsverket självmant i handelsregistret anteckna uppgift om näringsförbud, om näringsförbudet avser en enskild näringsidkare, en bolagsman i ett annat handelsbolag än ett kommanditbolag eller en komplementär i ett kommanditbolag. Anteckningen ska tas bort när näringsförbudet har upphört att gälla.

Vad som sägs i tredje stycket om enskilda näringsidkare ska tillämpas även på i handelsregistret registrerade bolagsmän i ett enkelt bolag (se 2 § tredje stycket). Om en sådan bolagsman får näringsförbud – och därmed enligt 6 § första stycket 1 blir förhindrad att driva näringsverksamhet – ska följaktligen i registret föras in en anteckning om näringsförbudet.

Om en bolagsman som även är registrerad firmatecknare får näringsförbud, ska han eller hon avregistreras som firmatecknare (jfr första stycket) samtidigt som det ska göras en anteckning om att bolagsmannen har näringsförbud.

Uppgift om näringsförbud som avser en kommanditdelägare i ett kommanditbolag ska inte antecknas.

Enligt *fjärde stycket* ska avregistrering eller anteckning av uppgift om näringsförbud ske omedelbart om det har beslutats om tillfälligt näringsförbud (se 10 § lagen om näringsförbud). För det fall ett sådant beslut senare upphävs är det naturligt att Bolagsverket självmant återställer den tidigare avförda registreringen respektive tar bort anteckningen om näringsförbudet (jfr prop. 1993/94:196 s. 210).

Om ett beslut om näringsförbud inte utgör ett beslut om tillfälligt näringsförbud, gäller det inte förrän det har vunnit laga kraft. I sådana fall får avregistrering eller anteckning av uppgift om näringsförbud inte ske förrän beslutet har vunnit laga kraft.

Ett beslut om avregistrering eller anteckning kan överklagas enligt 21 §.

16 §

I firmalagen (1974:156) finns bestämmelser om avregistrering av firma ur handelsregistret sedan dom om hävande av firmaregistrering har vunnit laga kraft.

Om det i en dom som har vunnit laga kraft har förklarats, att registrering inte borde ha skett eller att det beslut som har registrerats är ogiltigt eller att i annat fall ett visst förhållande som har registrerats inte föreligger, ska avregistrering ske.

Om en bolagsman genom dom skilts från rätten att teckna bolagets firma, ska uppgift om detta registreras även om domen inte vunnit laga kraft.

Om en näringsidkare har försatts i konkurs, ska konkursbeslutet registreras i handelsregistret tillsammans med uppgift om vem som har utsetts till konkursförvaltare. Har konkursbeslutet upphävts eller har konkursen avslutats, ska även detta registreras.

Registrering ska också ske när det har meddelats ett beslut om företagsrekonstruktion som avser en näringsidkare. Har beslutet om företagsrekonstruktion upphävts eller har företagsrekonstruktionen upphört, ska även detta registreras.

(Paragrafen saknar motsvarighet i promemorian.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om avregistrering från handelsregistret. Ändringarna är av redaktionellt slag. Första stycket har anpassats till den terminologi som används i motsvarande bestämmelse i aktiebolagslagen (27 kap. 7 §). Vidare har ordet ”avförande” bytts ut mot ”avregistrering”, för att anpassa bestämmelsen till den terminologi som används i 15 a §. Den bestämmelse som lagen hittills har innehållit om domstols skyldighet att underrätta registreringsmyndigheten om dom i mål rörande registrering kommer i stället att tas in i handelsregisterförordningen.

Av fjärde och femte styckena, som har getts en ny redaktionell utformning, framgår att beslut om konkurs och företagsrekonstruktion som avser en i handelsregistret registrerad näringsidkare ska registreras. Någon ändring i sak är inte avsedd. Bestämmelsen om domstolens skyldighet att underrätta registreringsmyndigheten om sådana beslut som ska registreras kommer att tas in i handelsregisterförordningen.

17 §

I följande fall ska registreringsmyndigheten undersöka om en i handelsregistret registrerad näringsidkare fortfarande utövar någon verksamhet:

1. näringsidkaren har under de senaste tio åren inte gett in någon anmälan till registret och det kan antas att han har upphört med sin verksamhet, eller

2. näringsidkaren är ett handelsbolag och antalet registrerade bolagsmän är sedan minst ett år mindre än två och någon uppgift om likvidation har inte registrerats.

Undersökningen enligt första stycket ska ske genom att registreringsmyndigheten skickar ett brev till den adress som finns registrerad för näringsidkaren i registret samt genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar.

Om det ännu två månader efter kungörandet i Post- och Inrikes Tidningar inte framgår att verksamheten fortfarande utövas eller att näringsidkaren avser att återuppta den, ska registreringsmyndigheten genast avregistrera näringsidkaren från registret. I fall som avses i första stycket 2 ska näringsidkaren dock inte avregistreras, om antalet registrerade bolagsmän åter uppgår till två eller flera eller uppgift om likvidation har registrerats.

(Paragrafen saknar motsvarighet i promemorian.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om när registreringsmyndigheten ska undersöka om en registrerad näringsidkare fortfarande utövar verksamhet.

Ändringarna i *tredje stycket* innebär att orden ”avföra” och ”avföras” byts ut mot ”avregistrera” respektive ”avregistreras”. Detta är en anpassning till den terminologi som används i den föreslagna 15 a §.

Också övriga ändringar i paragrafen är av redaktionellt slag.

18 §

Registrering eller *avregistrering* ska genom registreringsmyndighetens försorg utan dröjsmål kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Registrering eller *avregistrering* som sker efter anmälan av rätten behöver inte kungöras.

En kungörelse som avser ändring i ett förhållande som tidigare *har förts in* i registret ska endast ange ändringens art.

(Paragrafen saknar motsvarighet i promemorian.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om kungörelser med anledning av registrering eller avregistrering.

Ändringen i *första stycket* innebär att ordet ”avförande” byts ut mot ”avregistrering”. Detta är en anpassning till den terminologi som används i den föreslagna 15 a §.

Även övriga ändringar i paragrafen är av redaktionellt slag.

19 §

Registrering eller *avregistrering* som *har* kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar ska anses ha kommit till tredje mans kännedom, om *det inte* av omständigheterna framgår att han varken haft eller *borde* ha *haft* vetskap därom.

(Paragrafen saknar motsvarighet i promemorian.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om när tredje man ska anses ha fått kännedom om en registrering eller en avregistrering.

Ändringen innebär att ordet ”avförande” från registret byts ut mot ”avregistrering”. Detta är en anpassning till den terminologi som används i den föreslagna 15 a §.

I paragrafen har även gjorts vissa andra ändringar av redaktionellt slag.

21 §

Registreringsmyndighetens beslut *att skriva av en* ansökan eller anmälan *om* registrering *eller att vägra* registrering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Detsamma gäller i fråga om beslut enligt 15 a eller 17 §.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

(Jfr 21 § i promemorian förslag.)

I paragrafen finns bestämmelser om överklagande av registreringsmyndighetens beslut. Ändringen innebär att registreringsmyndighetens beslut

om avregistrering av näringsidkare eller företrädare för näringsidkare som har fått näringsförbud eller beslut om anteckning av uppgift om näringsförbud enligt den föreslagna 15 a § får överklagas. Paragrafen har också ändrats i redaktionellt avseende.

23 §

Den som

1. i ett ärende enligt denna lag oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet, eller

2. lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen i en försäkran som enligt förordning som ansluter till denna lag lämnas på heder och samvete och som upprättas i elektronisk form,

döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Det som sägs i första stycket gäller också den som begår en sådan gärning som avses i första stycket 2 av grov oaktsamhet.

Om brott som avses i första stycket är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år.

(Paragrafen saknar motsvarighet i promemorian.)

Paragrafen, som är ny, innehåller straffbestämmelser som kompletterar straffbestämmelserna i 22 §.

Det förekommer att kopior av olika handlingar ges in tillsammans med en ansökan eller en anmälan enligt handelsregisterlagen (t.ex. fotokopia av passhandling, jfr 7 § handelsregisterförordningen). Den som oriktigt intygar att en sådan kopia överensstämmer med originalet kan dömas för osant intygande enligt bestämmelserna i 15 kap. 11 § brottsbalken.

Kopior kommer framdeles att kunna ges in elektroniskt (se avsnitt 5.3). Också sådana kopior måste vara bestyrkta och det får antas att bestyrkandet kommer att lämnas i elektronisk form. Straffansvar för osant intygande förutsätter emellertid att det osanna intygandet finns i en urkund. Det är oklart om en elektronisk handling kan anses som en urkund (se avsnitt 5.2.6). Syftet med den nya straffbestämmelsen i *första stycket 1* är att säkerställa att samma straffansvar gäller, oavsett om intygandet sker i pappersform eller i elektronisk form.

En ideell förening som ansöker om registrering ska till ansökan bifoga en försäkran att föreningen inte är försatt i konkurs (se 8 § handelsregisterförordningen). I handelsregisterförordningen kommer att tas in en bestämmelse om att en sådan försäkran i fortsättningen ska lämnas på heder och samvete. En sådan försäkran kommer att kunna lämnas i elektronisk form. I *första stycket 2* har införts en bestämmelse om straffansvar för den som lämnar en osann uppgift i en försäkran på heder och samvete, som är upprättad i elektronisk form. Det straffrättsliga ansvaret kommer därmed att vara detsamma oavsett om försäkran sker i pappersform eller i elektronisk form (jfr 5 kap. 10 § brottsbalken).

Av *andra stycket* följer att om någon av grov oaktsamhet begår sådan gärning som avses i första stycket 2, dvs. lämnar oriktig uppgift eller förtiger sanning i en försäkran på heder och samvete, utgör också det brott (jfr 15 kap. 10 § andra stycket brottsbalken).

Straffansvar förutsätter att gärningen begås uppsåtligen (se 1 kap. 2 § brottsbalken) och att åtgärden innebär fara i bevishänseende.

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 april 2008. Det har inte ansetts nödvändigt med några övergångsbestämmelser. Det innebär bl.a. att även näringsförbud som har meddelats före ikraftträdandet och som vid ikraftträdandet fortfarande är aktuella ska föranleda sådana registreringsåtgärder som avses i 15 a §.

Förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.

dels att 31 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 32 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*31 §¹

Tillsynsmyndighet är länsstyrelsen i det län där arbetsgivaren har sitt hemvist.

Styrelsen för en pensions- eller personalstiftelse skall anmäla stiftelsen för tillsyn senast sex månader efter det att styrelsen har tagit emot sitt uppdrag. En pensionsstiftelse som avses i 9 a § första stycket skall dock anmälas för tillsyn genast efter det att uppdraget har tagits emot.

Anmälan enligt andra stycket skall innehålla uppgift om stiftelsens postadress och telefon samt om styrelseledamöternas namn, personnummer, bostadsadress, postadress och telefon. Till anmälan skall fogas bestyrkt kopia av de handlingar som arbetsgivaren upprättat avseende stiftelsen samt, om möjligt, uppgift om storleken och beskaffenheten av stiftelsens förmögenhet. När en ändring har inträtt i något förhållande som tidigare har anmälts, skall detta genast anmälas till tillsynsmyndigheten.

När en pensionsstiftelses verksamhet når den omfattning som anges i 9 a § första stycket, skall dess styrelse genast göra en anmälan till tillsynsmyndigheten. Detsamma gäller när en pensionsstiftelse beslutat att tillämpa de bestämmelser som anges i nämnda stycke.

Finansinspektionen får, om det finns särskilda skäl, efter ansökan från en pensionsstiftelse vars verksamhet inte längre har den omfattning som anges i 9 a § första stycket eller som inte längre vill tillämpa dessa bestämmelser i enlighet med vad som anges i 9 a § andra stycket besluta att stiftelsen inte längre skall tillämpa de regler som anges i det förstnämnda stycket.

Tillsynsmyndigheten skall föra ett register över anmälda stiftelser.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *meddelar* föreskrifter om avgifter för tillsyn och registrering enligt denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer

1. *får meddela* föreskrifter om avgifter för tillsyn och registrering enligt denna lag, *och*

2. *meddelar föreskrifter om ingivning av anmälningar i registreringsärenden.*

¹ Senaste lydelse 2005:1124.

Tillsynsmyndigheten skall underrätta Finansinspektionen om en Bilaga 1
anmälan enligt andra stycket andra meningen eller fjärde stycket. Finans-
inspektionen skall underrätta tillsynsmyndigheten om en ansökan enligt
femte stycket och om det beslut som inspektionen fattar med anledning
av en sådan ansökan.

32 a §

Den som i ett ärende enligt denna lag oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om brottet är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

Härigenom föreskrivs i fråga om handelsregisterlagen (1974:157) dels att 9 och 21 §§ skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 15 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Ansökan om registrering av ett handelsbolag skall göras av samtliga bolagsmän.

Ansökan om registrering av en ideell förening eller ett registrerat trossamfund skall göras av styrelsen eller motsvarande organ i samfundet.

En procura skall registreras på ansökan av huvudmannen. Om huvudmannen är ett handelsbolag, skall ansökan göras av samtliga bolagsmän.

*Föreslagen lydelse*9 §¹

En ansökan om registrering av ett handelsbolag skall göras av samtliga bolagsmän.

15 a §

Registreringsmyndigheten skall stryka följande personer ur handelsregistret, om de har fått näringsförbud:

- 1. enskilda näringsidkare,*
- 2. firmatecknare för ett handelsbolag, en ideell förening eller ett registrerat trossamfund,*
- 3. ledamöter eller suppleanter i styrelsen för en ideell förening eller ett registrerat trossamfund.*

Om en prokurist har fått näringsförbud, skall registreringsmyndigheten stryka prokuran från handelsregistret.

Om en bolagsman i ett annat handelsbolag än ett kommanditbolag eller en kommanditbolag har fått näringsförbud, skall registreringsmyndigheten anteckna uppgift om näringsförbudet i handelsregistret. En sådan anteckning skall tas bort när näringsförbudet har upphört att gälla.

¹ Senaste lydelse 2006:865.

Vid beslut om tillfälligt näringsförbud skall avregistrering eller anteckning enligt tredje stycket ske omedelbart. I övrigt skall avregistrering eller anteckning ske när beslutet har vunnit laga kraft.

21 §²

Registreringsmyndighetens beslut, varigenom ansökan om eller anmälan för registrering avskrivits eller registrering vägrats, får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Detsamma gäller i fråga om beslut enligt 17 §.

Registreringsmyndighetens beslut, varigenom ansökan om eller anmälan för registrering avskrivits eller registrering vägrats, får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Detsamma gäller i fråga om beslut enligt 15 a eller 17 §.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

² Senaste lydelse 1995:33.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1975:417) sambruksföreningar att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 2 a och 21 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 a §

En handling enligt denna lag eller lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar som skall vara undertecknad får undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

21 §¹

Den som lämnar osann uppgift i en sådan urkund enligt denna lag som upprättas i elektronisk form döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om brottet är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

¹ Tidigare 21 § upphävd genom 1987:671.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

dels att 5 kap. 4 § och 15 kap. 1 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 1 kap. 7 § och 16 kap. 1 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

7 §

En handling enligt denna lag som skall vara undertecknad får, om något annat inte anges, undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

Lydelse enligt promemorian Registrering av förlagsinsatser

Föreslagen lydelse

5 kap

4 §

För varje förlagsinsats skall föreningen utfärda ett förlagsandelsbevis. Beviset skall ställas till viss man, till innehavaren eller till viss man eller order och innehålla uppgift om

1. föreningens firma,
2. nummer eller annan beteckning för beviset,
3. insatsens storlek,
4. den rätt till utdelning som insatsen medför,
5. det sätt på vilket utdelning skall utbetalas och inlösen ske,
6. föreskrifter som avses i 2 § första stycket, samt
7. erinran enligt 2 § andra stycket.

Förlagsandelsbeviset skall undertecknas av föreningen. Styrelseledamöters eller firmatecknarens namnteckning får återges genom tryckning eller på liknande sätt.

Förlagsandelsbeviset skall undertecknas av föreningen. Styrelseledamöters eller firmatecknarens namnteckning får återges genom tryckning eller på liknande sätt. *Bestämmelsen i 1 kap. 7 § skall inte tillämpas.*

I stadgarna kan bestämmas att föreningen får registrera förlagsinsatser hos en central värdepappersförvarare enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument i stället för att utfärda ett förlagsandelsbevis. Detta gäller dock inte förlagsinsatser för vilka begränsningar enligt 2 § första stycket första meningen har införts.

Av 4 kap. 5 § lagen om kontoföring av finansiella instrument följer att förlagsandelsbevis inte får utfärdas för förlagsinsatser som har registrerats enligt den lagen.

Ett beslut som innebär att en förlagsinsats inte längre skall vara registrerad hos en central värdepappersförvarare blir giltigt endast om den som har panträtt i förlagsandelen skriftligen har samtyckt till beslutet.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.

1 §¹

Bolagsverket är registreringsmyndighet för en ekonomisk förening.

Registreringsmyndigheten skall föra ett föreningsregister för varje län för registreringar enligt denna lag eller andra författningar. En ekonomisk förening skall registreras för det län där styrelsen enligt stadgarna har sitt säte.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *meddelar* föreskrifter om avgifter i registreringsärenden enligt denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer

1. *får meddela* föreskrifter om avgifter i registreringsärenden enligt denna lag, *och*

2. *meddelar* föreskrifter om *in-givning av anmälningar i registreringsärenden.*

16 kap.

1 a §

Den som

1. *lämnar osann uppgift i en sådan urkund enligt denna lag som upprättas i elektronisk form,*

2. *i ett ärende enligt denna lag oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet, eller*

3. *lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen i en försäkran som enligt författning angående verkställighet av denna lag lämnas på heder och samvete och som upprättas i elektronisk form,*

döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Vad som sägs i första stycket gäller också den som begår en

¹ Senaste lydelse 2004:249.

sådan gärning som avses i första stycket 3 av grov oaktsamhet. Bilaga 1

Om brott som avses i första stycket är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

Härigenom föreskrivs att i fråga om bostadsrättslagen (1991:614) dels att 6 kap. 4 § skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 9 kap. 1 a § och 10 kap. 2 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***6 kap.****1 §¹**

Ett avtal om överlåtelse av en bostadsrätt genom köp skall upprättas skriftligen och skrivas under av säljaren och köparen. Köpehandlingen skall innehålla uppgift om den lägenhet som överlåtelsen avser samt om ett pris. Motsvarande skall gälla vid byte eller gåva.

Ett avtal om överlåtelse av en bostadsrätt genom köp skall upprättas skriftligen och skrivas under av säljaren och köparen. Köpehandlingen skall innehålla uppgift om den lägenhet som överlåtelsen avser samt om ett pris. Motsvarande skall gälla vid byte eller gåva. *Bestämmelsen i 9 kap. 1 a § skall inte tillämpas.*

Om säljaren och köparen vid sidan av köpehandlingen har kommit överens om ett annat pris än det som anges i köpehandlingen, är den överenskommelsen ogiltig. Mellan säljaren och köparen gäller i stället det pris som anges i köpehandlingen. Priset får dock jämkas, om det är oskäligt att det skall vara bindande. Vid denna bedömning skall hänsyn tas till köpehandlingens innehåll, omständigheterna vid avtalets tillkomst, senare inträffade förhållanden och omständigheterna i övrigt.

9 kap.*1 a §*

En handling enligt denna lag eller lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar som skall vara undertecknad får, om något annat inte anges, undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

10 kap.*2 a §*

Den som

1. lämnar osann uppgift i en sådan urkund enligt denna lag

¹ Senaste lydelse 1995:1464.

*som upprättas i elektronisk form, Bilaga 1
eller*

*2. i ett ärende enligt denna lag
eller förordning angående verk-
ställighet av denna lag oriktigt
intygar att en elektronisk handling
överensstämmer med originalet,*

*döms, om åtgärden innebär fara
i bevishänseende, till böter eller
fängelse i högst sex månader.*

*Om brottet är att anse som
grovt, döms till fängelse i högst
två år.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

dels att 15 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 13 a och 29 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 a §

Handlingar som avses i 13 § första stycket får överföras elektroniskt till registreringsmyndigheten enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Om en handling som avses i första stycket ges in elektroniskt i form av en bestyrkt kopia, skall den elektroniska handlingens överensstämmelse med originalet vara bestyrkt enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

15 §¹

Den som utsetts till verkställande direktör enligt 8 § skall göra anmälan om filialen till Bolagsverket (registreringsmyndigheten), som för ett filialregister för registreringar enligt denna lag. Filialer till utländska bankföretag registreras dock i bankregistret enligt 13 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. När det i denna lag hänvisas till filialregistret skall hänvisningen beträffande filialer till utländska bankföretag i stället avse bankregistret.

Verkställande direktören skall också till registreringsmyndigheten snarast anmäla ändringar i de uppgifter som anmälts för registrering. Anmälan skall även göras, om det utländska företaget är föremål för ackord eller liknande förfarande.

Näringsverksamheten får påbörjas när anmälan enligt första stycket har skett.

Rätt att göra anmälan enligt andra stycket har också den som anmälan gäller.

¹ Senaste lydelse 2004:310.

Den som

1. i ett ärende enligt denna lag oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet, eller

2. lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen i en försäkran som enligt författning angående verkställighet av denna lag lämnas på heder och samvete och som upprättas i elektronisk form,

döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Vad som sägs i första stycket gäller också den som begår en sådan gärning som avses i första stycket 2 av grov oaktsamhet.

Om brott som avses i första stycket är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

Härigenom föreskrivs i fråga om stiftelselagen (1994:1220), dels att 10 kap. 1 och 11 kap. 2 och 4 §§ skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 9 kap. 12 §, och närmast före 9 kap. 12 § en ny rubrik av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***9 kap.***Straff**12 §**Den som*

1. lämnar osann uppgift i en sådan urkund enligt denna lag som upprättas i elektronisk form, eller

2. i ett ärende enligt denna lag oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet,

döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om brottet är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år.

10 kap.*1 §¹*

En stiftelse skall vara registrerad om

1. den enligt bokföringslagen (1999:1078) är skyldig att upprätta årsredovisning, eller

2. det följer av de av stiftaren i stiftelseförordnandet meddelade föreskrifterna att den skall vara registrerad.

Registreringsmyndighet för en stiftelse är den länsstyrelse som med tillämpning av bestämmelserna i 9 kap. 1 § första stycket skall vara tillsynsmyndighet för stiftelsen.

Ett stiftelseregister skall föras hos registreringsmyndigheten för registreringar enligt denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för registrering i stiftelseregistret.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer

1. får meddela föreskrifter om avgifter för registrering i stiftelseregistret, och

¹ Senaste lydelse 1999:1106.

11 kap.

2 §²

För en insamlingsstiftelse gäller följande bestämmelser i

1 kap. (inledande bestämmelser): 4–5 b §§ samt 6 § första stycket första meningen,

2 kap. (förvaltning): samtliga bestämmelser,

3 kap. (bokföring och årsredovisning m.m.): 1 §,

4 kap. (revision): 1–4 §§, 6 §, 7 § första–fjärde styckena, 8–14 §§, 15 § första och andra styckena samt 16 §,

5 kap. (skadestånd): 1–3 §§, 4 § första–tredje styckena samt 5 §,

6 kap. (ändring m.m. av föreskrifter i ett stiftelseförordnande): samtliga bestämmelser,

7 kap. (likvidation och upplösning): samtliga bestämmelser,

8 kap. (stiftelses firma): samtliga bestämmelser,

9 kap. (tillsyn m.m.): 1–9 §§ och 9 kap. (tillsyn m.m.): 1–9, 11 §, samt och 12 §§, samt

10 kap. (registrering): samtliga bestämmelser.

En insamlingsstiftelses namn skall innehålla ordet insamlingsstiftelse.

En insamlingsstiftelse är upplöst om den har saknat tillgångar under en sammanhängande tid av två år.

Bestämmelserna i 1 kap. 5–5 b §§, 6 § första stycket, 2–10 kap. samt andra stycket i denna paragraf gäller inte i fråga om insamlingsstiftelser vilkas tillgångar enligt stiftelseförordnandet får användas endast till förmån för bestämda fysiska personer.

4 §³

För en kollektivavtalsstiftelse gäller följande bestämmelser i

1 kap. (inledande bestämmelser): 4–5 b §§ och 6 § första stycket första meningen,

2 kap. (förvaltning): samtliga bestämmelser,

3 kap. (bokföring och årsredovisning m.m.): 1 §,

4 kap. (revision): 1–4 §§, 6 §, 7 § första–tredje styckena och 8–16 §§,

5 kap. (skadestånd): 1–3 §§, 4 § första stycket 1–4, andra och tredje styckena och 5 §,

6 kap. (ändring m.m. av föreskrifter i ett stiftelseförordnande): samtliga bestämmelser,

7 kap. (likvidation och upplösning): samtliga bestämmelser,

8 kap. (stiftelses firma): samtliga bestämmelser,

9 kap. (tillsyn m.m.): 1 och 2 §§, 9 kap. (tillsyn m.m.): 1 och 2 §§,
3 § andra stycket, 5 § första 3 § andra stycket, 5 § första
stycket 1, 6 § första och andra stycket 1, 6 § första och andra
styckena, 7 och 8 §§, 10 § andra styckena, 7 och 8 §§, 10 § andra

² Senaste lydelse 1999:1106.

³ Senaste lydelse 1999:1106.

stycket och 11 §, samt stycket och 11 och 12 §§, samt

10 kap. (registrering): samtliga bestämmelser.

Utan hinder av bestämmelserna i 6 kap. får stiftarna och stiftelsen genom skriftlig överenskommelse ändra eller upphäva stiftelseförordnandet. Vad som anges i 2–10 kap. om föreskrifter i ett stiftelseförordnande skall i fråga om en kollektivavtalsstiftelse gälla även föreskrifter för stiftelsen som har meddelats genom en sådan överenskommelse.

En kollektivavtalsstiftelses namn skall innehålla ordet kollektivavtalsstiftelse.

Vid tillämpning av 4 kap. 15 § skall en kollektivavtalsstiftelse behandlas som en sådan stiftelse som avses i 9 kap. 10 § första stycket.

En kollektivavtalsstiftelse är upplöst om den har saknat tillgångar under en sammanhängande tid av två år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 och 7 §§, 8 kap. 3 och 3 a §§ och 9 kap. 1 § årsredovisningslagen (1995:1554) samt rubriken närmast före 2 kap. 5 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Språk och form

2 kap.

Form och språk

5 §¹

Årsredovisningen skall *avfattas på svenska* i vanlig läsbar form. *I aktiebolag får den i stället upprättas i elektronisk form.*

Årsredovisningen skall *upprättas i vanlig läsbar form eller i elektronisk form. Den skall avfattas på svenska.*

7 §²

I aktiebolag, ekonomiska föreningar och andra företag, som företräds av en styrelse, skall årsredovisningen skrivas under av samtliga styrelseledamöter. Om en verkställande direktör är utsedd, skall även denne skriva under årsredovisningen. *I aktiebolag får årsredovisningen undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.*

I aktiebolag, ekonomiska föreningar och andra företag, som företräds av en styrelse, skall årsredovisningen skrivas under av samtliga styrelseledamöter. Om en verkställande direktör är utsedd, skall även denne skriva under årsredovisningen.

I handelsbolag skall årsredovisningen skrivas under av samtliga obegränsat ansvariga delägare.

I stiftelser med anknuten förvaltning skall årsredovisningen skrivas under av förvaltaren eller, om ett handelsbolag är stiftelsens förvaltare, av samtliga bolagsmän som företräder bolaget.

I övriga företag skall årsredovisningen skrivas under av den redovisningsskyldige eller dennes ställföreträdare.

Årsredovisningen får undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

¹ Senaste lydelse 2006:487.

² Senaste lydelse 2006:487.

Om någon av dem som undertecknar årsredovisningen har anmält en avvikande mening, skall yttrandet fogas till redovisningen. I fall som avses i första stycket gäller detta dock endast om den avvikande meningen har antecknats till styrelsens protokoll.

Årsredovisningen skall innehålla uppgift om den dag då den undertecknades.

8 kap.

3 §³

Den skyldighet att offentliggöra årsredovisningen som följer av 6 kap. 2 § bokföringslagen (1999:1078) skall fullgöras på följande sätt. På samma sätt skall även revisionsberättelsen offentliggöras.

1. Aktiebolag

Bestyrkta kopior av handlingarna skall ha kommit in till registreringsmyndigheten inom en månad efter det att bolagsstämman fastställde balansräkningen och resultaträkningen.

På kopian av årsredovisningen skall en styrelseledamot eller den verkställande direktören teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts. Uppgift skall också lämnas om fastställsedagen. Beviset skall även innehålla uppgift om bolagsstämmans beslut beträffande bolagets vinst eller förlust.

Med bestyrkt kopia jämställs vid tillämpning av denna lag elektroniskt original.

2. Ekonomiska föreningar

Kopior av handlingarna skall hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från en månad efter det att föreningsstämman fastställde balansräkningen och resultaträkningen. Efter särskilt föreläggande av registreringsmyndigheten skall bestyrkta kopior av handlingarna ges in dit. Sådant föreläggande skall utfärdas när någon begär det. Föreningar som enligt 1 kap. 3 § utgör större företag och föreningar som är moderföretag i koncerner som enligt samma paragraf utgör större koncerner är skyldiga att ge in handlingarna till registreringsmyndigheten även om något föreläggande inte har utfärdats. Handlingarna skall i dessa fall ha kommit in till myndigheten inom en månad från fastställelsebeslutet.

På kopian av årsredovisningen skall en styrelseledamot eller den verkställande direktören teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts. Uppgift skall också lämnas om fastställsedagen. Beviset skall även innehålla föreningsstämmans beslut beträffande föreningens vinst eller förlust.

3. Handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare

Kopior av handlingarna skall ha kommit in till registreringsmyndigheten inom sex månader efter räkenskapsårets utgång.

4. Stiftelser

Kopior av handlingarna skall ha kommit in till registreringsmyndigheten inom sex månader efter räkenskapsårets utgång. Beträffande kollektivavtalsstiftelser samt stiftelser som avses i 9 kap. 10 § första

³ Senaste lydelse 2006:871.

stycket stiftelselagen (1994:1220) gäller i stället att bestyrkta kopior skall hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från sex månader efter räkenskapsårets utgång. Bilaga 1

5. Övriga företag

Kopior av handlingarna skall hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från sex månader efter räkenskapsårets utgång. Efter särskilt föreläggande av registreringsmyndigheten skall bestyrkta kopior av handlingarna ges in dit. Sådant föreläggande skall utfärdas när någon begär det. Större företag och moderföretag i större koncerner är skyldiga att ge in handlingarna till registreringsmyndigheten även om något föreläggande inte har meddelats. Handlingarna skall i dessa fall ha kommit in till myndigheten inom sex månader från räkenskapsårets utgång.

Vid tillämpningen av denna lag skall med kopia jämföras elektroniskt original.

3 a §⁴

Handlingar som avses i 3 § 1 om aktiebolag får överföras elektroniskt till registreringsmyndigheten enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Ett bevis om fastställelse enligt 3 § första stycket 1 om aktiebolag får undertecknas med en elektronisk signatur. Närmare föreskrifter om den elektroniska signaturen meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Handlingar som avses i 3 § får överföras elektroniskt till registreringsmyndigheten enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Ett bevis om fastställelse enligt 3 § första stycket 1 eller 2 får undertecknas med en elektronisk signatur. Närmare föreskrifter om den elektroniska signaturen meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Om en handling som avses i första stycket ges in elektroniskt i form av en bestyrkt kopia, skall den elektroniska handlingens överensstämmelse med originalet vara bestyrkt enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Den som lämnar osann uppgift i ett bevis som avses i andra stycket eller oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet enligt tredje stycket döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader eller, om brottet är att anse som grovt, till fängelse i högst två år.

9 kap.

1 §⁵

Följande företag skall minst en gång under ett räkenskapsår som omfattar mer än tio månader lämna en särskild redovisning (delårsrapport):

⁴ Senaste lydelse 2006:487.

⁵ Senaste lydelse 2006:871.

1. företag vars andelar eller skuldebrev är noterade vid en börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad, och

2. företag som enligt 1 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller 1 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag är skyldiga att upprätta koncernredovisning enligt de lagarna.

Delårsrapporten skall avse företagets verksamhet från räkenskapsårets början. Minst en rapport skall omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret.

Delårsrapporten skall *avfattas* på svenska i vanlig läsbar form. I aktiebolag får den i stället upprättas i elektronisk form.

Delårsrapporten skall *upprättas* i vanlig läsbar form eller i elektronisk form. Den skall *avfattas* på svenska.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §¹

Följande bestämmelser om årsredovisningens innehåll i 2 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) skall tillämpas:

1 § om årsredovisningens delar,

2 § om överskådlighet och god redovisningssed,

3 § om rättvisande bild,

4 § om andra grundläggande redovisningsprinciper,

5 § om språk och form,

6 § om valuta, samt

7 § första, *femte* och *sjätte* styckena om årsredovisningens undertecknande.

7 § första och *femte-sjunde* styckena om årsredovisningens undertecknande.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

¹ Senaste lydelse 2006:872.

Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

Bilaga 1

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §¹

Följande bestämmelser om årsredovisningens innehåll i 2 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) skall tillämpas:

1 § första stycket om årsredovisningens delar,

2 § om överskådlighet och god redovisningssed,

3 § om rättvisande bild,

4 § om andra grundläggande redovisningsprinciper,

5 § om språk och form,

6 § om valuta, samt

7 § första, *femte* och *sjätte* styckena om årsredovisningens undertecknande.

7 § första och *femte-sjunde* styckena om årsredovisningens undertecknande.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

¹ Senaste lydelse 1999:1114.

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 4 och 10 §§ bokföringslagen (1999:1078) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***6 kap.**4 §¹

Ett årsbokslut skall bestå av en resultaträkning och en balansräkning. Årsbokslutet skall upprättas i vanlig läsbar form. Beloppen i årsbokslutet skall anges i svenska kronor.

Ett årsbokslut skall bestå av en resultaträkning och en balansräkning. Årsbokslutet skall upprättas i vanlig läsbar form *eller på maskinläsbart medium*. Beloppen i årsbokslutet skall anges i svenska kronor.

När årsbokslutet upprättas, skall följande bestämmelser i årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

- 1 kap. 3 § om vad som avses med andelar,
  - 1 kap. 4–6 §§ om koncern- och intresseföretagsdefinitioner,
  - 2 kap. 2 § om överskådlighet och god redovisningssed,
  - 2 kap. 4 § om andra grundläggande redovisningsprinciper,
  - 2 kap. 7 § om undertecknande,
  - 3 kap. 1 och 2 §§ om balans- och resultaträkningarnas innehåll,
  - 3 kap. 3 och 4 §§ om uppställningsformer,
  - 3 kap. 9 § om avsättningar,
  - 3 kap. 12 § och 13 § första stycket om nettoomsättning och extraordnade poster,
  - 4 kap. 1 och 2 §§ om vad som är anläggningstillgångar och omsättningstillgångar,
  - 4 kap. 3 § om anskaffningsvärdet för anläggningstillgångar,
  - 4 kap. 4 § om avskrivning av anläggningstillgångar,
  - 4 kap. 5 § om nedskrivning av anläggningstillgångar,
  - 4 kap. 9 § om värdering av omsättningstillgångar,
  - 4 kap. 10 § om värdering av pågående arbeten,
  - 4 kap. 11 § om varulagrets anskaffningsvärde,
  - 4 kap. 12 § om redovisning till bestämd mängd och fast värde,
  - 4 kap. 13 § om omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta,
- och
- 4 kap. 15 § om periodisering av vissa belopp vid upptagande av lån.

10 §²

Ett förenklat årsbokslut skall bestå av en resultaträkning och en balansräkning. Det skall upprättas enligt god redovisningssed och i

Ett förenklat årsbokslut skall bestå av en resultaträkning och en balansräkning. Det skall upprättas enligt god redovisningssed och i

¹ Senaste lydelse 2006:874.

² Senaste lydelse 2006:874.

vanlig läsbar form.

vanlig läsbar form *eller på ma-* Bilaga 1
skinläsbart medium.

I fråga om undertecknande av årsbokslutet gäller 2 kap. 7 § årsredovisningslagen (1995:1554) i tillämpliga delar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

Härigenom föreskrivs i fråga om revisionslagen (1999:1079)
dels att 27 a § skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 40 a §, och närmast före
40 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 a §¹

Revisionsberättelsens inledning skall innehålla uppgift om

1. företagets firma och organisationsnummer eller personnummer,
2. vilken räkenskapsperiod som revisionsberättelsen avser, samt
3. vilket eller vilka normsystem för redovisning som företaget har tillämpat.

Revisionsberättelsen skall vara undertecknad av revisorn och innehålla uppgift om vilken dag revisionen avslutades.

Revisionsberättelsen skall vara undertecknad av revisorn och innehålla uppgift om vilken dag revisionen avslutades.
Undertecknandet får ske med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

Straff

40 a §

Den som lämnar osann uppgift i en sådan urkund enligt denna lag som upprättas i elektronisk form döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om brottet är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

¹ Senaste lydelse 2004:978.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt

dels att 6 kap. 2 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 2 kap. 3 a och 6 kap. 2 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 a §

En handling enligt denna lag eller lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar som skall vara undertecknad får undertecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

6 kap.

2 §

Vad som sägs i 16 kap. 1 § första och tredje styckena och 2 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller också i fråga om kooperativa hyresrättsföreningar.

Vad som sägs i 16 kap. 1 § första och tredje styckena, 1 a § och 2 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar gäller också i fråga om kooperativa hyresrättsföreningar.

Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. underlåter att föra medlemsförteckning eller hålla sådan förteckning tillgänglig enligt 3 kap. 6 § lagen om ekonomiska föreningar,

2. tar emot förskott i strid med 2 kap. 12 §, eller

3. använder firma i strid med 2 kap. 26 §.

2 a §

Den som

1. lämnar osann uppgift i en sådan urkund enligt denna lag som upprättas i elektronisk form, eller

2. i ett ärende enligt denna lag eller förordning angående verkställighet av denna lag oriktigt intygar att en elektronisk handling överensstämmer med originalet,

döms, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, till böter eller

fängelse i högst sex månader. Bilaga 1
Om brottet är att anse som
grovt, döms till fängelse i högst
två år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

Efter remiss har yttrande över promemorian Elektronisk ingivning för ekonomiska föreningar och vissa andra företag, m.m. (dnr Ju2007/753/L1) avgetts av Hovrätten för Västra Sverige, Kammarrätten i Sundsvall, Länsrätten i Västernorrlands län, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Datainspektionen, Kammarkollegiet, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Konsumentverket, Revisorsnämnden, Finansinspektionen, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Bokföringsnämnden, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Riksarkivet, Lantmäteriverket, Bolagsverket, Verket för näringslivsutveckling (NUTEK), Sveriges Kommuner och Landsting, Sveriges advokatsamfund, FAR SRS, Näringslivets Regelnämnd, Svenska Bankföreningen, Sveriges Redovisningskonsulters förbund SRF, Sveriges Försäkringsförbund, Finansbolagens Förening, Företagarna, Lantbrukarnas Riksförbund, Kooperativa Förbundet, Föreningen för kooperativ utveckling i Sverige, Kooperativa Institutet och Föreningen stiftelser i samverkan.

Svenskt Näringsliv, Företagarförbundet, Svensk Handel, Sveriges Bostadsrättscentrum (SBC), HSB Riksförbund, Riksbyggen, Gröna näringsens riksorganisation och Tjänstepensionsförbundet har getts tillfälle att yttra sig men har avstått från detta.